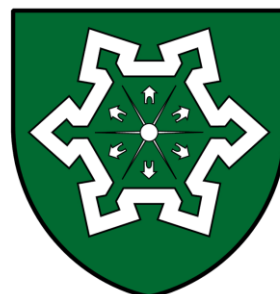

Koncepcia prevencie a riešenia problémov ľudí bez domova v meste Nové Zámky na roky 2025 – 2033.
Integrovaný systém pomoci ľuďom bez domova a ľuďom ohrozeným sociálnym vylúčením v meste Nové Zámky.

Mesto Nové Zámky
www.novezamky.sk

**Koncepcia prevencie
a riešenia problémov
ľudí bez domova
v meste Nové Zámky
na roky 2025 – 2033**

Integrovaný systém pomoci ľuďom bez domova a ľuďom ohrozeným sociálnym vylúčením v meste Nové Zámky.

Mária Filipová, Jozef Kákoš,
Barbora Mládenková

Obsah

Zoznam použitých skratiek.....	4
Definícia základných pojmov	6
Úvod	9
1. Základné informácie o Koncepcii prevencie a riešenia problémov ľudí bez domova v meste Nové Zámky.....	9
2. Inštitucionálne východiská	9
2.1 Legislatívne východiská	9
2.2 Kompetenčné východiská	10
2.3 Obsahové východiská – zdôvodnenie potreby spracovania a štruktúra dokumentu.....	12
2.4 Princípy a proces spracovania Koncepcie prevencie a riešenia problémov ľudí bez domova.....	14
2.5 Väzby na nadradené programové a strategické dokumenty.....	14
ANALYTICKÁ ČASŤ	16
3. Vymedzenie bezdomovstva.....	16
3.1 Príčiny bezdomovstva a princípy pri riešení problémov ľudí bez domova	16
3.2 Základné údaje a princípy pri riešení problémov ĽBD.....	18
4. Zhodnotenie implementácie doterajších stratégií, programov a projektov.....	19
5. Analýza dostupných štatistických údajov o ĽBD a vybraných sociálnych udalostiach.....	21
5.1 Štatistické údaje o ľuďoch bez domova	21
5.2 Štatistické údaje vybraných sociálnych udalostí	23
6. Dostupnosť bývania pre osoby v nepriaznivej sociálnej situácii.....	31
7. Dostupnosť zdravotnej starostlivosti.....	38
8. Dostupnosť sociálnych služieb a dávok	43
9. Analýza sociálnych služieb krízovej intervencie.....	48
10. Finančné rámce podpory SS KI v meste Nové Zámky za roky 2020 – 2022	50
11. Fokusová skupina s ľuďmi bez domova	52
12. SWOT Analýza.....	53
12.1 SWOT Analýza pre oblasť bývania.....	54
12.2 SWOT Analýza pre oblasť zdravotnej starostlivosti	55
12.3 SWOT Analýza pre oblasť zamestnanosti.....	56
12.4 SWOT Analýza pre oblasť sociálnych služieb a SPO	57
13. Stromy problémov.....	58

STRATEGICKÁ ČASŤ	60
<i>14. Vízia a globálny cieľ .....</i>	<i>60</i>
<i>15. Strom cieľov .....</i>	<i>60</i>
<i>16. Strategické ciele, špecifické ciele, opatrenia, aktivity .....</i>	<i>64</i>
16.1 Oblasť Bývania	65
16.2 Oblasť zdravotnej starostlivosti	69
16.3. Oblasť zamestnanosti	73
16.4. Oblasť sociálnych služieb a SPO	78
<i>17. Finančný plán .....</i>	<i>81</i>
<i>18. Programy a finančné nástroje na podporu riešenia problémov ĽBD .....</i>	<i>87</i>
<i>19. Monitorovanie a hodnotenie .....</i>	<i>91</i>
<i>20. Merateľné ukazovatele .....</i>	<i>92</i>
Zoznam príloh	97
Zoznam obrázkov	97
Zoznam grafov	97
Zoznam tabuliek	97
Zoznam schém	Chyba! Záložka nie je definovaná.

Zoznam použitých skratiek

Skratka	Význam
A	Aktivita
ADOS	Agentúra domácej ošetrovateľskej starostlivosti
AP	Akčný plán
APZ	Agentúra podporovaného zamestnávania
BA	Bratislava
BD	Bytový dom
BDP	Bezplatné dlhové poradenstvo
BK	Bytkomfort
BR	Bežný rozpočet
BV	Bežné výdavky
BŽD	Bezpečný ženský dom
CDR	Centrum pre deti a rodinu
CHD	Chránená dielňa
CHP	Chránené pracovisko
CIZS	Centrum integrovanej zdravotnej starostlivosti
CPP	Centrum právnej pomoci
CSK	Cieľová skupina
DOD	Deň otvorených dverí
DOP	Dopytovo orientovaný projekt
DNMB	Dlhodobo neobsadené mestské byty
EK	Európska komisia
ESF+	Európsky sociálny fond plus
EŠIF	Európske štrukturálne a investičné fondy
FO	Fyzická osoba
FP	Finančné prostriedky
HN	Hmotná núdza
IGH	Inštitút globálneho bezdomovstva
IÚI	Integrovaná územná investícia
IVPR	Inštitút pre výskum práce a rodiny
IZS	Integrovaný záchranný systém
Koncepcia PRP ĽBD	Koncepcia prevencie a riešenia problémov ľudí bez domova
KPSS	Komunitný plán sociálnych služieb
ĽBD	Ľudia bez domova
LTV	Linka tiesňového volania
ĽZ	Ľudské zdroje
MDV	Ministerstvo dopravy a výstavby
MPSVR SR	Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky
MRK	Marginalizovaná rómska komunita
MS	Ministerstvo spravodlivosti
MsÚ	Mestský úrad
MsP	Mestská polícia
MsZ	Mestské zastupiteľstvo
MVO	Mimovládna organizácia
MZ	Ministerstvo zdravotníctva

MZV	Ministerstvo zahraničných vecí
N/A	Z ang.not available, t.j. nedostupné
NB	Nájomný byt
NDC	Nízkoprahové denné centrum
NFP	Nenávratný finančný príspevok
NO	Nezisková organizácia
NP	Národný projekt
NSK	Nitriansky samosprávny kraj
NZ	Nové Zámky
NZBD	Novozámocké bytové družstvo
O	Opatrenie
OP	Občiansky preukaz
OSVaŠ	Odbor sociálnych vecí a školstva
OŠE	Ošetrovateľská/é (starostlivosť/úkony)
OZ	Občianske združenie
p.b.	Percentuálny bod
PHSR	Plán hospodárskeho a sociálneho rozvoja
p.m.	Pracovné miesto
PNB	Príspevok na bývanie
PNR	Profesionálny náhradný rodič
PSB	Podpora samostatného bývania
PSK	Pracovná skupina
Q	Kvartál
RZP	Rýchla zdravotná pomoc
SC	Strategický cieľ
SČK	Slovenský červený kríž
SK	Sociálna kuratela
SODB	Sčítanie osôb, domov a bytov
SOH	Stredisko osobnej hygieny
SP	Sociálna práca
SPO	Sociálno-právna ochrana
SR	Slovenská republika
SS	Sociálna služba
SZŠ NZ	Stredná zdravotnícka škola Nové Zámky
KC	Komunitné centrum
KI	Krízová intervencia
KV	Kapitálové výdavky
ŠC	Špecifický cieľ
ŠFRB	Štátny fond na rozvoj bývania
ŠR	Štátny rozpočet
ŠSD	Štátna sociálna dávka
TASR	Tlačová agentúra Slovenskej republiky
TSP	Terénna sociálna práca
UA	Ukrajina
UNB	Univerzitná nemocnica Bratislava
UoZ	Uchádzač o zamestnanie
ÚPSVR SR	Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny

ÚVTOS	Ústav pre výkon trestu odňatia slobody
ÚVV	Ústav na výkon väzby
VÚC	Vyšší územný celok
VZN	Všeobecne záväzné nariadenie
vznp.	V znení neskorších predpisov
ZOS	Zariadenie opatrovateľskej služby
ZP	Zdravotné postihnutie
ZS	Zdravotná starostlivosť
ZSS	Zariadenie sociálnych služieb
ZZS	Základná zdravotná starostlivosť
ZUoZ	Znevýhodnený uchádzač o zamestnanie
ZÚ	Záverečný účet
ŽST	Železničná stanica
Zdroj: Vlastné spracovanie, 2024	

Definícia základných pojmov

Bezdomovstvo

Bezdomovstvo ako sociálny jav sa v súčasnosti vníma najmä cez prizmu nedostupnosti vyhovujúceho bývania. Nejedná sa v tomto prípade len o jav, ktorý sa týka jednotlivcov, no zasahuje aj rodiny a celé komunity.

V legislatíve Slovenskej republiky nie je pojem bezdomovstvo alebo človek bez domova definovaný. Najbližšie k definícii bezdomovstva alebo človeka bez domova je definícia nepriaznivej sociálnej situácie v § 2 ods. 2 písm. i) Zákona o sociálnych službách č. 448/2008 Z.z.¹, ktorý v danom písmene hovorí o nepriaznivej sociálnej situácii z dôvodu straty bývania alebo ohrozenia stratou bývania.

Zároveň sa v prvom národnom koncepčnom materiáli k téme ľudí bez domova, Národnej koncepcii prevencie a ukončovania bezdomovstva², vyžíva k definícii bezdomovstva a ľudí bez domova ETHOS typológia, ktorá je široko akceptovaná aj v rámci Európskej únie.

Človek bez domova

Aktuálne sa v odbornom diskurze používajú k definícii človeka bez domova najmä dva prístupy. Pritom najčastejšie sa v odbornej verejnosti a strategických dokumentoch využíva prístup vychádzajúci z **typológie ETHOS**³. V rámci ETHOS typológie sa rozlišujú tri základné oblasti, na základe ktorých sa následne definujú rôzne formy bezdomovstva alebo ohrozenia straty bývania. Základnými oblasťami, ktoré sa posudzujú, sú:

- Fyzická oblasť – mať primerané bývanie, ktoré môže osoba a jej rodina výlučne využívať;
- Sociálna oblasť – mať primeraný priestor pre vlastné súkromie s možnosťou sociálnych vzťahov;

¹ <https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2008/448/>

² <https://www.employment.gov.sk/files/sk/rodina-socialna-pomoc/socialne-sluzby/prevencia-ukoncovanie-bezdomovstva/narodna-koncepcia-prevencie-ukoncovania-bezdomovstva.pdf>

³ <https://www.feantsa.org/download/ethos2484215748748239888.pdf> alebo viď Príloha č. 4 – Prehľad typológie ETHOS

- Právna oblasť – mať oprávnenie užívať dané obydlie.

Na základe kombinácie vyššie spomenutých oblastí a ich prítomnosti alebo neprítomnosti u jednotlivca alebo rodiny, obsahuje ETHOS typológia tieto štyri koncepčné kategórie:

1. Osoby bez prístrešia – najmä ľudia žijúci priamo na ulici a/alebo využívajúci nocľahárne, prípadne iné krízové ubytovanie, ktoré je určené iba na prenocovanie.
2. Osoby bez bývania – ide najmä o ľudí využívajúcich zariadenia sociálnych služieb určené pre ľudí bez domova (napr. útulky), ženy v núdzovom bývaní, ľudí žijúcich v azylových centrách a ľudí, ktorým sa končí ústavná starostlivosť a nemajú po jej ukončení nadväzujúce stabilné bývanie.
3. Osoby v neistom bývaní – ide o ľudí využívajúcich štandardné bývanie, no bez právneho nároku alebo dôvodu (bez nájomnej zmluvy, bývanie u priateľov, ilegálne využívané bývanie a pod.)
4. Osoby v neprimeranom (nevyhovujúcom) bývaní – ľudia žijúci v neštandardnom obydli, ktoré nie je určené na bývanie (napr. chatka, karavan a pod.), ľudia žijúci v osadách a ľudia bývajúci v preplnených obydliach.

V Slovenskom kontexte sa väčšinou hovorí o ľuďoch bez domova najmä pri prvej, druhej a čiastočnej štvrtej kategórii ETHOS.

Druhou všeobecne prijímanou definíciou ľudí bez domova je rámec vytvorený **Inštitútom globálneho bezdomovstva (IGH)**⁴, ktorý sídli v Chicagu v USA a na téme bezdomovstva spolupracuje aj s OSN. IGH rozlišuje 3 kategórie bezdomovstva:

1. Ľudia bez bývania – ľudia žijúci priamo na ulici a na verejných priestoroch, bývajúci vo verejných budovách neurčených na bývanie, autách a iných prostriedkoch určených na transport a ľudia dlhodobo bývajúci v stanoch, chatkách alebo iných podobných obydliach.
2. Ľudia žijúci v dočasnom alebo krízovom ubytovaní – ide najmä o ľudí prespávajúcich v nocľahárňach, útlukoch, azylových domoch a krízových centrách.
3. Ľudia žijúci vo výrazne nevhodnom alebo neistom ubytovaní.

Okrem toho existujú ďalšie definície ľudí bez domova na základe rôznych znakov. Vo verejnosti sú rozšírené najmä dve, ktoré rozlišujú „viditeľnosť“ ľudí bez domova a dobrovoľnosť ich pobytu na ulici.

Definícia na základe viditeľnosti:

1. Viditeľní ľudia bez domova – tvoria ju osoby, ktoré sú najviac viditeľné a identifikovateľné ako ľudia bez domova. Ide najmä o ľudí, ktorí žijú priamo na ulici alebo v nocľahárňach a počas dňa sa zdržujú na verejných priestranstvách. Odhadom sa jedná o zhruba 1/3 z celkového počtu ľudí bez domova.
2. Skrytí ľudia bez domova – sú to osoby, ktoré na základe svojho vzhľadu nie sú identifikovateľní ako ľudia bez domova. V rámci stratégie prežitia sa snažia svoje bezdomovstvo skrývať, byť čo najmenej nápadní, aby neboli spájaní so stigmu bezdomovstva. Táto skupina tvorí väčšiu časť ľudí bez domova.

Prístup vychádzajúci z kritéria slobodnej voľby delí ľudí bez domova na tieto dve skupiny:

⁴ <https://www.ighhub.org/sites/default/files/attachments/Framework%20Only.pdf>

1. Nedobrovoľní ľudia bez domova;
2. Dobrovoľní ľudia bez domova.

V téme ľudí bez domova sa často vyskytuje domnienka, že títo ľudia sú veľmi mobilní a sťahujú sa do miest, kde nájdu lepšie sociálne služby. Skúsenosť pri práci s ľuďmi bez domova tento jav nepotvrďuje. **Bežnejším javom je, že ľudia sa z blízkeho okolia sťahujú za prácou do väčších miest a ak v danom meste prácu stratia (a tým aj príjem), časť z nich sa kvôli chýbajúcemu sociálnemu zázemiu a tiež z iných dôvodov, prepadne do bezdomovstva.** Najčastejšie sú však medzi ľuďmi bez domova zastúpení obyvatelia daného mesta. Túto skúsenosť z praxe podporujú aj výsledky výskumu a sčítania ľudí bez domova, ktoré sa uskutočnili v Bratislave v rokoch 2016 a 2023. V roku 2016 malo v Bratislave trvalý pobyt 64 % zo sčítaných ľudí bez domova⁵. V roku 2023 to bolo viac ako 52 % zo sčítaných ľudí⁶.

Nízkoprahový charakter sociálnej služby

Zákon o sociálnych službách č. 448/2008 Z.z. v § 24 ods. 2 hovorí o možnosti, že sociálne služby krízovej intervencie môžu mať nízkoprahový charakter. V nasledujúcom odseku tento termín definuje ako služby, ktoré sú dostupné ich prijímateľom z hľadiska miesta ich poskytovania, výšky úhrady za sociálnu službu, možnosť poskytovať ich anonymne a bez ohľadu na požitie návykových látok. Služby poskytované s nízkoprahovým charakterom sú kľúčové pri riešení témy ľudí bez domova, keďže svojím charakterom a tiež nastavením pravidiel, v najväčšej možnej miere reagujú na potreby cieľovej skupiny a snažia sa znižovať prahy ich dostupnosti. Cieľom znižovania prahov je čo najväčšia dostupnosť sociálnej služby pre komunitu, ktorá ju potrebuje a využíva.

Harm reduction prístup

Harm reduction je súbor praktických stratégií znižujúcich negatívne dôsledky užívania drog, ktoré zažívajú jednotlivci a komunity. Medzi prístupy harm reduction patrí spektrum stratégií od bezpečnejšieho užívania drog cez kontrolované užívanie až po abstinenciu. Prístup a stratégia harm reduction aktívne zapája užívateľov drog, identifikuje ich potreby a zameriava sa na realizáciu dosiahnuteľných cieľov.

Na Slovensku sú ako základné princípy Harm Reduction medzi ľuďmi z praxe terénnej sociálnej práce s užívateľmi drog najčastejšie akceptované tieto princípy (definované Glennom Backesom):

- Harm Reduction presadzuje, že niektoré spôsoby užívania drog sú bezpečnejšie ako druhé.
- Harm Reduction presadzuje, že abstinencia nie je vždy najvhodnejším alebo najdôležitejším cieľom.
- Harm Reduction pracuje s ľuďmi „tam kde práve sú“.
- Harm Reduction presadzuje, že užívatelia drog sú schopní riadiť vlastný život a zmeny správania.
- Harm Reduction pravidelne zapája užívateľov drog do koncipovania a stratégie pomoci určenej pre nich samotných.
- Harm Reduction berie do úvahy prostredie užívateľov drog a okolnosti. Cieľom je efektivita zásahu.

⁵ https://www.ceit.sk/IVPR/images/IVPR/vyskum/2016/Ondrusova/zaverecna_sprava_scitanie_ondrusova_2016.pdf

⁶ https://ivpr.gov.sk/wp-content/uploads/2024/06/SLBD_zaverecna-sprava_ba.pdf

Úvod

1. Základné informácie o Koncepcii prevencie a riešenia problémov ľudí bez domova v meste Nové Zámky

Tabuľka 1 Základné informácie o Koncepcii prevencie a riešenia problémov ľudí bez domova v meste Nové Zámky

Plánované obdobie:	2025 - 2033
Schvaľovací orgán:	Mestské zastupiteľstvo mesta Nové Zámky
Identifikácia územia, pre ktorý sa dokument spracúva:	Územie mesta Nové Zámky
Dátum schvaľovania a číslo uznesenia:	<i>Doplní sa po schválení MsZ</i>
Koordinátor tvorby Koncepcie:	Denisa Felixová, vedúca odboru sociálnych vecí a školstva
Členovia pracovných skupín pre oblasť:	
<ul style="list-style-type: none"> • bývania 	Martin Slobodník; Peter Klobučník; Petra Kováč; Vladimír Fejfar; Monika Verešová; Tibor Perina; Réka Kopecká
<ul style="list-style-type: none"> • zdravotnej starostlivosti 	Monika Pluhárová; Viktória Šutová; Radka Igréniová; Róbert Lemény; Iveta Kališová; Andrea Ninisová; Gabriel Kósa; Iveta Volčiniaková
<ul style="list-style-type: none"> • zamestnanosti 	Milan Kokoš; František Vadkerti; Ivana Kmetiová; Gabriel Drafi; Milan Presburger; Andrea Houšková
<ul style="list-style-type: none"> • sociálnych služieb a SPO 	Sergej Mereshan; Karin Bodáková; Mária Malperová; Viera Kulíšková; Slávka Maceková; Mária Dunaiová; Róbert Kuki
Inštitucionálne partnerstvá	Zmluva o partnerstve č.OSSK/0035/2021 uzatvorená dňa 29.01.2021 medzi Mestom Nové Zámky a Komunitné centrum KOMPAS Dohoda o spolupráci č.OSSK/0555/2024 uzatvorená dňa 06.06.2024 medzi Mestom Nové Zámky a Slovenský červený kríž územný spolok Nové Zámky (Street medicine)
Adresa zverejnenia Koncepcie na webovom sídle zadávateľa tvorby	Koncepcia prevencie a riešenia problémov ľudí bez domova na roky 2025 - 2033
<i>Zdroj: Vlastné spracovanie, 2024</i>	

2. Inštitucionálne východiská

2.1 Legislatívne východiská

Zákon č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov v § 1 ods. (2) uvádza, že základnou úlohou obce pri výkone samosprávy je starostlivosť o všestranný rozvoj jej územia a potreby jej obyvateľov. Vychádzajúc z § 4 písm .p) obec pri výkone samosprávy plní úlohy na úseku sociálnej pomoci.

Zákon č. 448/2008 Z.z o sociálnych službách a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní v znení neskorších predpisov v § 80 písm. a) uvádza pôsobnosť obce v rámci ktorej vypracúva, schvaľuje komunitný plán sociálnych služieb vo svojom územnom obvode, písm. r) vyhľadáva fyzické osoby, ktorým treba poskytnúť sociálnu službu.

Strategický dokument **Koncepcia prevencie a riešenia problémov ľudí bez domova v meste Nové Zámky na roky 2025 – 2033** (ďalej aj ako „Koncepcia PRP ĽBD“) je vypracovaná v súlade s § 83 zákona č. 448/2008 Z.z. o sociálnych službách a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní v znení neskorších predpisov, podľa ktorého obec vypracúva komunitný plán sociálnych služieb. II. Komunitný plán sociálnych služieb mesta Nové Zámky na roky 2021 – 2027 bol schválený uznesením č. 356/161220 a uznesením č. 489/271021 v znení dodatku č. 1. Víziou Mesta Nové Zámky v uvedenom dokumente sa uvádza „*Mesto Nové Zámky je otvoreným, bezpečným a dôstojným miestom pre život občanov bez ohľadu na ich vek, pohlavie, sociálnu situáciu, pôvod, rasu či vierovyznanie. Komplexná a koordinovaná sociálna pomoc obyvateľom bude zabezpečovaná prostredníctvom siete sociálnych služieb, ktorá bude naplňať úlohy v sociálnej oblasti, je a bude garanciou istoty primeranej podpory pre užívateľov sociálnych služieb.*“ Jednou z prioritných oblastí definovaných v KPSS 2021 – 2027 sú osoby v krízových situáciách a ľudia bez domova. Strategickým cieľom č.3 v KPSS 2021 – 2027 je vytvoriť príležitosti a podmienky pre návrat osôb v krízových situáciách do bežného života. Špecifický cieľ 3.1 je zameraný na podporu a rozšírenie terénnej sociálnej služby krízovej intervencie. Jedným z opatrení špecifického cieľa 3.1 je opatrenie 3.1.2 **Tvorba koncepčných dokumentov (prevencia extrémnej formy sociálneho vylúčenia)**. Vzhľadom na schválený KPSS na roky 2021 – 2027 prípravou Koncepcie prevencie a riešenia problémov ľudí bez domova v meste Nové Zámky sa realizuje schválené opatrenie v KPSS na roky 2021 – 2027.

Zákon č. 305/2005 Z.z. o sociálnoprávnej ochrane detí a o sociálnej kuratele v znení neskorších predpisov zameraný na zabezpečenie predchádzania vzniku krízových situácií a na zamedzenie nárastu sociálno-patologických javov. V § 75 je uvedená pôsobnosť obce písm. d) poskytuje pomoc dieťaťu v naliehavých prípadoch, najmä ak je ohrozený život, zdravie alebo priaznivý psychický, fyzický a sociálny vývin, taktiež poskytuje pomoc plnoletej fyzickej osobe ohrozenej správaním člena rodiny, členov rodiny alebo správaním iných fyzických osôb, mladému dospelému po skončení náhradnej osobnej starostlivosti, pestúnskej starostlivosti a ústavnej starostlivosti pri zabezpečení bývania a zamestnania.

Zákon č. 443/2010 Z.z. o dotáciách na rozvoj bývania a o sociálnom bývaní v znení neskorších predpisov, ktorý vymedzuje sociálne bývanie ako bývanie s použitím verejných prostriedkov určené na primerané a ľudsky dôstojné bývanie osôb, ktoré si nemôžu obstaráť bývanie vlastným pričinením. Sociálne bývanie poskytované obcou alebo vyšším územným celkom je všeobecne prospešnou službou.

2.2 Kompetenčné východiská

Tabuľka 2 Kompetenčné východiská

Definovanie hlavných aktérov pri prevencii a riešení problémov ľudí bez domova v meste Nové Zámky

Mesto Nové Zámky
Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Nové Zámky
Nitriansky samosprávny kraj
Poskytovatelia sociálnych služieb krízovej intervencie
Poskytovatelia zdravotníckych služieb

Slovenský červený kríž

Diecézna charita

Mestská polícia

Bytkomfort s.r.o

Mimovládne organizácie

Fakultná nemocnica s poliklinikou Nové Zámky

Psychiatrické oddelenie, Fakultná nemocnica s poliklinikou Nové Zámky

Útulky

Definovanie dotknutých cieľových skupín

Návrhy kľúčových riešení pre územie mesta Nové Zámky sa dotýkajú širokého spektra zraniteľných cieľových skupín, ktoré sú ohrozené sociálnym vylúčením resp. stratou strechy nad hlavou:

- osoby ohrozené chudobou a sociálnym vylúčením (napr. aj osoby zažívajúce násilie; ako FO, ktorým bolo alebo malo byť trestným činom ublížené na zdraví a osoby po skončení výkonu trestu);
- seniori ako fyzické osoby, ktoré dovŕšili dôchodkový vek;
- FO v nepriaznivej sociálnej situácii;
- domácnosti v hmotnej núdzi;
- domácnosti vystavené riziku príjmovej chudoby;
- osoba so zdravotným postihnutím;
- mladí dospelí, odchádzajúci z ústavnej starostlivosti;
- mladí dospelí, plnoleté fyzické osoby, zotrávajúce po ukončení ústavnej starostlivosti v CDR do času osamostatnenia sa, najdlhšie do 25 roku veku;
- sociálne znevýhodnené rodiny s deťmi a domácnosti ohrozené stratou bývania.

Definovanie dotknutej verejnosti

Procesom tvorby Koncepcie prevencie a riešenia problémov ľudí bez domova v meste Nové Zámky bola dotknutá aj široká verejnosť. Verejnosť bola informovaná prostredníctvom webového sídla mesta Nové Zámky o zahájení procesu ako aj o priebežných výstupoch procesu. Kontaktnou osobou pre širokú verejnosť v otázkach tvorby Koncepcie prevencie a riešenia problémov ľudí bez domova bola a je koordinátorka tvorby koncepcie – vedúca odboru sociálnych vecí a školstva. Relevantným zástupcom občianskych iniciatív bolo umožnené zúčastniť sa procesu tvorby Koncepcie PRP ĽBD prostredníctvom ich účasti na stretnutiach pracovných skupín.

Tím pre koordináciu tvorby a implementáciu (riadiaca štruktúra procesu)

Koordinátorka procesu tvorby Koncepcie PRP ĽBD – vedúca OSVaŠ (Mgr. Denisa Felixová)

Členovia pracovnej skupiny pre oblasť bývania, zdravotnej starostlivosti, zamestnávania, sociálnych služieb a SPO.

Externí experti: SocioFórum (Ing. Mária Filipová, Mgr. Jozef Kákoš, Barbora Mládenková)

Zdroj: Vlastné spracovanie, 2024

Schéma 1 Riadiaca štruktúra procesu

Zdroj: Vlastné spracovanie, 2024

2.3 Obsahové východiská – zdôvodnenie potreby spracovania a štruktúra dokumentu

Hlavným dôvodom spracovania dokumentu vzhľadom na narastajúci trend sociálno-patologických javov a zabezpečenie bezpečnosti obyvateľov mesta Nové Zámky (tak ako sa uvádza vo vízii KPSS mesta Nové Zámky na roky 2021 – 2027) je potreba reflektovať na tento vývoj a navrhnúť vytvorenie integrovaného modelu systému pomoci pre ľudí bez domova a ľudí ohrozených sociálnym vylúčením. V súčasnosti **absentujú ucelené riešenia s dôrazom na služby prevencie a poradenstva pre jednotlivé cieľové skupiny ohrozené sociálnym vylúčením.**

Terénni sociálni pracovníci mesta Nové Zámky v období rokov 2020 – 2023 pracovali cca s 500 osobami, ktoré boli ohrozené stratou bývania resp. prišli o bývanie. V roku 2023 podľa správy terénnych sociálnych pracovníkov sa zvýšil počet osôb ohrozených stratou bývania oproti roku 2022 o 8 %. Správa o vyhodnotení KPSS za rok 2022 uvádza nárast počtu osôb z cieľovej skupiny ľudí bez domova a nárast počtu intervencií o 20%.

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja mesta Nové Zámky na roky 2014 – 2020 s výhľadom do roku 2025 v rámci rozvoja sociálnych služieb predpokladá zriadenie nízkoprahového denného centra, zriadenie strediska osobnej hygieny, centra Kotva – domov na pol ceste ako aj zriadenie záchytnej služby pre cieľové skupiny ohrozené sociálnym vylúčením. V PHSR na roky 2014 – 2020 s výhľadom do roku 2025 sa uvádza, že v meste sa javí ako nedostatočné zabezpečenie sociálneho bývania resp. možnosti nájomného bývania. V rámci rozvoja sociálneho bývania sa predpokladá zriadiť zariadenie núdzového bývania pre obeť domáceho násillia ako aj výstavbu nových bytov.

Potreba spracovať Koncepciu prevencie a riešenia problémov ľudí bez domova v meste Nové Zámky je potrebné vnímať ako snahu odbornej verejnosti poukázať na potrebu aktívnejšieho systémového riešenia situácie ľudí bez

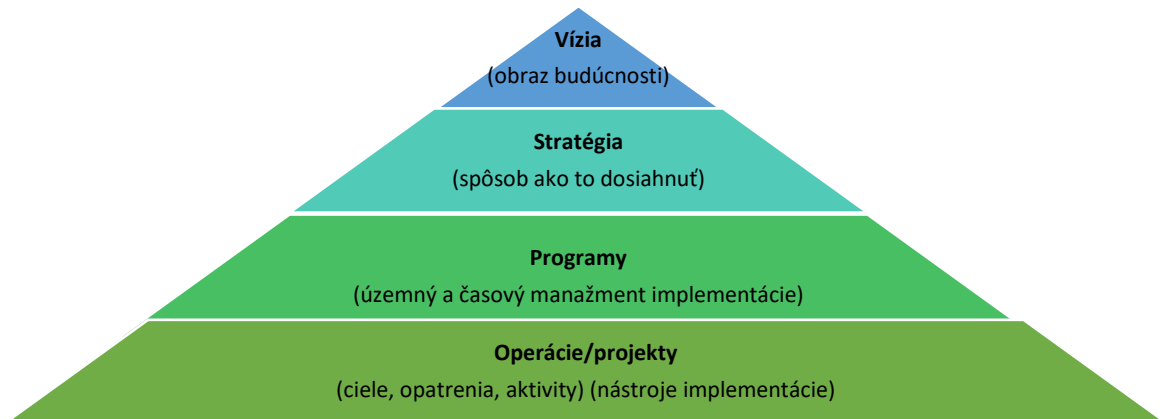
domova a zlepšovať podmienky pre ich začleňovanie do bežného života. Ľudia bez domova sú spoločenským problémom, ktorý negatívne ovplyvňuje jednotlivcov, skupiny osôb ako aj širokú verejnosť. Problém ľudí bez domova je nielen problémom v sociálnej oblasti, ale aj v oblasti zdravotníctva, bývania a zamestnanosti. Z uvedeného dôvodu je potrebné pristupovať k riešeniu problému integrovane a nadrezortne – multidisciplinárny prístup. Koncepcia prevencie a riešenia problémov ľudí bez domova v meste Nové Zámky je strešný strategický dokument, ktorý bude definovať strategické a špecifické ciele v jednotlivých kľúčových oblastiach.

Štruktúra dokumentu obsahová a procesno-formálna:

- **Úvodná časť** obsahuje inštitucionálne východiská, ktoré obsahujú legislatívne, kompetenčné a obsahové východiská, princípy a proces spracovania Koncepcie ako aj väzbu na nadradené programové a strategické dokumenty.
- **Analytická časť** obsahuje charakteristiku príčin bezdomovstva, zhodnotenie implementácie doterajších stratégií, programov a projektov, analýzu dostupnosti bývania, zdravotnej starostlivosti, sociálnych služieb a dávok a prístupu na trh práce a rovnako aj analýzu podmienok pre začleňovanie do bežného života. Analýza obsahuje aj finančné rámce podpory sociálnych služieb krízovej intervencie v Nových Zámkoch za obdobie rokov 2022 – 2023. Súčasťou analytickej časti je aj identifikácia kritických a kľúčových činiteľov v otázkach bezdomovstva – strom problémov.
- **Strategická/programová časť** – stanovenie vízie, globálneho cieľa a stromu cieľov. Strategické, špecifické ciele, opatrenia a aktivity pre jednotlivé oblasti (bývanie, zdravotná starostlivosť, sociálne služby a dávky, zamestnanosť), finančný plán, merateľné ukazovatele a finančné nástroje na podporu riešenia problémov ľudí bez domova.
- **Monitorovanie a hodnotenie** – priebežné monitorovanie aktivít na plnenie cieľov, úroveň plnenia zodpovedných subjektov, dodržiavanie termínov plnenia úloh, informovanosť o výsledkoch monitoringu.

Cieľom Koncepcie prevencie a riešenia problémov ľudí bez domova v meste Nové Zámky je prekonať úzky sektorový prístup pri riešení problémov ľudí bez domova a osôb ohrozených sociálnym vylúčením a prepojiť medzi-sektorové politiky (zdravotníctvo, bývanie, zamestnanosť, sociálnu ochranu) na území mesta ako aj na úrovni samosprávneho kraja a okolitých samospráv.

Schéma 2 Hierarchická poloha vízie a stratégie v systéme strategických a programových dokumentov

Zdroj: *Vízia a stratégia rozvoja Slovenska do roku 2023*

Vízia predstavuje obraz o tom, kde sa v stanovenom období (2033) mesto v otázkach bezdomovstva bude nachádzať. Zohľadňuje očakávaný vývoj v tejto problematike a aj priemet do každodenného života obyvateľov mesta. Úspešná implementácia vízie bude závislá od súladu jednotlivých stratégií a koncepcií, tvorených na rôznych odboroch (sektoroch), ako aj od úrovne spolupráce.

2.4 Princípy a proces spracovania Koncepcie prevencie a riešenia problémov ľudí bez domova

- Transparentnosť a objektivita;
- Kvalita umožňujúca schvaľujúcemu orgánu (MsZ) prijať kvalifikované a zodpovedné rozhodnutia;
- Zameranie na riešenie konkrétneho významného problému;
- Dodržiavanie základných postupov na kvalitu strategických dokumentov v zmysle metodických dokumentov;
- Efektívnosť pri riešení problémov a minimalizácia negatívneho (nechceného) dopadu;
- Tvorba stratégie na základe identifikovaných a reálnych potrieb subjektov, ktorých problémy sa (vo výhľade) riešia;
- Konkrétnosť a adresnosť opatrení stratégie;
- Priebežné vyhodnocovanie efektivity opatrení realizovaných v rámci stratégie a návrhy korekčných mechanizmov⁷.

2.5 Väzby na nadradené programové a strategické dokumenty

Lisabonská deklarácia o európskej platforme boja proti bezdomovstvu, na ktorej sa členské štáty, EK a Európska federácia národných združení pracujúcich s bezdomovcami (FEANTSA) dohodli v júni 2021 zdôrazňuje, že je potrebné pracovať na ukončení bezdomovstva do roku 2030, aby: „nikto nespál na ulici pre nedostatok prístupného, bezpečného a vhodného núdzového ubytovania; nikto nebýval v núdzovom alebo prechodnom

⁷ Metodický manuál na vypracovanie sektorových stratégií rozvoja LZ, str.5, MPSVR SR, NP Sektorovo riadené inovácie k efektívnemu trhu práce

ubytovaní dlhšie, ako je potrebné na úspešné presťahovanie sa do riešenia trvalého bývania; nikto nie je prepustený zo žiadneho ústavu (napr. väzenie, nemocnica, opatrovateľské zariadenie) bez ponuky vhodného bývania; vystahovaniu by sa malo zabrániť vždy, keď je to možné a nikto nie je vystahovaný bez ponuky vhodného riešenia bývania, ak je to potrebné; nikto nie je diskriminovaný kvôli bezdomovstvu⁸. Táto platforma je konkrétnym výsledkom akčného plánu na realizáciu Európskeho piliera sociálnych práv.

AP na realizáciu Európskeho piliera sociálnych práv v 20 zásadách uvádza aj Bývanie a pomoc pre bezdomovcov. Európsky pilier sociálnych práv je vyjadrením zásad a práv nevyhnutných pre spravodlivé a dobre fungujúce trhy práce a systémy sociálneho zabezpečenia v Európe 21. storočia.

V národnej koncepcii prevencie a ukončovania bezdomovstva vypracovanej MPSVR SR v roku 2022 a schválenej uznesením vlády SR č. 158 z 12. apríla 2022 sa konštatuje, že počnúc rokom 2010 sa informovanosť o bezdomovstve a vylúčení z bývania zvyšuje v celej EÚ, pričom dokument poukazuje na potrebu častejšieho aplikovania prístupov založených na integrovaných stratégiách. Národná koncepcia uvádza, že integrované prístupy kombinujú prevenciu, odstránenie príčin bezdomovstva, rýchly prístup k dlhodobému bývaniu a poskytovaniu podporných služieb a sú uznávané ako účinné reakcie v porovnaní s tými, ktoré sa zameriavajú na manažovanie bezdomovstva prevažne prostredníctvom núdzového a dočasného ubytovania a poskytovania podpory pre základné potreby.

Stratégia rovnosti, inklúzie a participácie Rómov do roku 2030, vypracovaná Úradom splnomocnenkyne vlády SR pre rómske komunity na základe uznesenia vlády SR č.324 z 3.júla 2019 a Vízie a stratégie rozvoja Slovenska do roku 2030 tvorí základný dokument na podporu rovnosti a integrácie Rómov na Slovensku. V nadväznosti na Víziu Slovensko 2030 sa zameriava na odstránenie diskriminácie a zlepšenie podmienok v oblasti vzdelávania, zamestnanosti, zdravia a bývania, pričom je osobitný dôraz kladený aj na zintenzívnenie intervencií v boji s protirómskym rasizmom.

Programové vyhlásenie vlády SR na roky 2023 – 2027 deklaruje, že vláda vytvorí vhodné podmienky na udržateľnosť podmienok prevádzkovania dostupného nájomného bývania. Uvádza, že štát garantuje a zabezpečuje pomoc ľuďom a komunitám, ktorí ju potrebujú a sú na ňu objektívne odkázaní, aby ich životné situácie nevedli k spoločenskému vylúčeniu, chudobe a živoreniu. Štát zasiahne v krízových situáciách a neignoruje potreby odkázaných ľudí, rodín a spoločenstiev.

Koncepcia rozvoja sociálnych služieb v regióne NSK na roky 2018 – 2023 v strategickom ciele 1 – Pomoc a podpora osobám pri riešení nepriaznivých sociálnych situácií v špecifickom ciele 1.2 zdôrazňuje rozvoj sociálnych služieb krízovej intervencie a v špecifickom ciele 1.3 kladie dôraz na podporu programov dostupného bývania. Rovnako **nadväzujúca Koncepcia rozvoja sociálnych služieb v regióne NSK na roky 2024 – 2031** v strategickom ciele 4 sa zameriava na zvýšenie kvality života osôb v nepriaznivej sociálnej situácii, kde najmä v špecifickom ciele 4.2 sa uvádza zabezpečenie prístupu k službám zdravotnej starostlivosti osobám v kríze

---

⁸ Key Elements in Strategies to End Homelessness in the European Union by 2030: A Discussion Paper, str. 146

a v opatrení O 4.2.1 sa má zlepšiť dostupnosť nízkoprahových denných centier a zariadení osobnej hygieny a v O 4.2.2 sa navrhuje vytvoriť nízkoprahové, mobilné a zdieľané ambulancie a ošetrovane pre ľudí bez domova a ľudí v krízovej situácii. Špecifický cieľ 4.3 je zameraný na rozšírenie kapacít poradenských centier, zariadení núdzového bývania, útulkov a podpory samostatného bývania.

Kontinuita a prepojenosť na strategické dokumenty mesta Nové Zámky, resp. na **PHSR mesta Nové Zámky na roky 2014 – 2020 s výhľadom do roku 2025** ako aj **Koncepcie rozvoja sociálnych služieb mesta Nové Zámky na roky 2021 – 2027** sú uvedené v kapitole 2.3 pri zdôvodnení potreby spracovať a predložiť MsZ na schválenie tento koncepcný strategický dokument.

ANALYTICKÁ ČASŤ

3. Vymedzenie bezdomovstva

3.1 Príčiny bezdomovstva a princípy pri riešení problémov ľudí bez domova

Od posledného sčítania obyvateľov v roku 2011 do roku 2021 počet ľudí bez domova na Slovensku vzrástol trojnásobne. Na Slovensku žije viac ako 71 000 ľudí bez domova. Údaj zverejnil Štatistický úrad SR z posledného sčítania obyvateľov. Najviac ľudí bez domova, vyše 10 000 je v Nitrianskom, Košickom a Banskobystrickom kraji.

⁹

Na Slovensku žil na hranici chudoby každý ôsmy obyvateľ, čo predstavuje zhruba 660 000 osôb.¹⁰ Podľa skúseností OZ Proti prúdu životné náklady sociálne slabším rodinám stúpajú mesačne o desiatky eur, čo je pre nich veľká suma. Sú nútení vyberať si, či zaplatia nájomné alebo budú mať na prežitie a na potraviny. Aby si sociálne slabší dokázali vyriešiť všetky problémy, napríklad nezamestnanosť či dlhy, musia mať najprv strechu nad hlavou.

Obyvatelia Slovenska v ostatných rokoch čelili viacerým krízam, ktoré zhoršili ich životnú situáciu, pričom chýbala adrešná pomoc. Chýba tiež sieť sociálnych služieb, ktorá by ľudí ohrozených stratou bývania dokázala včas zachytiť tak, aby neskončili na ulici. Absentuje cenovo dostupné sociálne bývanie, kde by ľudia mohli bývať za primerané ceny. Pandémia, zvyšovanie cien, inflácia a neexistencia istoty bývania spôsobili prepád v životnej úrovni v posledných troch rokoch. V slovenskej legislatíve nie je ukotvené právo na bývanie, pričom právo na bývanie je jedným zo základných ľudských práv ukotvených v čl. 25 Všeobecnej deklarácie ľudských práv, ako aj článok 11. Medzinárodného paktu o hospodárskych, sociálnych a kultúrnych právach (zverejnenej vyhláškou MZV z 10.mája 1976). Právo na bývanie (popríklad aj právo na primerané bývanie, alebo ako súčasť práva na primeranú životnú úroveň) patrí medzi základné ľudské práva a je uvedené aj v Bytovej politike Slovenskej republiky do 2030 schválenej uznesením vlády SR č. 728 z 8. decembra 2021.

Koronakríza vystavila ľudí bez domova ďalším rizikám. Ľudia bez domova oveľa viac trpia zdravotnými problémami a nemajú prístup k hygiene a zdravotnej starostlivosti. Ľudia bez domova sú sociálne stigmatizovaní

⁹ [Na Slovensku žije viac ako 71-tisíc ľudí bez domova - Správy RTVS](#)

¹⁰ [Životná situácia sociálne slabších ľudí sa zhoršuje - Správy RTVS](#)

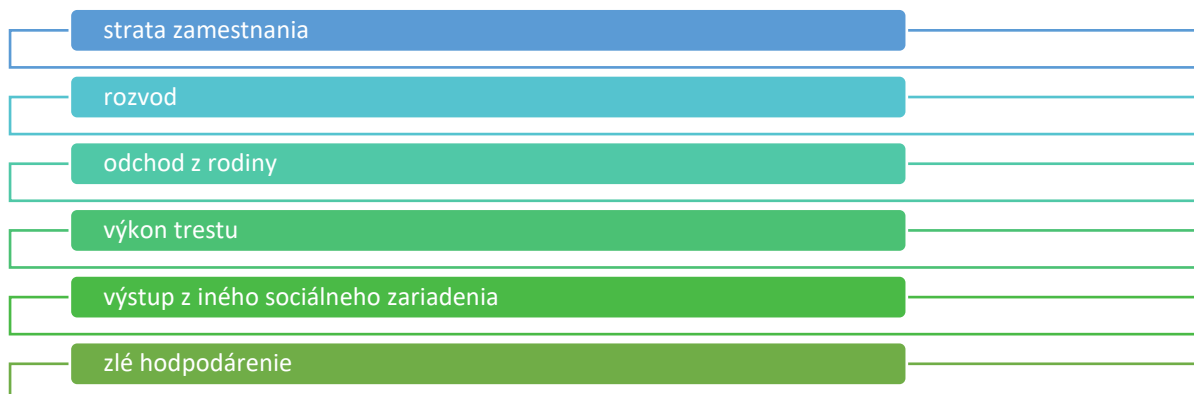

a často sú terčom nenávisťi, násilia a kriminality. Čoraz viac detí, migrantov, príslušníkov minorít, žien a niekedy aj celých rodín sa ocitá bez strechy nad hlavou.

Najčastejšie príčiny bezdomovstva:

Schéma 3 Najčastejšie príčiny bezdomovstva

Zdroj: Klasifikácia a príčiny bezdomovstva na Slovensku z hľadiska sociálnej práce, Vlastné spracovanie 2024

Príčiny zotrvania v tejto situácii sú zahrnuté v nasledovnej schéme:

Zdroj: Klasifikácia a príčiny bezdomovstva na Slovensku z hľadiska sociálnej práce, Vlastné spracovanie 2024

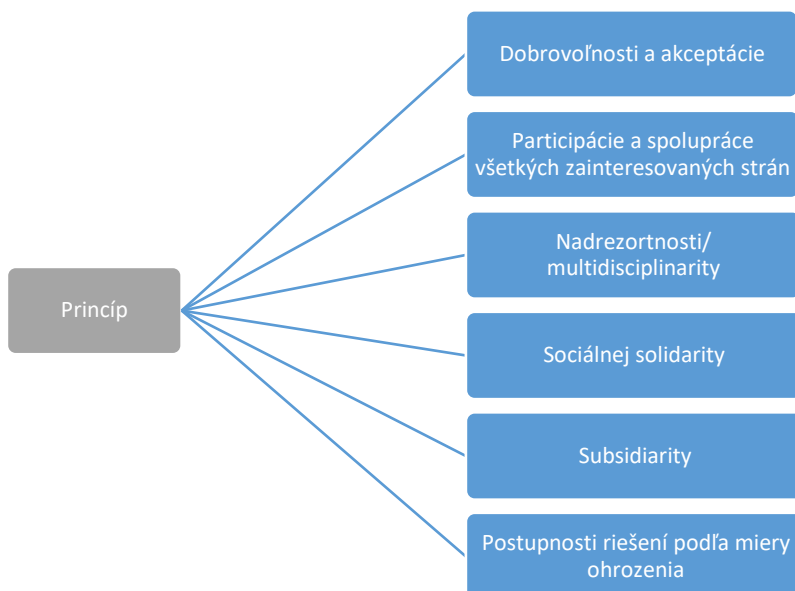
Uznesenie Európskeho parlamentu o riešení miery bezdomovstva v EÚ uvádza, že „Bezdomovstvo je jednou z najzávažnejších foriem chudoby a deprivácie, ktorú treba odstrániť cieľovými a integrovanými politikami“.

Britská organizácia SHELTER The Housing and Homelessness charity klasifikuje príčiny bezdomovstva na¹¹:

Osobné príčiny bezdomovstva		
Individuálne faktory	Nedostatočné rodinné zázemie	Strata inštitucionálneho zázemia
Nedostatok kvalifikácie	Nedostatočné rodinné zázemie	Odchod zo zariadenia alebo organizácie napr. z armády alebo z väzenia
Nedostatok sociálnej podpory	Rozpad rodiny	
Zadlženosť	Sexuálne zneužívanie v detstve a mladosti	
Zlé fyzické a duševné zdravie	Skúsenosť s bezdomovstvom rodín	
Látkové aj nelátkové závislosti		
Štrukturálne príčiny bezdomovstva		
Nezamestnanosť		
Chudoba		
Nedostatok dostupného bývania		
Štruktúra a správa dávok v oblasti bývania		
Zrušenie zariadení (napr. dlhodobých psychiatrických nemocníc)		
Zdroj: Klasifikácia a príčiny bezdomovstva na Slovensku z hľadiska sociálnej práce, Vlastné spracovanie 2024		

3.2 Základné údaje a princípy pri riešení problémov ĽBD

Základné princípy uplatňované pri riešení problémov súvisiacich s bezdomovstvom a osôb ohrozených sociálnym vylúčením:

¹¹ Klasifikácia a príčiny bezdomovstva na Slovensku z hľadiska sociálnej práce, Imrich Bariak, VŠZaSP sv. Alžbety, Bratislava, 2018

4. Zhodnotenie implementácie doterajších stratégií, programov a projektov

Mesto Nové Zámky sa téme ľudí bez domova a ľudí ohrozených stratou bývania venuje už viacero rokov. Okrem poskytovania sociálnej služby v nocľahárni, realizovalo mesto v predchádzajúcich rokoch dva projekty zamerané na cieľovú skupinu ľudí bez domova.

Prvým je **projekt terénnej sociálnej práce** (ďalej len „TSP“) zastrešený Kanceláriou terénnej sociálnej práce, ktorá spadá pod Referát sociálnych vecí a bola zriadená v roku 2014. V rámci kancelárie pracujú dvaja terénni sociálni pracovníci a jedna terénna pracovníčka. Cieľom tejto sociálnej služby je aktívne vyhľadávať a kontaktovať jednotlivcov a rodiny v nepriaznivej sociálnej situácii na miestach, kde sa prirodzene zdržujú, poskytovať sociálne poradenstvo, preventívnu aktivitu, sociálnu rehabilitáciu a pomoc pri uplatňovaní práv a právom chránených záujmov.

Pracovníci TSP pracovali v roku 2022 s 390 klientmi a v roku 2023 so 420 klientmi. Najčastejšími poradenskými oblasťami, ktorým sa v rámci intervencie s klientmi venovali, bola oblasť bývania, financií a zamestnávania. Z dostupných merateľných ukazovateľov nie je možné vyhodnotiť dopady TSP na odkázaných obyvateľov mesta Nové Zámky a do budúcnosti odporúčame rozšíriť zber dát o ďalšie údaje, napr. zlepšenie sociálnej situácie, vybavenie sociálnych dávok, posun do inej sociálnej služby alebo posunutie danej osoby do bývania.

Druhým projektom zameraným na ľudí bez domova je projekt **Krok za krokom v Nových Zámkoch**, ktorý bol financovaný z Európskeho sociálneho fondu a implementovaný v období od septembra 2022 do novembra 2023. **Jeho pokračovanie** v podobe projektu **Krok za krokom II.** v Nových Zámkoch je plánované na obdobie od septembra 2024 do augusta 2026, pokiaľ bude žiadosť o nenávratný finančný príspevok schválená.

Cieľom projektu Krok za krokom v Nových Zámkoch bola integrácia neaktívnych osôb (s dôrazom na mladých ľudí do 30 rokov) do spoločnosti a na trh práce. Tento cieľ sa projekt snažil naplňovať cez individuálne formy podpory a poradenstva poskytovaných cieľovej skupine projektu. Zároveň sa popri tom snažil budovať vzťahy s prosociálnymi zamestnávateľmi, sociálnym podnikom KOMPAS a tiež relevantnými inštitúciami (ÚPSVaR, NP Rodinné poradne, Zdravé regióny atď.).

V rámci projektu boli zamestnaní dvaja odborní poradcovia (plný úväzok) a na začiatku jeho implementácie aj jedna peer pracovníčka v rozsahu 10 hodín týždenne. Poradcovia od začiatku projektu aktívne pôsobili v teréne, kde oslovovali potencionálnych klientov a vyhľadávali tých, ktorí boli neaktívni na trhu práce. Následne s každým účastníkom projektu vykonávali individualizovanú prácu za účelom podpory vstupu na pracovný trh.

Projekt mal nastavené 2 merateľné ukazovatele:

1. Počet účastníkov, ktorým bola poskytnutá podpora v rámci boja s pandémiou COVID-19 alebo v rámci zmierňovania jej následkov: 70 klientov
2. Neaktívni účastníci, ktorí boli zapojení do procesu vzdelávania alebo budú zamestnaní, či samostatne zárobkovo činní: 8 klientov

Z vyhodnotenia projektu vyplýva, že počas trvania projektu boli tieto merateľné ukazovatele naplnené, keďže pomoc s hľadáním zamestnania bola poskytnutá 95 osobám a 42 osôb bolo prijatých do zamestnania (z toho 9 zo skupiny neaktívnych osôb). Okrem toho sa počas projektu podarilo osloviť 50 zamestnávateľov.

Pokračovanie projektu vo forme Krok za krokom II. v Nových Zámkoch počíta s rovnakou cieľovou skupinou a rozšírenými personálnymi kapacitami – manažérka projektu (20% úväzok), dvaja odborní pracovníci pre sociálnu inklúziu a zamestnanosť (plný úväzok), jeden asistent sociálnej inklúzie a zamestnanosti (plný úväzok) a jeden peer pracovník (max. 10 hod. týždenne).

Merateľné ukazovatele sú nastavené nasledovne:

1. Počet oslovených klientov: 90 klientov
2. Počet osôb cieľovej skupiny zapojených do aktivít projektu: 70 klientov
3. Počet intervencií: 1 700
4. Počet stretnutí s inštitúciami a organizáciami: 17
5. Počet sprostredkovaných zamestnaní/vzdelávaní: 13
6. Počet neaktívnych účastníkov, ktorí úspešne ukončili intervenciu: 7

Pokiaľ bude mestu Nové Zámky žiadosť o nenávratný finančný príspevok schválená, dá sa predpokladať úspešné naplnenie merateľných ukazovateľov projektu, keďže mesto môže naviazať na predchádzajúci výborne implementovaný projekt.

Zároveň však bude potrebné brať v zreteľ ďalšie potreby cieľovej skupiny a to mimo samotnej potreby zamestnania. V záverečnej správe projektu Krok za krokom v Nových Zámkoch sa spomína spolupráca odborných pracovníkov projektu s pracovníkmi TSP, komunitným centrom KOMPAS, Kanceláriou bezplatného dlhového poradenstva a Kanceláriou prvého kontaktu Slovenského červeného kríža. Rovnako sa tam uvádza potreba materiálnej pomoci účastníkom vo forme základných potravín, hygienických balíčkov a ošatenia.

Nový projekt Krok za krokom II., alebo akákoľvek iná iniciatíva, ktorá bude chcieť byť úspešná a bude smerovať k zamestnaniu ľudí bez domova a ľudí ohrozených stratou bývania, bude musieť pomôcť aj s napĺňaním základných potrieb klientov, s hľadáním bývania ako jedného z kľúčových predpokladov dlhodobého udržania si zamestnania a tiež s oddĺžením dlžníkov zapojených do projektu. Pokiaľ táto sociálna podpora nebude klientom k dispozícii, dá sa predpokladať, že intervencie vykonané v rámci projektu budú úspešné prioritne u ľudí s nižšou potrebou podpory, zatiaľ čo pre tých najohrozenejších zostane projekt a jeho benefity nedostupný.

5. Analýza dostupných štatistických údajov o ĽBD a vybraných sociálnych udalostiach

5.1 Štatistické údaje o ľuďoch bez domova

Pre pochopenie a nastavenie možných nástrojov riešenia problému bezdomovstva je kľúčové mať prístup k relevantným a spoľahlivým štatistickým údajom, na základe ktorých by bolo možné identifikovať východzí stav. Nakoľko aktuálne neexistuje v kontexte Slovenska jednotný metodický spôsob získavania dát o ľuďoch bez domova, v nasledujúcej kapitole budeme vychádzať z rôznych čiastkových štatistických údajov, aby sme dokázali poskytnúť ilustračný pohľad na aktuálny stav bezdomovstva a problémy, ktorým čelia ľudia bez domova.

Napriek absencii jednotného zdroja dát o ľuďoch bez domova na úrovni Slovenska sú prítomné snahy Štatistického úradu SR o vymedzenie metodiky zberu takýchto dát. Po prvý krát v histórii Slovenska boli v roku 2011 predmetom SODB aj ľudia bez domova. Na základe tohoto sčítania bolo identifikovaných 23 483 ľudí bez domova, čo predstavovalo približne 0,56% celkovej populácie Slovenska. Na uvedené sčítanie neskôr nadviazalo SODB v roku 2021, ktoré prinieslo reálnejší pohľad o počte, vekovej skladbe a aj priestorovom rozložení ĽBD v rámci Slovenska.

Ako už bolo spomenuté v predchádzajúcich kapitolách, v rámci SODB 2021 bolo identifikovaných celkom 71 076 tzv. sekundárnych ľudí bez domova, t.j. obyvateľov, ktorí využívajú rôzne druhy dočasného bývania ako napr. útulky, zariadenia núdzového bývania, núdzové objekty neurčené na bývanie, rekreačné obydlia a podobne. Z toho 2/3 tvorili muži a 1/3 ženy. Medzi sčítaním v roku 2011 a 2021 je možné si všimnúť zvýšenie percentuálneho zastúpenia počtu ľudí bez domova na celkovom počte obyvateľov na Slovensku (2022 – 0,56%; 2023 – 1,3%) avšak tieto údaje nie je možné vzájomne hodnotiť ako nárast o 0,74 p.b. nakoľko v každom zo spomínaných sčítaní bola využitá iná metodika zberu a spracovania dát.

Osoby vo veku od 15 do 64 rokov, t.j. osoby v produktívnom veku tvorili najväčšiu časť ľudí bez domova, celkom 78,2%. Osoby do 15 rokov tvorili 15,5%, čo znamená, že v nestabilnej formy bývania bolo v roku 2021 celkom 11 045 detí. A osoby v poproduktívnom veku, t.j. osoby staršie ako 64 rokov tvorili 6,3% z celkového počtu sekundárnych ľudí bez domova.

Tabuľka 3 Počet sekundárnych ľudí bez domova na Slovensku, podľa pohlavia a vekovej skupiny, 2021

Počet tzv. sekundárnych ľudí bez domova v SR	SPOLU		Muži		Ženy	
	Počet	%	Počet	%	Počet	%
Počet ľudí bez domova v SR	71 076	100	43 132	60,7	27 944	39,3
z toho v predproduktívnom veku	11 045	15,5	5 698	51,6	5 347	48,4
z toho v produktívnom veku	55 554	78,2	34 788	62,6	20 766	37,4
z toho v poproduktívnom veku	4 477	6,3	2 646	59,1	1 831	40,9

Zdroj: SODB 2021: Ľudia bez domova, 2024

Z hľadiska krajov je možné si všimnúť, že najviac ľudí bez domova bolo v roku 2021 identifikovaných práve v Nitrianskom (15%), Košickom (14,8%) a Banskobystrickom kraji (14,4%).

Tabuľka 4 Počet ľudí bez domova na Slovensku, podľa krajov a pohlavia, 2021

Počet tzv. sekundárnych ľudí bez domova podľa krajov	SPOLU		Muži		Ženy	
	Počet	%/ SR	Počet	%/ kraj	Počet	%/ kraj
Bratislavský kraj	6 239	8,8	3 948	63,3	2 291	36,7
Trnavský kraj	6 872	9,7	4 290	62,4	2 582	37,6
Trenčiansky kraj	8 675	12,2	5 538	63,8	3 137	36,2
Nitriansky kraj	10 643	15	6 424	60,4	4 219	39,6
Žilinský kraj	8 576	12,1	5 494	64,1	3 082	35,9
Banskobystrický kraj	10 197	14,4	5 934	58,2	4 263	41,8
Prešovský kraj	9 360	13,2	5 555	59,3	3 805	40,7
Košický kraj	10 514	14,8	5 949	56,6	4 565	43,4

Zdroj: SODB 2021: Ľudia bez domova, 2024

Nitriansky samosprávny kraj je možné ďalej členiť na sedem okresov, spomedzi ktorých najviac ľudí bez domova bolo v roku 2021 v okrese Nové Zámky (19%), Levice (19%), Nitra (19%) a okrese Komárno (18%). V rámci okresov NSK je evidentná prevaha mužov bez domova nad ženami. Najvýraznejší rozdiel je práve v okrese Zlaté Moravce (69,4% - muži a 30,6% - ženy).

Tabuľka 5 Počet ľudí bez domova na Slovensku, podľa okresov NSK a pohlavia, 2021

Počet tzv. sekundárnych ľudí bez domova podľa okresov NSK	SPOLU		Muži		Ženy	
	Počet	%/ NSK	Počet	%/ okres	Počet	%/ okres
okres Komárno	1 955	18%	1 123	57,4	832	42,6
okres Levice	2 040	19%	1 185	58,1	855	41,9
okres Nitra	2 023	19%	1 233	60,9	790	39,1
okres Nové Zámky	2 060	19%	1 274	61,8	786	38,2
okres Šaľa	1 073	10%	641	59,7	432	40,3
okres Topoľčany	1 024	10%	643	62,8	381	37,2
okres Zlaté Moravce	468	4%	325	69,4	143	30,6

Zdroj: SODB 2021: Ľudia bez domova, 2024

Podľa SODB uskutočneného v roku 2021, bolo v okrese Nové Zámky celkom 2 060 sekundárnych ľudí bez domova, z toho 61,8% (1 274 osôb) tvorili muži a 38,2% (786 osôb) ženy. Nakoľko neexistujú zdroje dát, ktoré by sledovali počet ľudí bez domova na úrovni miest a obcí, počet osôb bez domova v Meste Nové Zámky môžeme len predpokladať. Pre účely tejto koncepcie vychádzame z predpokladu, že na území mesta Nové Zámky, ako okresného mesta, sa nachádza približne **1 875 osôb bez domova** (75% z celkového počtu ĽBD v okrese NZ) **v súlade s klasifikáciou ETHOS**, na základe kvalifikovaného odhadu, čo by predstavovalo približne 5% z celkového počtu obyvateľov mesta.

Podľa Atlasu rómskych komunít boli v roku 2019 identifikované v meste Nové Zámky celkom 4 osídlenia, v ktorých sa zdržiavali príslušníci marginalizovanej rómskej komunity (interval od 301 po 350 ľudí). Z aplikačnej praxe zamestnancov OSVaŠ v roku 2024 vyplynulo, že aktuálne je na území mesta evidovaná len jedna oblasť, kde sa títo ľudia zdržiavajú, nazývaná Kotelnica, ktorá leží na hranici katastrálneho územia mesta Nové Zámky

a mesta Bajč. Príslušníci MRK sú obsiahnutí aj v rámci navrhutej cieľovej skupiny tejto koncepcie v zmysle typológie ETHOS. Vid' Príloha č.4 – Prehľad typológie ETHOS.

5.2 Štatistické údaje vybraných sociálnych udalostí

Ambíciou predmetnej koncepcie je okrem nastavenia nástrojov riešenia problémov už aktuálnych ľudí bez domova, identifikovať aj potencionálne osoby v nepriaznivej sociálnej situácii, ktoré si budú vyžadovať zvýšenú sociálnu ochranu a prítomnosť preventívnych nástrojov, aby sa tak predišlo extrémnej forme sociálnej exklúzie – bezdomovstvu.

V nasledujúcej časti sa tak budeme venovať vybraným sociálnym udalostiam, ktoré podľa predchádzajúcich analýz a tiež Záverečnej správy z výskumu a sčítania ľudí bez domova na území mesta Bratislavy (rok 2016) mali vplyv na stratu bývania ľudí bez domova: rozpad manželstva; odchod z detského/ reedukačného/ resocializačného domova/ zariadenia; strata zamestnania a prepustenie z väzby.

Tabuľka 6 Príčiny prvej straty bývania – Výskum a sčítanie, Bratislava, 2016

Príčiny prvej straty bývania		Frekvencia výskytu v odpovediach respondentov ¹²	% podiel z celkového počtu odpovedí
1.	Odchod z rodičovského domu	121	27,0
2.	Rozpad manželstva	89	19,9
3.	Vystahovanie kvôli zadĺženiu	47	10,5
4.	Odchod z domu kvôli problémom v rodine	46	10,3
5.	Odchod z detského/ reedukačného/ resocializačného domova/ strediska	26	5,8
6.	Vyhodenie z bytu príbuznými	22	4,9
7.	Podvod	14	3,1
8.	Skúsenosť s násilným správaním	14	3,1
9.	Strata zamestnania	13	2,9
10.	Drogy/ alkohol/ ukončenie liečby závislosti	12	2,7
11.	Smrť rodičov/ manžela/ partnera	12	2,7
12.	Prepustenie z väzby	9	2,0
13.	Predaj domu rodičmi/ príbuznými	6	1,3
14.	Poškodenie príbytku	4	0,9
15.	Iné	13	2,6
SPOLU		448 (počet dôvodov)	100 %

Zdroj: Záverečná správa z výskumu a sčítania ľudí bez domova na území mesta Bratislavy v roku 2016

ROZVOD MANŽELSTVA

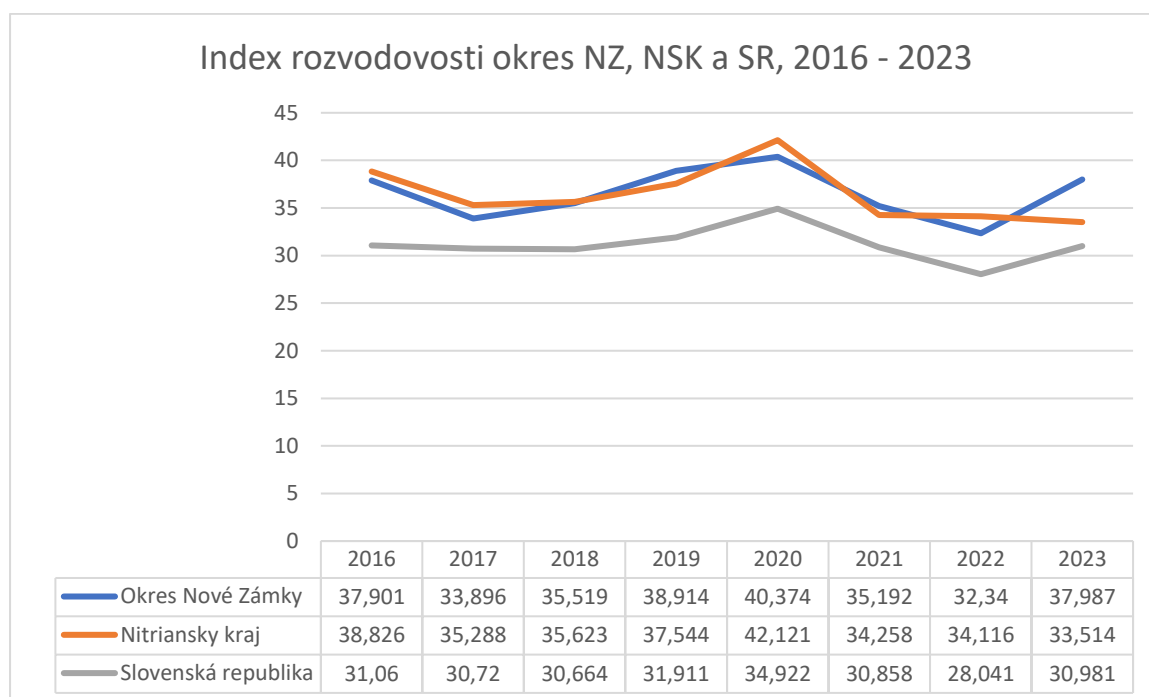
Rozpad manželstva má dopad na mnoho aspektov ľudského života, od emocionálne pohody jednotlivcov, až po ekonomické a právne dôsledky. V tabuľke č. 6 si môžeme všimnúť, že rozvod manželstva bol druhou najčastejšie uvádzanou príčinou prvej straty bývania (19%, 89 respondentov).

¹² Respondenti mali možnosť viacerých odpovedí. Údaje sa vzťahujú len k tým dospelým respondentom, ktorí sa zúčastnili výskumu („zistené osoby“) a ktorí odpovedali na otázku.

Dôležitým demografickým ukazovateľom v oblasti rozvodov je index rozvodovosti, ktorý vyjadruje počet rozvodov na 100 uzatvorených manželstiev v rovnakom období. Podľa vývoju medzi rokmi 2016 – 2023 je možné sledovať zvýšený index rozvodovosti v prípade okresu NZ a tiež Nitrianskeho samosprávneho kraju oproti celoslovenskému priemeru. Najvýraznejším rokom bol práve rok 2020, kedy index rozvodovosti v okrese NZ stúpil o 2,47 p.b. oproti roku 2016. Avšak odvtedy má index rozvodovosti v okrese Nové Zámky klesajúci trend (návrat na úroveň indexu rozvodovosti z roku 2016). Inými slovami by sme mohli povedať, že v roku 2023 na 100 sobášov pripadalo skoro 38 rozvodov, čo je o 4 rozvody viac, než bol priemer NSK a o 7 rozvodov viac, než bol celoslovenský priemer.

Graf 1 Index rozvodovosti v okrese NZ, NSK a SR medzi rokmi 2016 - 2023

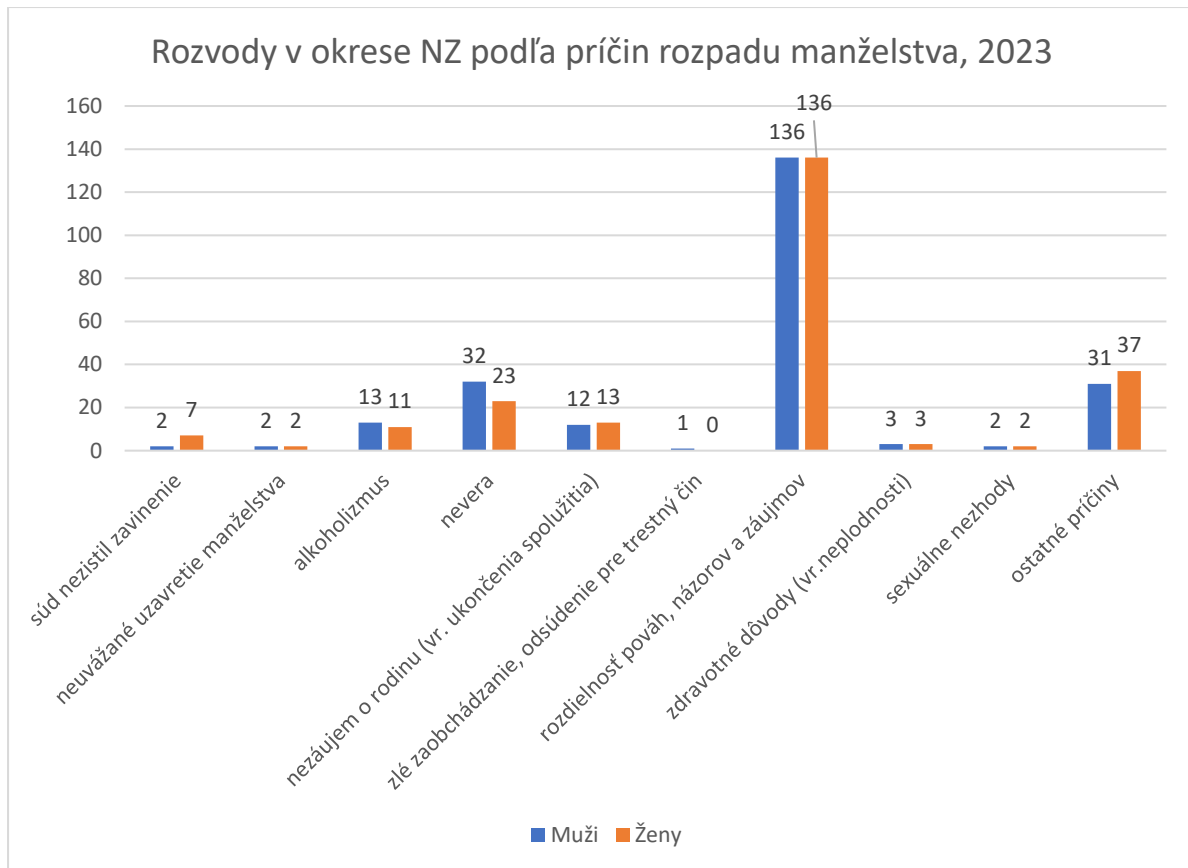

Zdroj: Štatistický úrad SR, 2024

Z pohľadu príčin rozpadu manželstva v roku 2023 v okrese Nové Zámky, bola nevera hlavným dôvodom rozpadu manželstva na strane muža v 32 prípadoch, naproti tomu na strane ženy v 23 prípadoch. Alkohol, ako hlavná príčina, bola na strane muža v 13 prípadoch a na strane ženy v 11 prípadoch. Zlé zaobchádzanie vrátane ukončenia spolužitia bolo uvedené na strane ženy v 13 prípadoch, a na strane muža v 12 prípadoch. Podľa dostupných štatistických dát ostatné sociálne problémy ako napr. neuvážené uzatvorenie manželstva, zlé zaobchádzanie a odsúdenie pre trestný čin či zdravotné dôvody nemali výrazný podiel na počte rozvodov v okrese Nové Zámky v roku 2023.

Graf 2 Rozvody v okrese NZ podľa príčin rozpadu manželstva, 2023

Zdroj: Štatistický úrad SR, 2024

ODCHOD Z DETSKÉHO/ REEDUKAČNÉHO/ RESOCIALIZAČNÉHO DOMOVA/ STREDISKA

Odchod z centra pre deti a rodiny, príp. z reedukačného alebo resocializačného zariadenia môže byť ďalším dôvodom bezdomovstva, ako ukazujú aj výsledky zo Záverečnej správy z výskumu a sčítania ľudí bez domova na území mesta Bratislavy (rok 2016). Odchod z detského/reedukačného/resocializačného domova/ strediska uviedlo celkom 26 zo 448 respondentov (5,8% respondentov, 5.najčastejší dôvod) ako dôvod prvej straty bývania. Včasná pomoc a podpora tejto zraniteľnej skupiny, ktorá sa nachádza v zložitej sociálno-ekonomickej situácii, predstavuje možnú prevenciu pred bezdomovstvom po opustení zariadenia.

K aprílu 2024 bolo z meste Nové Zámky evidovaných celkom 39 detí a mladistvých, ktorí boli umiestnení do náhradnej starostlivosti – centra pre deti a rodiny, resp. bývalého detského domova alebo do starostlivosti profesionálneho náhradného rodiča.

V rámci Nitrianskeho samosprávneho kraja pôsobí 9 centier pre deti a rodiny, ktoré sú v pôsobnosti Ústredia práce, sociálnych vecí a rodiny a ďalšie 4 centrá, ktoré sú zriadené akreditovaným subjektom a samosprávou.

Z hľadiska miesta umiestnenia, najväčšia časť detí a mladistvých z mesta Nové zámky je umiestnená v meste Komárno (9 osôb, 23%). O niečo menej je v meste Topoľčany (7 osôb, 18%); v Žitavciach (6 osôb, 15%) a Štúrove (6 osôb, 15%).

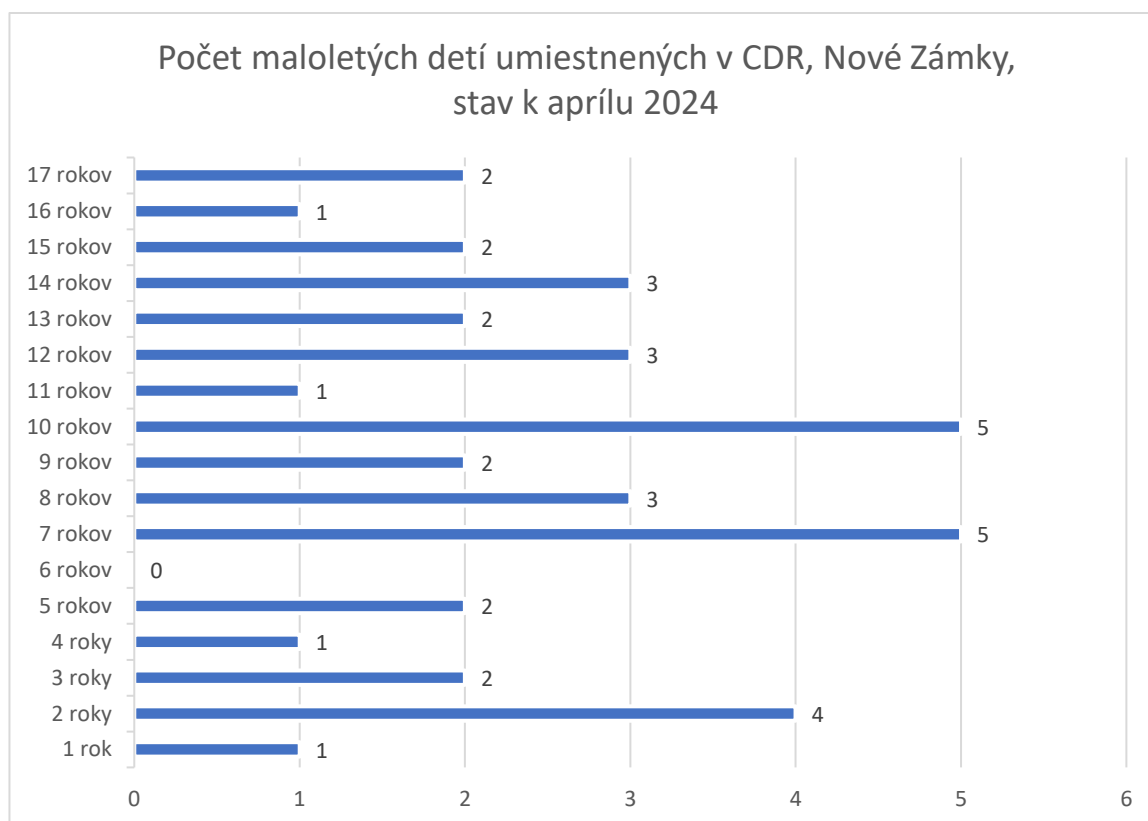
Tabuľka 7 Centrá pre deti a rodiny v geccii Ústredia práce, sociálnych vecí a rodiny v NSK a počet osôb z NZ, 2024

p.č.	Názov	Počet osôb z NZ	% podiel osôb z NZ
1.	CDR Dedina Mládeže	0	0%
2.	CDR Kolárovo	5	13%
3.	CDR Komárno	9	23%
4.	CDR Kolíňany	2	5%
5.	CDR Nitra (vrátane PNR)	2+2	10%
6.	CDR Žitavce	6	15%
7.	CDR Topoľčany	7	18%
8.	CDR Štúrovo	6	15%
9.	CDR Levice	0	0%

Zdroj: Interné štatistiky MsÚ Nové Zámky, 2024

Vekové rozloženie detí a mladistvých v centrách pre deti a rodiny je relatívne vyrovnané. Najviac umiestnených detí bolo v apríli 2024 vo veku 7 rokov (5 detí) a 10 rokov (5 detí).

Graf 3 Počet maloletých detí umiestnených v CDR, Nové Zámky, stav k aprílu 2024

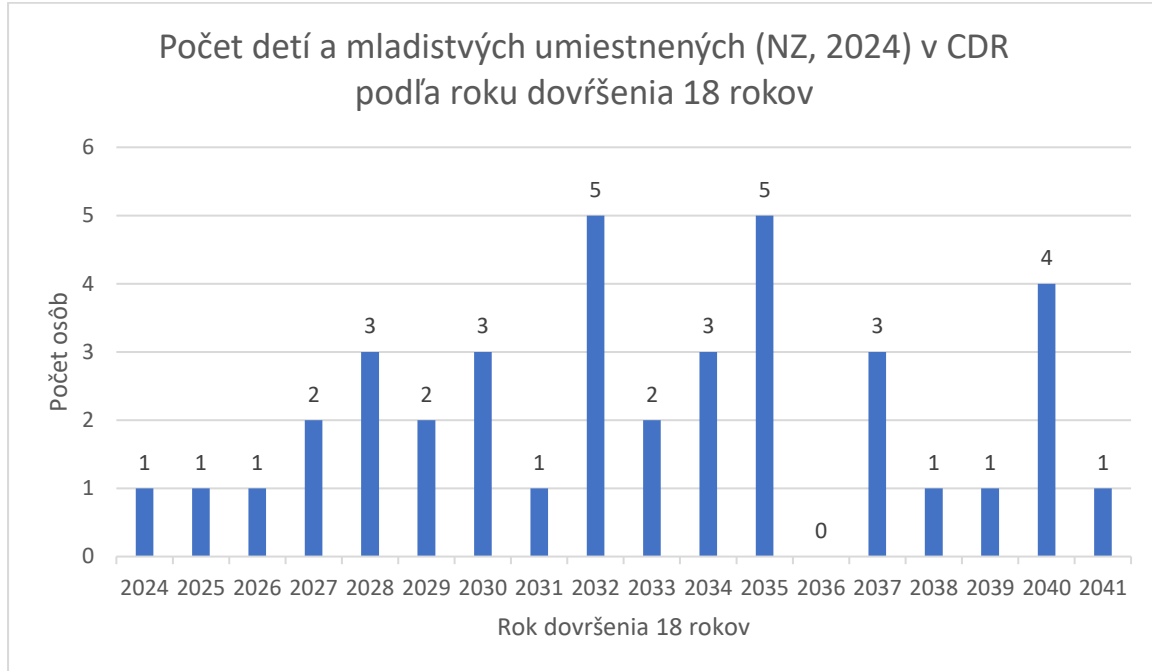
Zdroj: Interné štatistiky OSVaŠ MsÚ NZ, apríl 2024

Zaujímavější pohľad na budúcu potrebu pomoci a podpory zo strany nie len štátu ale aj príslušného odboru SPODaSK a príslušného miestneho odboru sociálnych vecí nám poskytne graf č. 4, ktorý zachytáva, v ktorom roku koľko osôb dovŕši vek 18 rokov, a teda v ktorom roku opustia zariadenie náhradnej rodinnej starostlivosti. Vychádzajúc z aktuálneho počtu detí v náhradnej starostlivosti a za predpokladu, že by nepribudol počet detí v CDR a ani v starostlivosti profesionálnych náhradných rodičov, pomoc príslušných orgánov do roku 2033 bude

potrebovať 21 osôb. Následne medzi rokmi 2033 – 2041 to bude ďalších 18 osôb, ktoré po dovŕšení 18 rokov života budú musieť opustiť príslušné centrum pre deti a rodiny alebo starostlivosť PNR.

Graf 4 Počet maloletých detí a mladistvých umiestnených (NZ, 2024) v CDR podľa roku dovŕšenia 18 rokov

Zdroj: Interné štatistiky OSVaŠ MsÚ NZ, apríl 2024

STRATA ZAMESTNANIA

Strata zamestnania môže vyvolať ďalšie reťazové udalosti, ako je strata bývania kvôli neschopnosti platiť nájomné alebo hypotéku či strata sebavedomia a obavy z budúcnosti. Človek sa tak môže ocitnúť v začarovanom kruhu, kde bezdomovstvo zhoršuje možnosti nájsť si nové zamestnanie a naopak.

Miera evidovanej nezamestnanosti vyjadruje podiel počtu evidovaných nezamestnaných osôb vo vzťahu k ekonomicky aktívnemu obyvateľstvu, t.j. k aktuálne pracujúcim osobám. V okrese Nové Zámky a aj v Nitrianskom samosprávnom kraji bola medzi rokmi 2019 až 2022 miera evidovanej nezamestnanosti pod celoslovenským priemerom. V roku 2022 bola miera evidovanej nezamestnanosti v okrese Nové Zámky na úrovni 4,17%, čo bolo o 1,73 p.b. menej než bol celoslovenský priemer v rovnakom roku.

Tabuľka 8 Miera evidovanej nezamestnanosti (%) v okrese NZ, NSK a SR medzi rokmi 2019 - 2022

Miera evidovanej nezamestnanosti (%)	2019	2020	2021	2022
Okres Nové Zámky	2,73	5,47	5,53	4,17
NSK	2,93	5,50	4,80	3,85
Slovenská republika	4,92	7,57	6,76	5,90

Zdroj: Štatistický úrad SR, 2024

V rámci vývoja počtu uchádzačov o zamestnanie je možné sledovať prudký nárast UoZ medzi rokmi 2019 - 2021 čo bolo spôsobené pandemiou COVID-19 a s tým spojenými nariadeniami, ktoré uzatvárali prevádzky alebo

obmedzovali možnosť výkonu práce jednotlivých osôb. V roku 2022 sa avšak počet UoZ už začal znižovať a to ako na úrovni okresu NZ, NSK ale tiež celej Slovenskej republiky. Priaznivý vývoj je evidentný aj pri pohľade na podiel UoZ so zdravotným postihnutím na celkovom počte UoZ. V roku 2022 tvorili UoZ so zdravotným postihnutím 3,35% z celkového počtu UoZ v okrese Nové Zámky, čo bolo o 0,79 p.b. menej, než v predpandemickom období (v roku 2019).

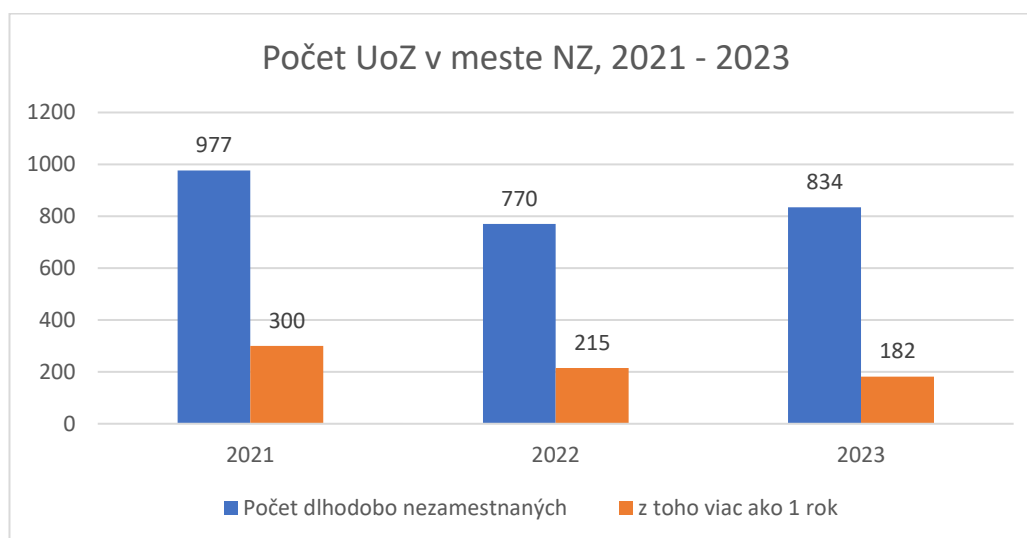
Tabuľka 9 Počet uchádzačov o zamestnanie (vr. počtu osôb so ZP) v okrese NZ, NSK, SR medzi rokmi 2019 - 2022

Počet uchádzačov o zamestnanie	2019	2020	2021	2022
Okres Nové Zámky	1 908	3 774	3 854	2 928
z toho osoby so zdravotným postihnutím	79	135	164	98
NSK	10 040	18 552	16 335	13 236
z toho osoby so zdravotným postihnutím	410	701	700	468
Slovenská republika	135 517	207 184	182 760	160 204
z toho osoby so zdravotným postihnutím	5 628	8 417	7 805	6 101

Zdroj: Štatistický úrad SR, 2024

Bližší pohľad na počet UoZ v meste Nové Zámky prináša graf č.5, ktorý sleduje vývoj počtu UoZ priamo na úrovni mesta. V roku 2023 bolo v meste Nové Zámky evidovaných 834 uchádzačov o zamestnanie, z toho skoro 22% tvorili osoby, ktoré boli v evidencii Úradu práce dlhšie ako 1 rok.

Graf 5 Počet UoZ v meste Nové Zámky, 2021 - 2023, stav k 31.12.

Zdroj: Štatistiky ÚPSVaR, 2024

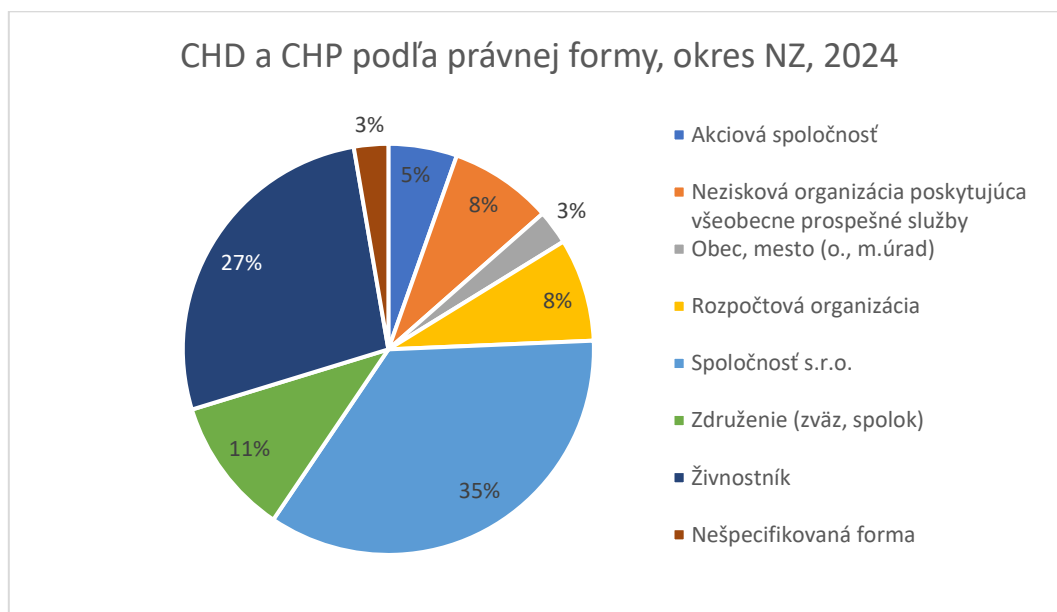
Chránená dielňa je definovaná § 55 ods.1 zákona o službách zamestnanosti ako pracovisko, na ktorom právnická osoba alebo fyzická osoba zriadi viac ako jedno pracovné miesto pre osobu so zdravotným postihnutím, na ktorom sú podmienky výkonu práce prispôbené zdravotnému stavu tejto osoby so sťaženým prístupom na trh práce. Zároveň na takomto pracovisku musí pracovať v pracovnom pomere najmenej 50% ľudí so zdravotným postihnutím.

V okrese Nové Zámky bolo k januáru 2024 registrovaných 19 chránených dielní („CHD“) a 17 chránených pracovísk („CHP“), ktoré spolu s kombinovaným chráneným pracoviskom a zároveň chránenou dielňou, zamestnávali spolu 100 zamestnancov so zdravotným postihnutím a sťaženým prístupom na trh práce.

Z hľadiska právnej formy, 35% (13) subjektov tvorili spoločnosti s ručením obmedzeným a 27% (10 subjektov) živnostníci, ktorí zamestnávali osoby so zdravotným postihnutím.

Tabuľka 10 CHD a CHP podľa právnej formy, okres NZ, 2024

Zdroj: ÚPSVR NZ, Vlastné spracovanie, 2024

Ďalšou formou chráneného zamestnávania sú sociálne podniky, ktoré upravuje zákon č.112/2018 o sociálnej ekonomike a sociálnych podnikoch. Podľa registra sociálnych podnikov v Nitrianskom samosprávnom kraji aktuálne pôsobí 52 registrovaných sociálnych podnikov, z toho v meste Nové Zámky je jeden integračný (sociálny) podnik - Komunitné centrum KOMPAS.

Podľa dostupných dát, KC KOMPAS v roku 2022 zamestnávalo 11 ľudí a v roku 2023 10 ľudí, čo znamená, že za dva roky svojej existencie poskytlo zamestnanie 22 ľuďom znevýhodneným alebo zraniteľným na trhu práce.

PREPUSTENIE Z VÝKONU TRESTU

Prepustenie z výkonu trestu môže byť rovnako jedným z ďalších dôvodov, pre ktoré by sa trestne stíhané osoby mohli ocitnúť na ulici. Trestne stíhané osoby môžu mať po prepustení z výkonu trestu zhoršené alebo priamo obmedzené možnosti začlenenia sa do spoločnosti. A to napríklad kvôli pretrhaniu vzťahov s rodinou a príbuznými, záznamu v trestnom registri a s tým spojenými problémami s hľadaním zamestnania či bývania alebo ich neschopnosťou, s ohľadom na čas strávený vo väzení, adaptovať sa na nový spôsob života v spoločnosti.

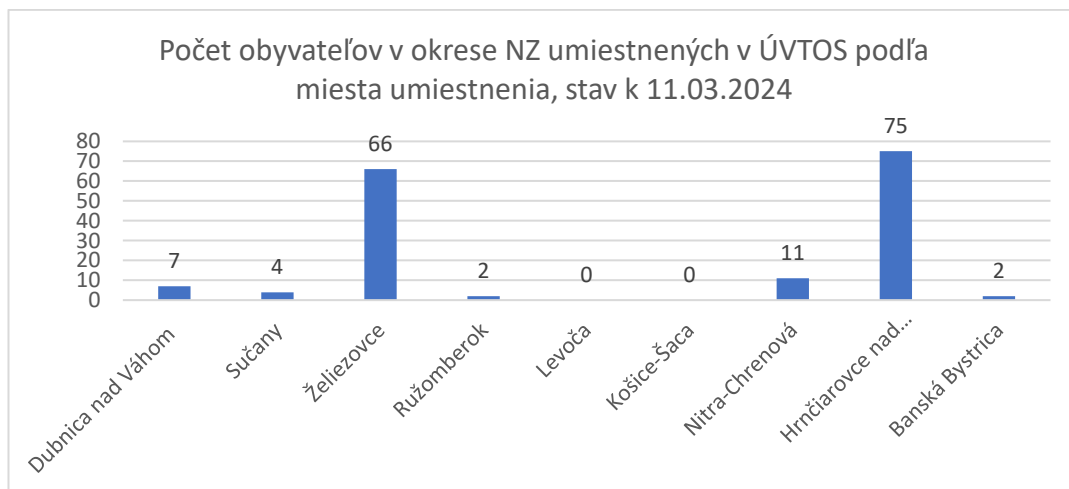

Zbor väzenskej a justičnej stráže Slovenskej republiky zabezpečuje výkon väzenia a výkon trestu odňatia slobody v 18 ústavoch, z toho je 8 kombinovaných ústavov na výkon trestu odňatia slobody a ústavov na výkon väzby (tzv. ÚVTOS a ÚVV) a 9 ústavov na výkon trestu odňatia slobody (tzv. ÚVTOS).

Podľa dostupných dát z ÚPSVaR NZ bolo k aprílu 2024 celkom 243 obyvateľov okresu Nové Zámky umiestnených do jedného z vyššie spomínaných väzenských ústavov. Z toho 69% (167 väzňov) bolo umiestnených v jednotlivých ÚVTOS a 31% (76 väzňov) v kombinovaných ÚVTOS a ÚVV.¹³

Z hľadiska miesta umiestnenia v rámci ústavov na výkon trestu odňatia slobody, najviac týchto osôb bolo umiestnených v ÚVTOS Hrnčiarovce nad Parnou (75 osôb) a ÚVTOS Želiezovce (66 osôb).

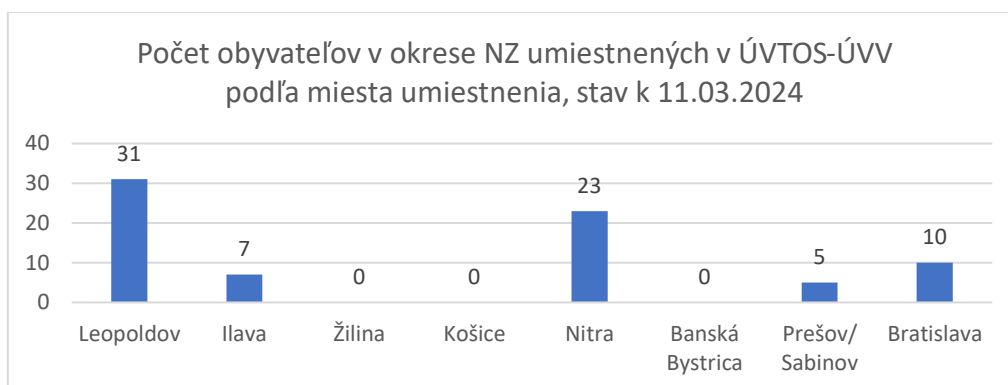
Graf 6 Počet obyvateľov v okrese NZ umiestnených v ÚVTOS podľa miesta umiestnenia, stav k 11.03.2024

Zdroj: ÚPSVaR NZ, stav k 11.03.2024

V kombinovaných ÚVTOS-ÚVV bolo najviac osôb z okresu Nové Zámky umiestnených v ÚVTOS-ÚVV Leopoldov (31 osôb) a ÚVTOS-ÚVV Nitra (23 osôb).

Graf 7 Počet obyvateľov v okrese NZ umiestnených v ÚVTOS-ÚVV podľa miesta umiestnenia, stav k 11.03.2024

Zdroj: ÚPSVaR NZ, stav k 11.03.2024

¹³ Štatistické údaje o osobách vo výkone trestu sú sledované najnižšie na úrovni okresov. Z toho dôvodu nie je možné poskytnúť údaje len o obyvateľoch mesta Nové Zámky.

Informácie o predpokladanej dobe prepustenia jednotlivých osôb z výkonu trestu nie sú dostupné. Miestne príslušný Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny dostane, v závislosti od ústavu, informáciu o prepustení konkrétnej osoby približne mesiac pred jej prepustením. Z tohto dôvodu ani príslušný odbor sociálnych vecí a školstva v meste Nové Zámky aktuálne nedisponuje informáciou o počte osôb, ktoré budú v blízkej dobe prepustené z výkonu trestu a z toho dôvodu zatiaľ absentuje ich možnosť plánovania podpory a pomoci tejto cieľovej skupiny.

6. Dostupnosť bývania pre osoby v nepriaznivej sociálnej situácii

Bývanie je jednou zo základných ľudských potrieb, ktorá by mala byť uspokojovaná na úrovni zodpovedajúcej celkovému stupňu ekonomického rozvoja spoločnosti. Dostupnosť bývania je priamo úmerná ekonomickým možnostiam jednotlivca. Základným poslaním štátu je vytvárať stabilné trhové prostredie umožňujúce domácnostiam bývať podľa ich príjmovej situácie. Prostredníctvom bytovej politiky si štát vytvára prostredie potrebné na zvyšovanie dostupnosti bývania pre čo najširšie vrstvy obyvateľstva. Primárnu zodpovednosť za bývanie má samotný občan. Zodpovednosťou štátu je príprava kvalitných legislatívnych podmienok pre všetkých aktérov, teda podporu ekonomiky, rast zamestnanosti, dostupnosť bývania, kvalitu bývania a podobne.¹⁴

Z vývoja dostupnosti bývania od roku 1990 však jednoznačne vyplýva, že časť obyvateľov Slovenska, a to najmä tí najzraniteľnejší, nie sú schopní zabezpečiť si adekvátne bývanie. Jedným z dôsledkov tohto vývoja je aj ich prepad do extrémnej chudoby a bezdomovstva. Preto je dôležité tejto časti obyvateľov poskytnúť aktívnejšiu podporu pri získaní alebo udržaní si bývania. Dostupnosť bývania na Slovensku je najhoršia v celej Európe. S rastúcou nedostupnosťou vlastného bývania vzniká dopyt po nájomnom bývaní¹⁵.

Sociálne bývanie je z hľadiska typov bývania charakterizované ako bývanie pre znevýhodnené skupiny obyvateľstva. Zákon č. 443/2010 Z.z. o dotáciách na rozvoj bývania a o sociálnom bývaní v §21 definuje sociálne bývanie ako bývanie obstarané s použitím verejných prostriedkov určené na primerané a ľudsky dôstojné bývanie fyzických osôb, ktoré si nemôžu obstarat' bývanie vlastným pričinením. Sociálne bývanie je aj bývanie alebo ubytovanie financované s použitím verejných prostriedkov a poskytované v rámci starostlivosti napr. aj prostredníctvom zariadení sociálnych služieb. Za primerané a ľudsky dôstojné bývanie sa považuje bývanie, ktoré spĺňa základné funkcie bývania.

Téma **dostupnosti bývania** najmä pre nízkopríjmové a zraniteľné skupiny obyvateľstva rezonuje na Slovensku stále viac a viac. Vzhľadom na nedostatok dát o dostupnosti, ako nájomného tak aj sociálneho bývania, Inštitút pre výskum práce a rodiny Bratislava realizoval v roku 2019 prieskum zameraný na nájomné bývanie a prevádzkovanie mestských ubytovní ako jeden z nástrojov riešenia bytovej núdze v okresných mestách.

¹⁴ [Bytová politika a bývanie \(slovensko.sk\)](http://bytova-politika-a-byvanie.slovensko.sk)

¹⁵ [Dostupnosť bývania na Slovensku je najhoršia v celej Európe. Na vlastný byt treba viac ako 14 ročných plátov – Správy \(aktuality.sk\)](http://dostupnost-byvania-na-slovensku-je-najhoršia-v-celej-europe-na-vlastny-byt-treba-viac-ako-14-rocnych-platev-spravy.aktuality.sk)

Tabuľka 11 Dáta o nájmomnom bývaní v meste Nové Zámky (rok 2019)

Okresné mesto Nové Zámky	Počet	Poradie v rámci okresných miest*
Počet obecných nájomných bytov	263	
Počet bytov na komerčný prenájom ¹⁶	11	
Počet mestských bytov na 100 obyvateľov	0,7	48. zo 71
Počet dlhodobo neobsadených mestských bytov (cca 6 mesiacov)	11	
% nových nájomných bytov na celkovom nájmomnom bytovom fonde	45 %	50. zo 60
Počet žiadateľov o mestský byt v okresných mestách	226	14. zo 64
Počet žiadateľov o mestský byt v okresných mestách/100 obyvateľov	0,59	21. zo 64
Počet žiadateľov na 1 DNMB**	21	14. z 31
Priemerná mesačná výška nájomného v mestských nájomných bytoch (€)	119	14. z 56
Priemerná mesačná výška nájomného v bytoch na komerčnom trhu (€)	399	18. z 19
Ø mesačná výška nájomného v mestských NB (€)	119	14. z 56
Podiel PNB na nájmomnom 55,80€ (jednotlivec)	46,9 %	
Podiel PNB na nájmomnom 89,20€ (viacčlenná domácnosť)	75 %	
Podiel pomoci v HN na nájmomnom Ø mesačná výška rok 2018 134,19€	112,8 %	
<i>Zdroj: IVPR zisťovanie na základe Zákona o slobodnom prístupe k informáciám, štatistiky MDV SR, DATALAN a.s. - Cenové mapy nehnuteľností * poradie okresného mesta NZ v rámci počtu okresných miest, ktoré poskytli dáta k danej otázke; Prieskum nájmomného bývania a mestských ubytovní v okresných mestách v SR, Milan Fico, Darina Ondrušová, Daniel Škobla, Bratislava IVPR 2019 – vlastné spracovanie, 2024</i>		

** DNMB – dlhodobo neobsadené mestské byty

Do uvedeného prieskumu okresných miest zo 79 okresov bolo zapojených 64 miest (81%). Zo spracovaného prieskumu vyplýva, že v meste **Nové Zámky je dostupnosť bývania** v obecných nájomných bytoch **nie veľmi priaznivá** z hľadiska ukazovateľa počet bytov na 100 obyvateľov. V mestách Topoľčany (4,1), Hlohovec (3,7) je daný ukazovateľ 5 až 6x vyšší.

Pri dlhodobo neobsadených mestských bytoch prieskum uvádza, že mnohokrát ide o staré nájomné byty, ktoré sú v nevyhovujúcom technickom stave, a ktoré nespĺňajú základné podmienky na bývanie (sociálne, hygienické a technické). Môžu to byť tiež pohotovostné byty pre naliehavé prípady alebo byty, ktoré je potrebné po predošlých nájomcoch rekonštruovať. Niekedy je podmienkou obsadenia odkázanosť žiadateľa na opatrovateľskú službu, alebo sú určené na iné špecifické účely.

Prieskum zameraný na mestské ubytovne uvádza, že 14 okresných miest má v správe 19 ubytovní. Čo sa týka technického stavu ubytovní, v prieskume sa uvádza, že žiadna nie je v havarijnom stave, ale ani žiadna z budov v poslednej dobe neprešla zásadnou rekonštrukciou. Čo sa týka klientov ubytovní väčšinou ide o zraniteľné skupiny populácie. Prechod do menej stabilných foriem bývania z ubytovne (podľa typológie ETHOS), ako je útulok alebo nocľaháreň boli výnimočné. Stabilita bývania sa preto po odchode zrejme zlepšuje alebo naďalej

¹⁶ Počet bytov na komerčný nájom – biele miesta bez menovky; stav: apríl 2019; Zdroj: Zisťovanie na základe Zákona o slobodnom prístupe k informáciám, štatistiky MDV SR, DATALAN a.s. - Cenové mapy nehnuteľností

reprodukuje v inej neistej forme ubytovania. Nebol evidovaný žiadny odchod, kedy by bývalý klient odchádzal z ubytovne priamo na ulicu.

Prieskum potvrdil fakt, že dostupnosť nájomného bývania je nízka, čo platí rovnako pre obecné nájomné byty, ako aj pre nájomné byty na komerčnom trhu. V riešení bytovej núdze zraniteľných skupín obyvateľstva bude potrebné podporiť rôzne služby, projekty a programy, ktoré sa môžu zameriavať na rôzne podskupiny ľudí bez domova alebo ľudí vylúčených z bývania.

Bytová politika SR do roku 2030 identifikuje ako prekážky na miestnej úrovni – nedostatočnú aktivitu samospráv v úlohe zabezpečovania bývania pre svojich obyvateľov, absenciu alebo len formálnu existenciu bytových politik, nevychádzajúcich z reálnych podmienok a potrieb konkrétnej samosprávy.

Sociálne bývanie je a musí byť nevyhnutnou súčasťou bytovej politiky mesta Nové Zámky. Samotný **proces prideľovania sociálneho bývania** si určujú samotné obce prostredníctvom Všeobecne záväzných nariadení obce. Tie sú okrem vymedzených podmienok stanovených zákonom o sociálnom bývaní často „vylepšené“ o podmienky, ktoré si obce určujú samé prostredníctvom všeobecne záväzných nariadení alebo zásad. V mnohých prípadoch tieto **podmienky vytvárajú bariéry v prístupe k bývaniu**. Ide najmä o využitie možnosti zloženia finančnej zábezpeky budúceho nájomníka, ktorá môže znamenať pre nízkopríjmové skupiny obyvateľov výraznú bariéru v dostupnosti bývania (pre daný účel nie je možné získať a ani použiť žiadnu formu sociálnej pomoci), alebo definovanie minimálnej hranice príjmu žiadateľa o sociálne bývanie. Trvalý pobyt žiadateľa o bývanie je nie zriedka podmienený jeho dĺžkou, t.j. je stanovená hranica minimálnej doby trvania trvalého pobytu žiadateľa v obci. Ďalšou častou **podmienkou je neexistencia záväzkov voči obci a to aj tých, ktoré môžu byť niekoľko rokov staré** (a žiadateľ o ich existencii nemusel mať vedomosť) a nemajú s bývaním nič spoločné (napr. poplatok za psa, komunálny odpad, drobný stavebný odpad a pod.) Stretnúť sa môžeme s podmienkou zisťovania výchovných pomerov v domácnosti, dochádzky detí do školy alebo žiadateľov, prínos pre obec, napr. kultúrnej, sociálnej, zdravotnej, ekonomickej oblasti spoločenského života obce. Mnohé z podmienok sú zamerané **na sledovanie predchádzajúceho bývania žiadateľa**.¹⁷ Uvedené „vylepšenia“ miest a obcí v rámci prideľovania sociálneho bývania znižujú dostupnosť bývania pre ohrozené skupiny obyvateľov. Ďalší faktor, ktorý prispieva k nedostupnosti sociálneho nájomného bývania bežného, ako aj nižšieho štandardu je nastavenie výšky mesačného nájomného, ktoré v mnohých prípadoch prevyšuje možnosti domácností a ich pravidelné príjmy.

Celkové náklady na bývanie tvoria na Slovensku jednu pätinu disponibilných príjmov domácností. Váha celkových výdavkov na bývanie sa výrazne zvyšuje u nízkopríjmových domácností. V roku 2017 podiel nákladov na bývanie odoberal z disponibilného príjmu chudobných 40,1 %, v populácii nad hranicou chudoby to bolo len necelých 18 %¹⁸.

¹⁷ [Socialne byvanie na Slovensku.pdf \(prohuman.sk\)](#)

¹⁸ Analýza výdavkov domácností na bývanie, Daniel Gerbery, IVPR Bratislava, 2019

Mesto Nové Zámky v Zásadách o podmienkach prideľovania nájomných bytov a nájme bytov vo vlastníctve mesta schválených v MsZ dňa 4.9.2019 má v bode 7 uvedené, že „Do zoznamu žiadateľov sa tiež nezaraďujú osoby (vrátane spoločne posudzovaných osôb), ktoré majú voči mestu alebo voči organizáciám založenými alebo zriadenými mestom akékoľvek finančné záväzky po lehote splatnosti, prípadne iné nesplnené záväzky, resp. sú vlastníkom zaťaženej nehnuteľnosti. V prípade pochybností uvedenú skutočnosť preukážu čestným prehlásením“. V bode 8 je uvedené: „Do zoznamu žiadateľov sa nezaraďuje žiadateľ (spoločne posudzované osoby), ktorý v minulosti bol nájomcom mestského bytu, ktorý poškodil prenajatý byt, jeho príslušenstvo, spoločné časti a spoločné zariadenia domu alebo kto opakovane hrubým spôsobom narušal pokojné bývanie ostatných užívateľov v dome, ohrozoval bezpečnosť a porušoval dobré mravy v dome alebo komu bol vypovedaný nájom bytu“ v podmienkach nájmu je uvedené zloženie finančnej zábezpeky vo výške dvojnásobku mesačného predpisu nájomného.

Pozitívne možno hodnotiť aktivity realizované v septembri 2022 v rámci II. Komunitného plánu sociálnych služieb, opatrenie 3.2.1 Rozvoj služieb krízovej intervencie, a aktivita A 3.2.1.8 **Programy bývania** – prestupné bývanie, Housing First¹⁹.

Mesto Nové Zámky na základe analýzy bytového fondu vo svojom vlastníctve identifikovalo 18 neobsadených bytov, ktorých aktuálny stav nevyhovuje technickým štandardom. Na základe medziodborového posúdenia boli vybraté tri byty, ktoré sa po nevyhnutných úpravách zrealizovaných v roku 2023 zaradili do pilotnej implementácie programu **Housing First** v Nových Zámkoch. **Cieľovou skupinou** pilotného programu Housing First (Bývanie ako prvé) v meste Nové Zámky sú v prvej fáze **matky s deťmi**. Housing first je založený na ponuke cenovo dostupného bývania v nájomných bytoch s intenzívnou podporou sociálnych pracovníkov, psychológov a iných odborníkov. Po implementácii prvej fázy programu a dôslednej analýze procesov sa uvažuje s rozšírením o ďalšie cieľové skupiny - ľudia v zariadeniach pre ľudí bez domova (útluku); ľudia žijúci v mobilných, neštandardných provízorných obydliach; ľudia žijúci v obydli nespôsobilom na bývanie; a ľudia žijúci v extrémne preľudnenom obydli.

Z analýzy terénnych sociálnych pracovníkov za roky 2022 a 2023 vyplýva, že **najviac intervencií** v sociálnej práci vo vzťahu ku klientom vykonávajú **v oblasti bývania** a financií (400 – 500 ročne).

Z podkladov správcu bytov Bytkomfortu boli poskytnuté informácie, že v rokoch 2022 – 2023 je cca 43 – 45 osôb/rodín bez platnej nájomnej zmluvy a výpovede z nájmu v roku 2023 plynú u 2 rodín, v 1 prípade sa jedná o vypratáciu žalobu a v 1 prípade je neukončené exekučné konanie pri vypratani.

Mesto Nové Zámky v priebehu rokov 2023 – 2024 pripravuje výstavbu bytov na Šurianskej ulici, na ktoré budú žiadať dotáciu z MDV SR a úver zo ŠFRB na 15 bytov (3 x 1 izbový byt a 12x 2 izbový byt). V priebehu rokov 2024 až 2025 bude dokončená už prebiehajúca rekonštrukcia bytového domu KORZO, kde bude k dispozícii 42 apartmánov na dlhodobý prenájom (3 x 3 izbový byt, 27x 2 izbový byt, 12x 1 izbový byt).

¹⁹ [II. KOMUNITNÝ PLÁN SOCIÁLNYCH SLUŽIEB MESTA NOVÉ ZÁMKY \(novezamky.sk\)](https://www.novezamky.sk/)

Koncepcia prevencie a riešenia problémov ľudí bez domova v meste Nové Zámky na roky 2025 – 2033.
Integrovaný systém pomoci ľuďom bez domova a ľuďom ohrozeným sociálnym vylúčením v meste Nové Zámky.

Celkový počet žiadostí fyzických osôb o pridelenie nájomného bývania k 31.3.2024 je 398, z toho počet nových žiadostí z roku 2023 je 44. K 31.12.2023 je vo vlastníctve mesta 295 nájomných bytov a v ubytovni na Považskej ulici je 18 miestností s kapacitou ubytovania 50 miest. Prostredníctvom ŠFRB bolo financovaných 119 nájomných bytov.

Koncepcia prevencie a riešenia problémov ľudí bez domova v meste Nové Zámky na roky 2025 – 2033.

Integrovaný systém pomoci ľuďom bez domova a ľuďom ohrozeným sociálnym vylúčením v meste Nové Zámky.

Tabuľka 12 Vybrané údaje o vývoji v oblasti bývania v meste Nové Zámky za roky 2015 – 2023

Byty v správe Bytkomfortu	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Počet bytov v správe BK	Bytkomfort neposkytol štatistiky za predchádzajúce roky								6 919
z toho nájomné byty vo vlastníctve mesta									295
Počet dokončených bytov	N/A	N/A	N/A	N/A	43	N/A	N/A	N/A	N/A
z toho prestavbami, prístavbami, novostavbami	N/A	N/A	N/A	N/A	43	N/A	N/A	N/A	N/A
v nebytových priestoroch	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A
Priemerná podlahová plocha	N/A	N/A	N/A	N/A	65	N/A	N/A	N/A	N/A
Priemerná obytná plocha bytu	N/A	N/A	N/A	N/A	65	N/A	N/A	N/A	N/A
Úbytok bytov	6	2	12	2	6	1	2	1	2
<i>Zdroj: Interné štatistiky Bytkomfort</i>									
Byty v správe NZBD	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Počet bytov v správe NZBD	6672	6642	6383	6346	6306	6253	6258	6258	6262
z toho vo vlastníctve NZBD	565	542	456	402	339	303	248	203	183
Počet rekonštruovaných bytov zo ŠFRB	8	13	7	11	10	7	2	0	0
Počet bezbariérových bytov/BD	0	0	1	2*	3*	4*	5*	6*	8*
<i>Zdroj: Interné štatistiky NZBD</i>									
Byty v správe Handimex	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Počet bytov v správe Handimex	1274	1312	1375	1572	1706	1813	1860	1878	2136
z toho vo vlastníctve Handimex	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Počet rekonštruovaných bytov zo ŠFRB	0	0	0	0	0	0	1	0	0
Počet bezbariérových bytov/BD	0	1	0	0	0	0	0	0	0
<i>Zdroj: Interné štatistiky Handimex</i>									

Vysvetlivky: *namontovaný bezbariérový prechodný výťah

Z vyššie uvedenej tabuľky vyplýva, že v meste Nové Zámky 3 správcovské spoločnosti majú na území mesta v správe 15 317 bytov, z toho nájomných bytov vo vlastníctve mesta Nové Zámky je 295 (1,93 %). Na 1 000 obyvateľov pripadá v Nových Zámkoch 416 bytov. Na 1 000 obyvateľov v meste Nové Zámky pripadá 8 nájomných bytov vo vlastníctve mesta Nové Zámky. Podľa údajov správcovských spoločností je minimum bytov resp. bytových domov s bezbariérovým prístupom.

Tabuľka 13 Vybrané údaje o počte podaných žiadostí o sociálne byty a o počte pridelených bytov v rokoch 2015 - 2023

Sociálne byty	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Počet doručených žiadostí	N/A	N/A	N/A	N/A	76	109	56	110	45
Počet pridelených bytov	14	7	3	3	40	9	4	7	0
Z toho byty pre dôchodcov	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A
Štartovacie byty	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A
Bezbariérové byty	N/A	N/A	N/A	N/A	1	N/A	N/A	N/A	N/A
Byty Housing First	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	2	3
Iné sociálne byty	4	2	1	0	36	6	3	4	0
<i>Zdroj: Interné štatistiky Bytkomfort, marec 2024</i>									

Vyššie uvedená tabuľka poskytuje obraz o rôznych formách sociálneho bývania. V meste Nové Zámky nie sú vyhradené byty pre dôchodcov a mladé rodiny (tzv. štartovacie byty). Za obdobie rokov 2022 – 2023 bolo vyčlenených 5 bytov pre formu sociálneho bývania Housing First (Bývanie ako prvé), kde boli v dvoch bytoch umiestnené 2 matky s deťmi a ďalšie 3 byty sa pre túto formu bývania pripravujú. Z uvedenej tabuľky je zrejmé, že z podaných žiadostí sa ročne uspokojuje necelých 10% žiadateľov.

7. Dostupnosť zdravotnej starostlivosti

Právo na ochranu zdravia patrí k základným ľudským právam. Naše dlhoročné skúsenosti z praxe však hovoria o tom, že ľudia bez domova sú zo zdravotnej starostlivosti masívne a systematicky vylučovaní. Táto situácia je v rozpore s ľudskou dôstojnosťou a aj s právom na ochranu zdravia.²⁰

Dostupnosť zdravotnej starostlivosti pre ľudí bez domova je dôležitá, ale často problematická. Problémy s dostupnosťou zdravotnej starostlivosti pre ľudí bez domova môžu byť spôsobené:

- Dlhom na zdravotnom poistení, ktorí väčšina ľudí bez domova má a z toho vyplývajúci obmedzení v dostupnosti univerzálnej zdravotnej starostlivosti.
- Nedostatkem vhodných zariadení a špecializovaných programov (napr. mobilné ošetrovne), príp. z legislatívy vyplývajúcej nemožnosti poskytovať ošetrovateľskú starostlivosť v službách krízovej intervencie.
- Nedostatočné vzdelávanie zdravotníckych pracovníkov o špecifických potrebách tejto populácie.
- Nedostatok prístupu ku základným životným potrebám, zdravotným informáciám a podpora ľudí bez domova v otázkach starostlivosti o zdravie.

Dostupnosť zdravotnej starostlivosti je pri ľuďoch bez domova výrazne limitovaná jednak chýbajúcimi dokladmi, teda aj kartou poistenia, no vážnejší problém v dostupnosti predstavujú dlhy na preddavkoch na zdravotnom poistení, ktoré ľudia bez domova majú veľmi často. Podľa odhadu sociálnych pracovníkov DEPAUL Slovensko je medzi klientami ich nízkoprahových služieb 80 až 90 % dlžníkov na preddavkoch na zdravotnom poistení.

V analýze „(Ne)Dostupnosť zdravotnej starostlivosti pre ľudí bez domova na Slovensku“, ktorú pre DEPAUL Slovensko v máji 2024 spracoval tím autorov Martin Smatana, Michal Štofko a Katarína Barteková sa uvádza, že:

- Slovensko patrí k európskym krajinám s najprísnejšími obmedzeniami pre dlžníkov na zdravotnom poistení.
- **Tri analyzované hypotézy preukázali, že táto striktnosť nemá očakávané pozitívne dopady na výber odvodov a práve naopak, má negatívne dopady na zdravotný stav dlžníkov, obzvlášť ľudí bez domova.** Zhoršenie zdravotného stavu, ako následok slabšej dostupnosti k starostlivosti má dokonca kaskádovitý efekt na celkové výdavky sektora. **Čím slabšia dostupnosť – tým horší stav pacienta – tým drahší výkon a zákrok.**

Dá sa predpokladať, že v Nových Zámkoch bude situácia obdobná najmä v kategórii ľudí bez domova bez prístrešia a bez bývania (vid'. kategórie ETHOS). V takomto prípade sa ľudia bez domova dostanú ku univerzálnej zdravotnej starostlivosti iba v prípade, že trpia chronickou chorobou alebo si celý výkon zaplatia sami. Dôsledkom daného stavu je, že väčšina ľudí bez domova je ošetrená iba v prípade neodkladnej zdravotnej starostlivosti v ohrození života, čo prispieva k ešte väčšiemu prehlbovaniu ich zdravotných problémov a nadmernému využívaniu rýchlej zdravotnej služby alebo centrálneho príjmu v nemocnici z ich strany.

²⁰ Právo na ochranu zdravia ľudí bez domova, Alexandra Dubová, Michaela Kostičová, Lucia Roussier, ESF OP EVS projekt „Kľúč k domovu“, 2018 - 2020

Informácie o zdravotnom stave ľudí bez domova môžu byť získavané cez rôzne organizácie (dobrovoľnícke, MVO, verejných a neverejných poskytovateľoch sociálnych služieb) alebo v rámci štúdií a prieskumov v rámci bezdomovstva vykonávaných napríklad Inštitútom pre výskum práce a rodiny. Tieto zdroje môžu poskytnúť pohľad na zdravotné potreby tejto populácie. Nie sú však dostupné podrobné údaje o zdravotnom stave ľudí bez domova, pretože zdravotné poisťovne o nich nevedú osobitú štatistiku, majú výrazne sťažený prístup k zdravotnej starostlivosti a nemajú dostatočné záznamy o svojom zdravotnom stave.

V Nových Zámkach terénni sociálni pracovníci v rámci monitorovania zdravotného stavu ľudí bez domova v teréne poskytli nasledovné štatistické dáta

Tabuľka 14 štatistické údaje o indikácii k ošetrovaniu, 2020 - 2023

Štatistické údaje o indikácii k ošetrovaniu	2020	2021	2022	2023
Drobné poranenia	30	25	28	15
Závažnejšie stavy doporučené k ďalším vyšetreniam	15	21	20	25
Kontrola stavu po ošetrovaní				
Chronické zápalové kožné ochorenia	40	35	40	50
Väčšie rany	15	10	13	10
Asistencia pri vyberaní liekov na recept	3	9	8	4
Odoslaný k ďalšiemu vyšetreniu z podozrenia na infekčné ochorenie	3	5	5	2
Podanie liekov	0	0	0	0
Psychické problémy	5	7	11	13
Závislosti	70	68	73	60
Infekčné choroby	3	16	12	8
Celkový počet klientov v danom roku	50-70	60-80	60-80	50
Zdroj: Interné štatistiky; Spracoval: Monika Pluhárová, Róbert Kuki, OSVaŠ Mesto Nové Zámky; 2024				

Ako sme spomenuli vyššie, kľúčovou prekážkou v dostupnosti zdravotnej starostlivosti ľudí bez domova sú **dlhy na preddavkoch na zdravotnom poistení**, ktoré podľa aktuálnej právnej úpravy zákona č. 577/2004 Z. z. o zdravotnom poistení obmedzujú rozsah bezplatnej zdravotnej starostlivosti na neodkladnú starostlivosť. Jedinú výnimku v zmysle novely daného zákona z 1.1.2023 tvoria prípady, že zdravotná starostlivosť je poskytovaná v súvislosti s tehotenstvom, za účelom prevencie infekčných ochorení a ich liečenie a v prípade, že zdravotná starostlivosť sa poskytuje za účelom liečby chronického ochorenia. Tieto tri výnimky však zatiaľ v praxi nie sú väčšinou využívané, keďže najmä pri chronických ochoreniach k nim chýba vykonávací predpis, ktorý by definoval konkrétny zoznam takýchto chorôb.

Zákon č. 576/2004 Z.z. o zdravotnej starostlivosti ustanovuje základné práva a povinnosti v oblasti zdravotnej starostlivosti pre obyvateľov SR vrátane ľudí bez domova. Definuje neodkladnú zdravotnú starostlivosť ako zdravotnú starostlivosť, ktorá sa poskytuje osobe pri náhlej zmene jej zdravotného stavu, ktorá bezprostredne ohrozuje jej život alebo niektorú z jej základných životných funkcií, bez rýchleho poskytnutia zdravotnej starostlivosti môže vážne ohroziť jej zdravie, spôsobuje jej náhlu a neznesiteľnú bolesť, ktorej bezprostredné neliečenie by mohlo viesť k ohrozeniu jej života alebo zdravia, alebo spôsobuje náhle zmeny správania a konania, pod ktorých vplyvom osoba bezprostredne ohrozuje seba alebo svoje okolie. Neodkladná starostlivosť je aj taká zdravotná starostlivosť, ktorá sa poskytuje pri pôrode a pri vyšetrení, diagnostike a liečbe rýchlo sa šíriacej a život ohrozujúcej nákazy, ak existuje dôvodné podozrenie, že osoba môže byť zdrojom takejto rýchlo sa šíriacej a život ohrozujúcej nákazy.

Neodkladná zdravotná starostlivosť je teda obmedzená na stavy, ktoré ohrozujú život alebo spôsobujú neznesiteľnú bolesť, čo v praxi znamená krátkodobú starostlivosť v prípade vážnych akútnych stavov, terminálne štádia ochorenia alebo komplikované zdravotné situácie. Na vyhodnotenie nároku na neodkladnú starostlivosť sú zdravotné poisťovne povinné viesť zoznamy dlžníkov, na základe ktorých ošetrojúci lekár v prvom kroku rozpozná v pacientovi dlžníka, a pokiaľ uňho nezistí potrebu neodkladnej starostlivosti, odmietne ho ošetriť, alebo dlžník hradí náklady na poskytnutú starostlivosť sám.²¹

Rozhodnutie obmedziť poskytovanú zdravotnú starostlivosť pre dlžníkov vychádza z obavy zo zníženia výberu preddavkov na poisťné na začiatku tohto milénia. Uvedená úprava predstavuje určitý postih takýchto poisťencov, ale jej prvoradým cieľom je preventívne pôsobiť na poisťencov, aby plnili zákonom ustanovenú povinnosť platiť poisťné. Nie je totiž vôbec zrejmé, že práve toto opatrenie je to správne na dosiahnutie sledovaného cieľa, a teda či bude naozaj pôsobiť na platiteľov preventívne a či prinesie do systému viac finančných prostriedkov. Naopak vylúčenie zo zdravotnej starostlivosti popiera princípy univerzálnej zdravotnej starostlivosti, prehľbuje rozdiely v zdraví a zvyšuje socioekonomické rozdiely v obyvateľstve. Zraniteľné skupiny, ako sú ľudia bez domova, sa nedokážu zo zadĺženia dostať a sú vylúčené dlhodobo, čo prehľbuje ich chudobu a znižuje šance dostať sa z bezdomovstva. Zároveň podľa posledných výskumov vyplýva, že takto nastavený systém zdravotnú starostlivosť ešte zbytočne predražuje.

Ľudia bez domova tvoria cca 4 % všetkých hospitalizácií, napriek tomu, že tvoria iba 1,3 % celkovej populácie. Cena hospitalizácií ľudí bez domova tvorí až 5 % ceny všetkých hospitalizácií a to napriek tomu, že ľudia bez domova tvoria iba 1,3 % z celkovej populácie. Vychádzajúc z počtov ľudí v danej skupine, stoja hospitalizácie v prípade ľudí z bežnej populácie 256 eur na osobu, v prípade ľudí bez domova je to 983 eur na osobu, čo je 3,84-krát viac. Ľudia bez domova však nie sú len častejšie hospitalizovaní ako ľudia z bežnej populácie, ale ich hospitalizácie sú aj drahšie. V slovenskom kontexte predpokladáme, že cena na hospitalizáciu človeka z bežnej populácie je 1 604 eur a cena jednej hospitalizácie človeka bez domova je 1 925 eur, čo je 1,2-krát viac.²²

²¹ Právo na ochranu zdravia pre ľudí bez domova, str. 17

²² (Ne)Dostupnosť zdravotnej starostlivosti pre ľudí bez domova na Slovensku, máj 2024 DEPAUL Slovensko, str. 32

Okrem týchto výhrad má obmedzenie rozsahu zdravotnej starostlivosti pre dlžníkov má to značný **dopad aj na poskytovateľov zdravotnej starostlivosti**. V praxi to funguje tak, že lekári pred vyšetrením osoby, prehľadajú zoznamy dlžníkov všetkých zdravotných poisťovní a až potom pristúpia k poskytnutiu zdravotnej starostlivosti. V opačnom prípade by sa mohlo stať, že by im poskytnutý úkon zdravotná poisťovňa nepreplatila. Ide o nemalú administratívnu záťaž pre lekárov, ktorí už beztak majú značné administratívne povinnosti súvisiace s poskytovaním zdravotnej starostlivosti.²³ V prípade chronických ochorení, ale aj vo väčšine ďalších ochorení, sú lekári postavení pred dilemu, či pacientovi poskytnúť zdravotnú starostlivosť a riskovať, že zdravotná poisťovňa vyhodnotí stav ako nespádajúci pod definíciu neodkladnej starostlivosti a úkon im nepreplatí, alebo pacienta odmietnuť a riskovať zhoršenie zdravotného stavu v budúcnosti.

V tlačovej správe z 9. decembra 2012 sa uvádza, že zdravotnú starostlivosť za ľudí bez domova platí ministerstvo zdravotníctva. „Aj bezdomovci majú nárok na poskytnutie neodkladnej zdravotnej starostlivosti. Podľa zákona za bezdomovca zdržiavajúceho sa na území SR, ktorý nemôže preukázať poistný vzťah preukazom poistenca, vzniknuté náklady zdravotnej poisťovni uhradí ministerstvo zdravotníctva. Náklady sa účtujú najväčšej, teda všeobecnej zdravotnej poisťovni. V roku 2011 bolo ošetrovaných spolu 43 bezdomovcov, ktorým bola poskytnutá zdravotná starostlivosť celkovej výške 29.766 eura,“ povedala pre TASR jej hovorkyňa Dana Gašparíková. Ako pre TASR priblížila hovorkyňa najväčšej slovenskej nemocnice, Univerzitnej nemocnice Bratislava (UNB), s príchodom zimy evidujú na centrálnych príjmoch zvýšený počet osôb s nižším hygienickým štandardom. „Štatistiku o počte ošetrovaných ľudí bez domova nevedieme,“ uviedla pre TASR Petra Stano Maťašovská. Vo všeobecnosti - ak človek nepredloží doklad totožnosti, nemocnica volá políciu, či nie je hľadaný a podobne. V prípade, že nemá domov, nemocnica ho informuje o možnosti útulkov alebo žiada o pomoc miestnu časť. Komplikáciou však často býva opitosť. „UNB poskytuje zdravotnú starostlivosť zo zákona, privítala by však, keby nemusela suplovať útulky a chýbajúcu záchytku. Takíto pacienti totiž nemajú primárne zdravotný problém,“ pripomenula. Práve pre požitie väčšieho množstva alkoholu sa bezdomovci zvyčajne dostávajú do nemocnice. „Zostávajú v nej niekoľko hodín, kým nie sú v stave odísť,“ skonštatovala Stano Maťašovská. Podotkla, že neraz sú agresívni a vulgárni, nerešpektujú pokyny personálu, výnimkou nie je ani fyzické napadnutie zamestnancov alebo ničenie zariadenia. Počas zimy nemocnica zaznamenáva aj opodstatnené dôvody na príjem pacienta – podchladenie, omrzliny, zranenia a iné komplikácie plynúce zo života na ulici. „Ľudia s nižším hygienickým štandardom podstupujú na centrálnych príjmoch očistu potrebnú pre pohyb v nemocničnom prostredí a podľa možnosti im nemocnica v nevyhnutných prípadoch poskytne odev. Na takéto úkony však nie je prevádzkovo, personálne, ani hmotne stavaná,“ uzavrela Stano Maťašovská.

Z vyššie uvedeného popisu situácie v dostupnosti zdravotnej starostlivosti pre ľudí bez domova možno zhrnúť ako kľúčové problémy:

- **Nevyjasnenosť vzťahov** človek bez domova – zdravotná poisťovňa – poskytovateľ zdravotnej starostlivosti

²³ Právo na ochranu zdravia pre ľudí bez domova, str. 52

- **Chýbajúca kontinuita zdravotnej starostlivosti** – ľudia bez domova väčšinou nemajú praktického lekára a príslušných špecialistov, ktorí by sa o pacienta kontinuálne starali, viedli zdravotnú dokumentáciu o zdravotnom stave.
- **Chronicky chorí ľudia bez domova s náročným ošetrovaním** (chorí zaradení do dialyzačného programu, po amputácii končatín, s nádorovým ochorením, po ťažkých úrazoch a pod.) – bezradní, chýbajúce služby pre túto skupinu ľudí bez domova, bez pomoci sa ich život skracuje.
- **Vyššia morbidita ľudí bez domova** vyplývajúca z nedostupnosti základných životných potrieb, nevhodného životného štýlu často vyplývajúceho zo sociálnej situácie, v ktorej sa nachádzajú, z nadmerného užívania alkoholu, fajčenia, užívania drog, z nedostupnej alebo nesprávnej hygieny a stravovania.

Možnými ďalšími nástrojmi poskytovania zdravotnej starostlivosti v závislosti od aktuálneho zdravotného stavu danej osoby, v zmysle zákona č.578/2004 Z.z. o poskytovateľoch zdravotnej starostlivosti, zdravotníckych pracovníkoch, stavovských organizáciách v zdravotníctve je využitie služieb agentúr domácej ošetrovateľskej starostlivosti (ďalej len „ADOS“) alebo mobilného hospicu.

Služby ADOS sú poskytované čiastočne alebo úplne imobilným pacientom, ktorým ich aktuálny zdravotný stav bráni v návšteve plánovaných ošetrovaní alebo rehabilitácií. Aj keď značná časť pacientov využívajúcich služby ADOS môže trpieť dlhodobými chronickými ochoreniami, tieto služby sú určené aj pre osoby po náhlých či krátkodobých chorobách, po prepustení z hospitalizácie, po operáciách, príp. po zákrokoch jednodňovej chirurgie, ktoré si vyžadujú následnú odbornú ošetrovateľskú alebo rehabilitačnú starostlivosť. Všetky úkony ADOS sú zároveň vykonávané v domácom prostredí pacienta.

Služby mobilného hospicu sú určené pre umierajúce osoby a osoby v terminálnom štádiu ochorenia, ktorí majú záujem o dožitie vo svojom prirodzenom prostredí, t.j. doma, príp. v inom pobytovom zariadení, ktorým môže byť aj ubytovňa či niektorá z pobytových sociálnych služieb. V rámci služieb mobilného hospicu je poskytovaná komplexná zdravotná, psychologická, sociálna a duchovná starostlivosť.

Podľa registra Nitrianskeho samosprávneho kraja v rámci E-VUC je v NSK registrovaných celkom 35 agentúr domácej ošetrovateľskej starostlivosti, z toho 5 poskytovateľov sídli priamo v meste Nové Zámky (6 v rámci okresu NZ). Zároveň je v NSK registrovaných 5 mobilných hospicov, z toho 1 sídli v meste Nové Zámky (v rámci okresu 2).

Tabuľka 15 ADOS a mobilné hospice v okrese NZ podľa miest

ADOS v okrese Nové Zámky		
p.č.	Názov	Mesto
1.	ADOS – Frogs Medical s.r.o., Jesenského, Štúrovo (ADOS – Frogs Medical s.r.o.) / Jesenského 105/85, 943 01 Štúrovo	Štúrovo
1.	ADOS, Bitúnková, Nové zámky, (PADOS s.r.o.) / Bitúnková 13, 940 02 Nové Zámky	Nové Zámky
2.	ADOS, G.Czuczora, Nové Zámky (Mgr. Marek Šimunek) / G.Czuczorova 114/1, 940 02 NZ	Nové Zámky

3.	ADOS CHIRURGIA, s.r.o., SNP, Nové Zámky, (CHIRURGIA, s.r.o.) / SNP 9603/42A, 940 02 NZ	Nové Zámky
4.	ADOS, Slovenská, Nové Zámky, (ADOS NÁDEJ NOVÉ ZÁMKY s.r.o.) / Slovenská 8135/37, 940 02 NZ	Nové Zámky
5.	ADOS, Andovská, Nové Zámky, (ADOS NÁDEJ NOVÉ ZÁMKY s.r.o.) / Andovská 10218/25C, 940 02 NZ	Nové Zámky
Mobilný hospic v okrese Nové Zámky		
1.	Mobilný hospic, Nové Zámky, (SPREVÁDZANIE o.z.) / Dom Kultúry, Nám. františkánov 3120/3, 940 02 NZ	Nové Zámky
2.	Mobilný hospic, Palárikovo, (Hospic sv. Františka z Assisi, n.o.) / Slovenská 1591/11, 941 11 Palárikovo	Palárikovo
<i>Zdroj: E-VUC – Domáca ošetrovateľská starostlivosť – Nitriansky samosprávny kraj, stav k 11.07.2024</i>		

8. Dostupnosť sociálnych služieb a dávok

Sociálne služby sú, popri dostupnosti bývania, kľúčovým nástrojom ku zmierňovaniu dopadov života na ulici, začleňovanie ľudí bez domova do spoločnosti a ukončovanie bezdomovstva. Rámcom pre poskytovanie sociálnych služieb pre ľudí bez domova, resp. služieb krízovej intervencie, je zákon o sociálnych službách č. 448/2008 Z.z. Ten v rámci tretej hlavy o službách krízovej intervencie definuje tie služby, ktoré sa najčastejšie poskytujú ľuďom bez domova – od terénnych (terénna sociálna služba krízovej intervencie), cez ambulatné (nízkoprahové denné centrum a komunitné centrum) až po pobytové (nocľaháreň a útulok). Často sú tiež využívané ďalšie sociálne služby ako je centrum osobnej hygieny, špecializované poradenstvo ako samostatná odborná činnosť a podpora samostatného bývania.

Kľúčovým pri poskytovaní sociálnych služieb pre ľudí bez domova je schopnosť daných služieb:

- Nájsť a byť v kontakte s ľuďmi bez domova, ktorí žijú priamo na ulici a nevyužívajú žiadne služby (na tento účel sa využívajú najmä služby poskytované terénnou formou);
- Poskytovať ich nízkoprahovo a na základe harm reduction prístupov, teda tak, aby boli v čo najväčšej miere dostupné pre ľudí bez domova cenovo, časovo, priestorovo, ale aj samotnými podmienkami, s ktorými sa dané služby poskytujú;
- Zabezpečiť v rámci týchto služieb základné potreby ľudí bez domova, pretože tie často nie sú naplnené a tým znižujú schopnosť jednotlivca opätovne sa integrovať;
- Posilňovať schopnosť ich príjemcov preberať postupne zodpovednosť za svoj život (zmocňovať ich) a vytvárať priestor na ich začleňovanie do spoločnosti.

Samotné sociálne služby nedokážu plnohodnotne ukončovať bezdomovstvo a je potrebné, aby na ne vhodne nadväzovala politika dostupnosti bývania danej samosprávy.

V nízkoprahových zariadeniach sú pravidlá a **predpisy obmedzené na minimum**, aby mohli slúžiť a byť prístupné pre každého, kto ich najviac potrebuje a aby došlo k odmietnutiu čo najmenšieho počtu ľudí. Zároveň takéto služby majú

byť dostupné aj priestorovo (čo znamená, že by mali byť podľa možnosti čo najbližšie k miestam, ktoré cieľová skupina týchto služieb prirodzene využíva), cenovo (poskytované bezplatne alebo za čo najnižšiu platbu) a časovo (tj. čas prevádzky služby je prispôsobený cieľovej skupine, aby čo najviac odrážal ich potreby).

Služby poskytované na harm reduction prístupoch sa vyznačujú filozofiou znižovania „škody“ u ich prijímateľoch. Ich cieľom je znižovať riziká spojené so životným štýlom prijímateľov služieb, pokiaľ nie je tento možné zmeniť.

Pri poskytovaní sociálnych služieb je poskytovateľ povinný viesť evidenciu prijímateľov sociálnych služieb. Pri ľuďoch bez domova je však, najmä pri výkone terénnej sociálnej služby krízovej intervencie alebo v rámci nízkoprahovej nocľahárne, nemožné viesť evidenciu z rôznych dôvodov, najmä pre dodržanie **diskrétnosti a anonymity, čo je zásadou nízkoprahového prístupu** práce s ľuďmi bez domova. Poskytovať tieto služby anonymne umožňuje aj samotný zákon o sociálnych službách č. 448/2008 Z.z.

Sociálne služby krízovej intervencie poskytované terénnou formou predstavujú len začiatok procesu ukončovania bezdomovstva, keďže zahŕňajú vyhľadávanie ľudí v krízových situáciách, resp. kontakt s ľuďmi, ktorí nemajú záujem využívať služby poskytované inou formou. Preto je potrebné venovať osobitnú pozornosť:

- podpore rozvoja, rozširovaniu a zefektívňovaniu všetkých druhov sociálnych služieb krízovej intervencie od terénnych až po pobytové,
- prevencii straty bývania,
- ale najmä dostupnosti vhodného bývania pre všetky skupiny osôb a rodín.

Sociálne služby krízovej intervencie s potrebou pomoci pre ľudí bez domova je účelné rozčleniť na vyhľadávanie osôb v krízových situáciách a terénnej práce s nimi, nepobytové služby poskytované ambulantnou formou (služby v centrách) a služby v zariadeniach krízového a dočasného ubytovania.

Ambulantné a terénne služby – podporné, nízkoprahové, pri ktorých ide najmä o podporu s prístupom „harm reduction“, sa viac zameriavajú na behaviorálnu stránku s dôrazom na podporu fungovania v sociálnom prostredí. Z hľadiska obsahového vymedzenia majú tieto služby veľké opodstatnenie vo svojom zameraní na ľudí, ktorí sami nevyhľadávajú alebo nemôžu vyhľadať pomoc v rámci služieb poskytovaných ambulantnou či pobytovou formou, hoci jej poskytnutie v ich prirodzenom prostredí napomáha k zmierňovaniu či zlepšovaniu situácií, ktorým aktuálne čelia.²⁴

Pobytové služby sú zamerané viac na kognitívnu stránku a na osobnosť človeka a resocializačný proces.²⁵

²⁴ Podkladový materiál koncepcie prevencie a riešenia bezdomovstva na národnej úrovni, Darina Ondrušová, Milan Filo, IVPR, Bratislava 2018, str. 37

²⁵ Ľudia bez domova v krízovej intervencii, Michal Oláh, VŠZaSP Sv. Alžbety Bratislava

Sociálne služby (pobytové) krízovej intervencie sú zariadenia krízového ubytovania pre ľudí bez prístrešia, ktoré ponúkajú len prenocovanie, nie 24-hodinové ubytovanie (nocľahárne), a zariadenia dočasného ubytovania pre ľudí bez stáleho bývania, ktoré poskytujú 24-hodinové ubytovanie (útulky), resp. ďalšie zariadenia pre špecifické cieľové skupiny – domovy na polceste pre ľudí s minulosťou pobytu v detskom domove a zariadenia núdzového bývania pre osoby ohrozené domácim násilím.

Osoby a rodiny využívajúce služby krízovej intervencie podľa typológie ETHOS zaraďujeme do skupiny *osôb bez bývania*. Z údajov OSVaŠ na území mesta Nové Zámky sa nachádza nocľaháreň s kapacitou 16 miest, z ambulantných foriem služieb krízovej intervencie kontaktné krízové centrum a výdajňa polievok. Mesto Nové Zámky realizuje terénne sociálne služby krízovej intervencie prostredníctvom NP Terénna sociálna práca a komunitné centrá (Spolu pre komunitu). Terénni sociálni pracovníci zabezpečujú individualizovanú podporu osobám pri riešení zložitých životných situácií a aktivizáciu osôb ohrozených chudobou a sociálnym vylúčením. V rámci projektu sú financované mzdy 3 zamestnancov terénnej sociálnej práce (odborný pracovník, terénny pracovník, terénny sociálny pracovník). Terénni pracovníci vykonávajú činnosť prevažne v prirodzenom prostredí človeka (t. zn. na mieste jeho prebývania, resp. na miestach zdržiavania sa) s cieľom zmierňovať negatívne dopady ľudí žijúcich v podmienkach sociálneho vylúčenia. Výkon odborných aktivít realizujú v rámci jednotlivých oblastí programu (bývanie, financie a oddžovanie, zamestnanie). Odborný pracovník na zamestnanie vykonáva aktivity v súvislosti s vyhľadávaním potencionálnych zamestnávateľov a ich motivovanie v prospech zamestnávania ľudí bez domova.

Tabuľka 16 Vyhodnotenie terénnej sociálnej práce v meste Nové Zámky za roky 2022 a 2023

	Rok 2022	Rok 2023
Počet klientov	390	420
Intervencie v jednotlivých oblastiach		
Oblasť - bývanie	398	483
Oblasť - financie	334	471
Oblasť - zamestnanie	136	291
Oblasť - sociálne zabezpečenie	211	279
Oblasť - ostatné činnosti	1449	1320
<i>Zdroj: Terénni sociálni pracovníci OSVaŠ MsÚ Nové Zámky, február 2024</i>		

Vzhľadom na predpokladaný počet ľudí bez domova na území mesta Nové Zámky (približne 1 875) je sieť pobytových sociálnych služieb krízovej intervencie nedostatočná.

Tabuľka 17 Sociálne služby krízovej intervencie (vrátane neregistrovaných SS) v meste Nové zámky (kapacita/ priemerný počet prijímateľov SS), 2021 - 2023

Zariadenie SS KI/druh	Kapacita	Počet prijímateľov SS/priemer za rok		
		2021	2022	2023
Výdajňa polievok	35	15	15	20
Kontaktné krízové centrum	35	15	15	20

Nocľaháreň	16	16	16	16
Terénna sociálna práca	N/A	350	390	420
Charita sv. Jozefa	N/A	20	10	8
Sociálny podnik	N/A	N/A	11	10
<i>Zdroj: Interné štatistiky OSVaŠ MsÚ Nové Zámky, február 2024</i>				

Okrem služieb KI v rámci sociálnej pomoci poskytuje mesto Nové Zámky ľuďom ohrozeným sociálnym vylúčením aj **rôzne formy peňažných príspevkov**. Mesto Nové Zámky má spracované a MsZ schválené uznesením č. 128/280623 zo dňa 28.06.2023 *Zásady poskytovania príspevku krízovej intervencie*. Príspevok je možné poskytnúť osobe, ktorá je v hmotnej núdzi na zabezpečenie občianskeho preukazu, na zabezpečenie služieb spojených s pohrebom spoločne posudzovanej osoby alebo osoby v priamom príbuzenskom vzťahu alebo blízkej osoby. Príspevok sa môže poskytnúť aj na zabezpečenie liekov. Príspevok je možné poskytnúť jednorazovo vo výške preukázateľných výdavkov žiadateľa, maximálne však do výšky 2 000€.

Tabuľka 18 Finančné príspevky krízovej intervencie (v €) v meste Nové Zámky v rokoch 2022 a 2023

Príspevok krízovej intervencie²⁶ (v €)	2022	2023
Počet podaných žiadostí o príspevok KI celkom	11	221
Počet podaných žiadostí o jednorazový príspevok	10	218
z toho počet žiadateľov	10	218
z toho počet akceptovaných žiadostí	10	162
z toho celková poskytnutá suma	1 168,48	16 578,4
z toho priemerná poskytnutá suma na 1 žiadateľa	116,85	102,34
Počet podaných žiadostí o opakovaný príspevok	1	3
z toho počet žiadateľov	1	3
z toho počet akceptovaných žiadostí	1	3
z toho celková poskytnutá suma	1 296,42	760,72
z toho priemerná poskytnutá suma na 1 žiadateľa	-	253,57
<i>Zdroj: OSVaŠ MsÚ Nové Zámky, júl 2024</i>		

Skokovitý nárast v množstve finančných príspevkov poskytnutých v roku 2023 v rámci krízovej intervencie bol zapríčinený *Dodatkom k zásadám o poskytovaní jednorazového príspevku* prostredníctvom ktorého vznikla mimoriadna možnosť pre seniorov požiadať o jednorazový príspevok vo výške 100€ v roku 2023.

Mesto Nové Zámky v rámci sociálnej pomoci poskytuje **materiálnu pomoc** pre ľudí bez domova vo forme hygienických potrieb 80kg/rok, šatstvo cca 5 – 6 vrec/rok, potraviny cca 30kg/rok. Potravinovú pomoc poskytujú aj

²⁶ Príspevok krízovej intervencie : fakultatívny príspevok mesta NZ, ktorý sa môže poskytnúť na riešenie nepriaznivej sociálnej situácie fyzickej osoby, ktorá: je v hmotnej núdzi alebo je príjemcom pomoci v HN (napr. na zabezpečenie OP, na zabezpečenie služieb spojených s pohrebom spoločne posudzovanej osoby a pod.)

partnerské organizácie ako SoVA potraviny cca 20t/ročne; Giving Tuesday (potraviny a drogeriu) cca 1 t/ročne a Rotary club cca 50 balíkov potravín ročne.

Osoby bez prístrešia, to sú osoby ktoré nemajú bydlisko, prespávajú v parkoch, na železničnej stanici, v kanalizáciách, v záhradných chatkách, squattoch a pod. Často ide o ľudí fyzicky a duševne chorých, ktorí nedôverujú systému existujúcich služieb a podpory a odmietajú spoluprácu. Počet týchto osôb sa mení v závislosti od ročného obdobia a prichádzajú do okresného mesta aj osoby zo širšieho okolia. Podľa odhadu terénnych sociálnych pracovníkov takýchto osôb na území mesta Nové Zámky je cca 101 (zahŕňajúc osoby prespávajúce na ulici, v parkoch, v nocľahárni, v záhradných chatkách a chatrčiach)²⁷

Na základe štatistických údajov ÚPSVaR Nové Zámky k 31.12.2023 je na území mesta Nové Zámky identifikovaných 195 poberateľov pomoci v hmotnej núdzi, z toho 38 rodín a 157 jednotlivcov. Celkový počet poberateľov príspevku na bývanie je 98, osôb po skončení výkonu trestu 33, domácnosti vystavené riziku príjmovej chudoby, kde zdravotné postihnutie ovplyvňuje príjem domácnosti: 27 domácností, kde jeden z rodičov nepracuje z dôvodu zabezpečovania starostlivosti o nezaopatrené dieťa s ťažkým zdravotným postihnutím.

Vo väčšine krajín EÚ existuje zhoda vo využívaní ETHOS typológie bezdomovstva a vylúčenia z bývania ako definičného rámca v oblasti bezdomovstva (vrátane ČR, Fínska, Švédska a ďalších)²⁸ Pre účely koncepcie by sa za ľudí bez domova mali pokladať tie osoby, ktorých životná situácia zodpovedá niektorej zo životných situácií podľa ETHOS typológie bezdomovstva a vylúčenia z bývania.

Tabuľka 19 Bilancia ľudí bez domova v Nových Zámkoch podľa kategórie ETHOS

	Kategória ETHOS	Dotknuté skupiny	Počet (2023)	Z toho detí
Bezdomovstvo	Bez prístrešia	Ľudia bez domova	36	0
	Bez bývania	Ľudia využívajúci pobytové služby krízovej intervencie	114	24
Vylúčení z bývania	Neisté bývanie	Ľudia bývajúci bez platnej NZ, ohrozený stratou bývania	64	14
	Nevyhovujúce bývanie	Ľudia žijúci v nelegálnych osídleniach	151	30
<i>Zdroj : OSVaŠ MsÚ Nové Zámky, marec 2024</i>				

Z vyššie uvedenej tabuľky je zrejmé, že k 30.03.2023 „podchytený“ počet ľudí bez domova a v neistom a nevyhovujúcom bývaní je celkom 365 z toho 18,6 % (68) sú deti.

Z uskutočnenej analýzy v rôznych oblastiach týkajúcich sa ľudí bez domova je zrejmé, že objektívne resp. relevantné dáta o ich počte neexistujú a aj v našom materiáli sú rôzne údaje, ktoré sú závislé od použitých zdrojov a metodík ich

²⁷ V zmysle typológie ETHOS kategórie 1,2 a 11

²⁸ Podkladový materiál koncepcie prevencie a riešenia bezdomovstva na národnej úrovni, Darina Ondrušová, Milan Filo, IVPR, Bratislava 2018

tvorby. Pre návrh a plánovanie politík pre prevenciu a ukončovanie bezdomovstva sú **klúčové dáta**. Len na základe objektívnych a správne interpretovaných dát je možné robiť dobré rozhodnutia, či už z pohľadu riadenia mesta, alebo každodenného života občanov. Politiky založené na dôkazoch sú politiky, ktoré sa skutočne vyrovnávajú s problémami, ktoré sú výhľadové do budúcnosti a sú formované dôkazmi namiesto reakciami na krátkodobé tlaky; politiky, ktoré riešia príčiny, nie symptómy.²⁹ Z uvedeného dôvodu bude potrebné sa v budúcnosti zamerať na zber dát, ktoré budú východiskom pri plánovaní cieľov a opatrení na riešenie problémov s ukončovaním bezdomovstva.

9. Analýza sociálnych služieb krízovej intervencie

Podľa zákona č.448/ 2008 Z.z. o sociálnych službách má mesto povinnosť poskytovať alebo zabezpečovať, v oblasti sociálnych služieb krízovej intervencie, nasledovné sociálne služby:

- nízkoprahové denné centrum,
- nocľaháreň,
- nízkoprahovú sociálnu službu pre deti a rodinu a
- terénnu sociálnu službu krízovej intervencie.

Medzi ďalšie sociálne služby krízovej intervencie patrí:

- integračné centrum,
- útulok,
- domov na polceste,
- zariadenie núdzového bývania a
- komunitné centrum.

NÍZKOPRAHOVÉ DENNÉ CENTRUM³⁰

V nízkoprahovom dennom centre je fyzickej osobe, ktorá je v nepriaznivej sociálnej situácii, poskytované sociálne poradenstvo a pomoc pri uplatňovaní práv a právom chránených záujmov. Zároveň sa v nízkoprahovom dennom centre utvárajú podmienky na prípravu a výdaj stravy alebo výdaj potravín a vykonávanie základnej osobnej hygieny.

NOCLAHÁREŇ

Nocľaháreň je určená pre fyzické osoby, ktoré sú v nepriaznivej sociálnej situácii a ktoré nemajú zabezpečené ubytovanie alebo nemôžu už ďalej využívať doterajšie bývanie. Medzi poskytované služby nocľahárne patrí: poskytnutie ubytovania za účelom prenocovania; sociálne poradenstvo a poskytnutie nevyhnutného ošatenia a obuvi. Zároveň sa v nocľahárni utvárajú podmienky na prípravu a výdaj stravy alebo výdaj potravín a vykonávanie základnej osobnej hygieny.

²⁹ Cabinet Office (1999) Modernising Government. Dostupné na internete: <https://webarchive.nationalarchives.gov.uk>

³⁰ Sociálna služba nízkoprahové denné centrum nie je k máju 2024 registrovaná v meste Nové Zámky.

Tabuľka 20 Nocľaháreň

p.č.	Poskytovateľ	Forma	Kapacita	Typ poskytovateľa
1.	Mesto Nové Zámky/ Hlavné námestie 10, 940 02 Nové Zámky	pobytová/ ročná	16	obec/ mesto
SPOLU KAPACITA		16		
Zdroj: IS SoS, máj 2024				

Podľa interných štatistík MsÚ Nové Zámky bola kapacita nocľahárne medzi rokmi 2021 – 2023 plne vyťažená, t.j. v období posledných troch rokov túto službu využívalo vždy 16 klientov. Podľa normatívu stanového publikáciou Optimalizácie sociálnych služieb (Praha, 2012) si azylové bývanie z dôvodu bezdomovstva vyžaduje približne 10 ľudí na 10 000 obyvateľov. Prepočítajú **na celkový počet obyvateľov mesta Nové Zámky, by mala mať nocľaháreň minimálnu kapacitu 36 miest, čo je o 20 miest viac, než je aktuálna maximálna kapacita.**

NÍZKOPRAHOVÁ SOCIÁLNA SLUŽBA PRE DETI A RODINU³¹

Služba nízkoprahovej sociálnej služby pre deti a rodinu je poskytovaná fyzickej osobe, ktorá je v nepriaznivej sociálnej situácii a jej rodine – a to buď ambulantom alebo terénnou formou. V rámci nízkoprahovej sociálnej služby pre deti a rodinu je poskytované sociálne poradenstvo, sociálna rehabilitácia a preventívna aktivita a zabezpečená pomoc pri uplatňovaní práv a pri príprave na školské vyučovanie a sprevádzanie dieťaťa do a zo školy alebo školského zariadenia a záujmová činnosť.

TERÉNNA SOCIÁLNA SLUŽBA KRÍZOVEJ INTERVENČIE

Z hľadiska činností sa terénna sociálna služba krízovej intervencie zameriava na vyhľadávanie fyzických osôb v nepriaznivej sociálnej situácii, odborné činnosti, obslužné činnosti a ďalšie aktivity zameraná najmä na preventívne aktivity.

Tabuľka 21 Terénna sociálna služba krízovej intervencie

p.č.	Poskytovateľ	Forma	Kapacita	Typ poskytovateľa
1.	Mesto Nové Zámky/ Hlavné námestie 10, 940 02 Nové Zámky	terénna	N/A	obec/ mesto
SPOLU KAPACITA		N/A		
Zdroj: IS SoS, máj 2024				

³¹ Sociálna služba nízkoprahová sociálna služba pre deti a rodinu nie je k máju 2024 registrovaná v meste Nové Zámky.

10. Finančné rámce podpory SS KI v meste Nové Zámky za roky 2020 – 2022

Možnosť samostatného či asistovaného výberu vyššej a kvalitnejšej formy napríklad bývania alebo iných aktivít môže pre človeka znamenať významný posun smerom k dostupnosti základných životných potrieb a bežnej integrácii (napr. z nocľahárne, kde prespáva iba sporadicky a väčšinu dní inak trávi na ulici, k výberu útulku, kde môže bývať určitý čas a poberať aj iné formy podpory). Predpokladom pre podporu začleňovania ľudí bez domova do spoločnosti resp. k ukončovaniu bezdomovstva sú aj kvalitné sociálne služby. Kvalitné služby predpokladajú dostatok finančných prostriedkov na zabezpečenie kvality najmä čo sa týka kvalifikovaných odborných zamestnancov ovládajúcich rôzne metódy práce a disponujúci zručnosťami v práci s náročnou cieľovou skupinou, akou ľudia bez domova sú a tiež v schopnosti poskytovať tieto služby tak, aby napĺňali potreby cieľovej skupiny (napr. nízkoprahovým prístupom, harm reduction princípom).

Financovanie sociálnych služieb krízovej intervencie a cieľovej skupiny v rámci týchto služieb na národnej úrovni v porovnaní s inými cieľovými skupinami je najnižšie, podľa *Správy o sociálnej situácii obyvateľstva SR za rok 2022*³². Pre cieľové skupiny seniorov a osôb so zdravotným postihnutím výdavky na sociálnu ochranu činia 82,3 % (staroba, choroba, zdravotná starostlivosť, invalidita, rodina, deti) na sociálne udalosti, ktoré súvisia s krízovou intervenciou (nezamestnanosť, bývanie, sociálne vylúčenie) sú výdavky na sociálnu ochranu vo výške len 5,4 % .V meste Nové Zámky sociálne služby sú v rozpočte v programe č. 14. V tabuľke sú z programu 14 vybrané podprogramy, ktoré sú zamerané na aktivity a sociálne udalosti súvisiace s krízovou intervenciou.

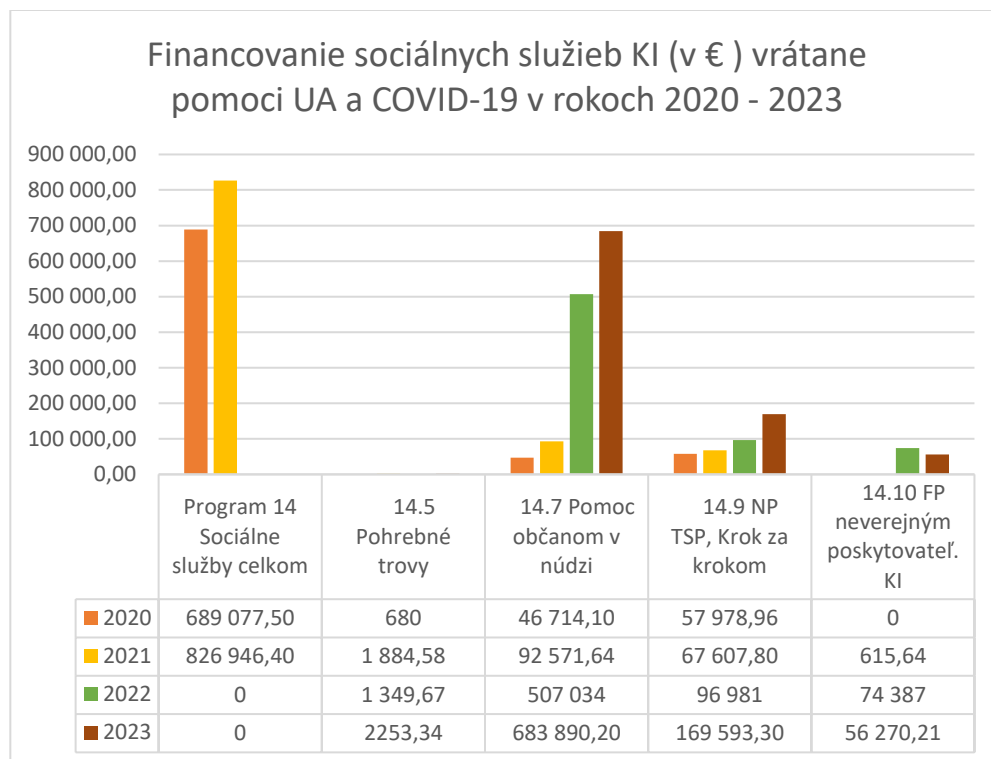
Tabuľka 22 Vybrané podprogramy zo ZÚ mesta Nové Zámky zamerané na aktivity a sociálne udalosti súvisiace s krízovou intervenciou (financovanie KI z rozpočtu mesta), 2020 - 2023 , v €

		v €			
		2020	2021	2022	2023
Program 14 Sociálne služby celkom	BR	689 077,5	826 946,4	1 399 619	1 820 815
Z toho vybrané týkajúce SS KI					
14.5 Pohrebné trovy	BR	680	1 884,58	1 349,67	2253,34
14.7 Pomoc občanom v núdzi	BR	46 714,1	92 571,64	507 034	683 890,2
14.7.1 Nocľaháreň	BR	26 885,57	32 879,44	48 011,7	54024,59
14.7.3 Hmotná núdza a iné	BR	12 583,31	50 124,9	453 814,32	625 545,4
z toho pomoc UA	BR	0	0	435 812,04	599 502,88
z toho COVID-19	BR	0	32 250	0	0
z toho obyvatelia NZ	BR	12 583,31	17 874,90	18 002,28	26 042,55
14.9 NP TSP, Krok za krokom	BR	57 978,96	67 607,8	96 981	169 593,3
14.10 FP neverejným poskytovateľ. KI	BR	0	615,64	74 387	56 270,21
Zdroj: OSVaŠ MsÚ Nové Zámky, vlastné spracovanie zo ZÚ					

³² *Správa o sociálnej situácii obyvateľstva SR za rok 2022, Príloha ku kapitola 3, tabuľka č.40*

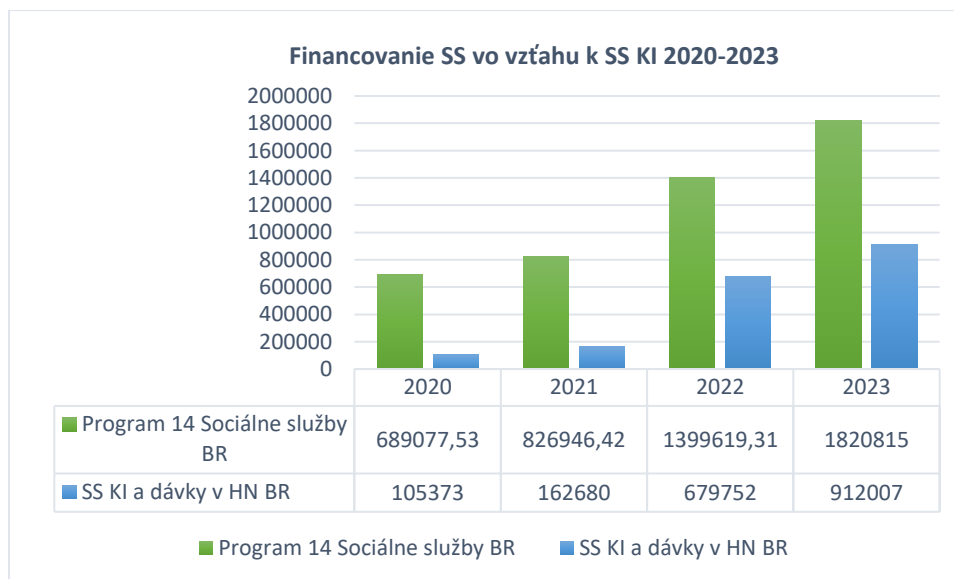
Graf 8 Financovanie sociálnych služieb KI (v €) v rokoch 2020 – 2023

Zdroj: OSVaŠ MsÚ Nové Zámky, Vlastné spracovanie zo ZÚ

Skokovitý nárast bežných výdavkov na SS KI v rokoch 2022 a 2023 spôsobila pomoc občanom UA, ktorá tvoria z BV na SS KI v roku 2022 64% a v roku 2023 66%.

Graf 9 Financovanie sociálnych služieb vo vzťahu k SS krízovej intervencie 2020 - 2023

Zdroj: OSVaŠ MsÚ Nové Zámky, marec 2024

11. Fokusová skupina s ľuďmi bez domova

S cieľom bližšie spoznať názory a aktuálne potreby ľudí bez domova v meste Nové Zámky bola uskutočnená v rámci prípravy Koncepcie prevencie a riešenia problémov ľudí bez domova v meste Nové Zámky na roky 2025 – 2033 fokusová skupina priamo s ľuďmi bez domova dňa 19.4.2024.

Samotná fokusová skupina bola vedená v neformálnom štýle počas výdaju polievok na Pribinovej 3 v Nových Zámkoch. Počas približne hodinovej diskusie sme na úvod poprosili účastníkov, aby na pripravené lístky napísali ich názory, problémy alebo nápady, čo by pomohlo zlepšiť ich aktuálnu situáciu. Následne sme tieto nápady a postrehy ďalej rozoberali v spoločnej diskusii. V rámci diskusie vystali tri hlavné oblasti: bývanie, práca a zdravotná starostlivosť. Prezentované zistenia vychádzajú z názorov účastníkov fokusovej skupiny a neboli ďalej upravované autormi predmetnej koncepcie.

Tabuľka 23 Výstupy z fokusovej skupiny s ľuďmi bez domova, 2024

Potreby v oblasti bývania	Potreby v oblasti práce
<ul style="list-style-type: none"> Nocľaháreň s väčšou kapacitou – symbolický poplatok 0,50.-EUR/ noc Nemožnosť byť spolu s ďalšími blízkymi osobami v nocľahárni (z rôznych dôvodov) – preto vznik ubytovne, kde by mohli byť spolu Ubytovňa pre ĽBD – nonstop, potreba vyspať sa v rôznych časoch dňa Chýba čisté oblečenie, deky, spodné prádlo Väčšia podpora odídcov z Ukrajiny než Slovákov Chátrajúce budovy v okolí ŽST 	<ul style="list-style-type: none"> Chýba pomoc a podpora v oblasti dlhov a exekúcií Absencia OP Problém nájsť si zamestnanie bez trvalého bývania Možnosti zamestnania v NZ (nie na stavbe ale napr. čalúnické práce) Dostupné služby non-stop (pre vykonávanie osobnej hygieny a ošetrovanie rán) Inklúzia nie len ľudí bez domova
Potreby v oblasti zdravotnej starostlivosti	Ostatné
<ul style="list-style-type: none"> Nevyliečiteľná choroba – psoriáza Nedostupnosť ošetrovateľskej starostlivosti v sociálnych zariadeniach 	<ul style="list-style-type: none"> „Agresívni“ príslušníci mestskej polície – vyhadzujú ĽBD z priestorov ŽST Chýba priestor na voľnočasové aktivity - športovanie (napr. v ringu, futbal) pre ĽBD aj pre ľudí v núdzi Venovať sa duchovným hodnotám – „mysel rozkazuje telu“ Nie milosť a ľútosť ale podpora v zmysle „Máš na to!“
Zdroj: Fokusová skupina s ĽBD, apríl 2024	

Najväčšou potrebou v oblasti bývania bolo zabezpečenie časovo a cenovo dostupného bývania pre ľudí bez domova a to aj prostredníctvom zväčšenia kapacity nocľahárne a možnosti zabezpečenia trvalého bývania na ubytovni. Zároveň bol pre členov fokusovej skupiny dôležitý aj prístup k čistému oblečeniu a to najmä k spodnému prádlu

a dekáme. Zabezpečenie stabilnej formy bývania následne v diskusii priamo nadväzovalo na schopnosť ľudí bez domova nájsť si zamestnanie.

Medzi ďalšie prekážky pre nájdenie si zamestnania, členovia fokusovej skupiny, uvádzali chýbajúce doklady a nedostatok pomoci a podpory pred vznikom dlhov a teda prítomnosť dlhov a exekúcií, ktoré im znemožňujú nájdenie si zamestnanie či získanie inej formy podpory.

Veľmi dôležitým bodom je v rámci potrieb ľudí bez domova dostupnosť non-stop prístupných služieb, v ktorých by mali priestor ako na vykonanie osobnej hygieny, tak aj na ošetrovanie drobných rán alebo zotavenie sa.

V neposlednom rade v rámci fokusovej skupiny zazneli aj rôzne ďalšie postrehy, ako napríklad nie príliš pozitívny prístup príslušníkov mestskej polície voči LBD, ale tiež evidentný záujem o rozvoj voľnočasových a duchovných aktivít, ktoré by motivovali a rozvíjali ľudí bez domova.

12. SWOT Analýza

SWOT analýza predstavuje nástroj, ktorým je možné identifikovať ako slabé a silné stránky, tak príležitosti a ohrozenia, čo je možné využiť v rámci strategického plánovania v rôznych oblastiach. SWOT analýzy, ktoré tvoria podkapitoly tejto časti vznikli v rámci stretnutí jednotlivých štyroch pracovných skupín dňa 27.03.2024. Zároveň mali členovia pracovných skupín možnosť ďalej doplniť tieto analýzy. Hlavným cieľom bolo pritom zaznamenať aktuálne názory členov týchto pracovných skupín na stav ktorej konkrétnej oblasti, bez zásahov ďalších faktorov.

Zo SWOT analýz je okrem iného evidentná aj komplexnosť témy bezdomovstva, ktorá sa prejavuje previazanosťou témy bývania, zdravotnej starostlivosti, zamestnanosti a sociálnych služieb a SPO. Nakoľko autori tejto koncepcie ďalej nezasahovali do obsahovej stránky jednotlivých SWOT analýz, v zmysle zachovania metodiky vypracovania SWOT analýz, je možné si všimnúť, že členovia jednotlivých pracovných skupín diskutovali okrem svojej primárnej oblasti aj ďalšie oblasti, ktoré sú naviazané na tému bezdomovstva.

12.1 SWOT Analýza pre oblasť bývania

Tabuľka 24 SWOT Analýza pre oblasť bývania

Silné stránky	Slabé Stránky
<ul style="list-style-type: none"> Housing-first projekt v Nových Zámkoch (Dostupné bývanie na princípoch HF) Stavebná firma, ktorá zamestnáva ĽBD (zodpovedné podnikanie) + naviazané na bývanie (aj iné firmy) Mesto chce riešiť tému ĽBD Doterajšie skúsenosti mesta s riešením problematiky Rottary Club Dostatok nájomných bytov (zdedia, zdieľanie nákladov) Projekt podporovaného bývania Obyvatelia Nových Zámok sú ochotní pomôcť Mesto spolupracuje s BYTKOMFORT pri riešení krízových situácií v bývaní (pri vzniku dlhov) Existencia Národnej koncepcie prevencie a ukončovania bezdomovstva, ktorá vychádza z koncepcie EÚ 	<ul style="list-style-type: none"> Nie sú štruktúrované cieľové skupiny podľa sociálnych udalostí (strata bývania, násilie, návykové látky) – intervencie nie je potom cielelná a kvalifikovaná Nie sú informácie o štruktúre a kapacitách bytového fondu v NZ pre účely riešenia problémov ľudí ohrozených stratou bývania. Vlastníci bytov nechcú prenajímať byty MRK / neznámym nájomcom bez garancie pravidelného platenia, slušného správania a úcty k cudziemu majetku. Chýba nízkoprahové denné centrum Slabé skúsenosti MVO a NO v tejto oblasti v meste Nie je dostatočne identifikovaný východiskový stav Nie sú dostatočne identifikované zdroje Verejnosť nie je dostatočne informovaná o potrebe a riešeniach Málo pracovných príležitostí v sociálnom podniku (KOMPAS) Prísne kritéria na zamestnanie a absencia sociálneho podniku iného typu (ako KOMPAS)
Príležitosti	Ohrozenia
<ul style="list-style-type: none"> Veľké množstvo prázdnych bytov Sociálna nájomná agentúra (aj pre „neprispôsobivých obyvateľov“) – s balíkom služieb Nadviazanie spolupráce s ďalšími 2 správcami bytov a spolupráce sociálneho odboru s ich dlžníkmi – osвета Kombinácia pohotovostného sociálneho bytu a krátkodobé prenajímanie Finančná podpora zo strany štátu Finančná podpora z oblasti grantov EÚ Príležitosti pre podnikateľský sektor (stavebné firmy, firmy disponujúce s ubytovacími kapacitami, fyzické osoby disponujúce s voľnými bytmi) Príležitosť pre MVO a NO na činnosti v tejto oblasti Vznik nových pracovných miest Príležitosť pre volených zástupcov mestského zastupiteľstva na participáciu 	<ul style="list-style-type: none"> Ukončenie nájomných vzťahov pri komerčných nájmoch zo dňa na deň Nedostatok financií na zábezpeku pri nájomnom bývaní (niekedy aj 3mesačný nájom dopredu) Nedostatok pracovných pozícií pre ženy (možno aj ako príležitosť – vytvorenie pracovných miest pre ženy) Chýbajúci tretí sektor zaoberajúci sa témou ľudí ohrozených stratou bývania – (v NZ 1 cirkevná organizácia) Dlhodobo vysoké ceny nehnuteľností (prenájom/predaj) Vyššia miera rozvodovosti v okrese Nové Zámky oproti celoslovenskému priemeru Protesty a petície občanov Nedostatočná príprava budúcich nájomníkov na nové bývanie Nedostatok pracovných príležitostí v meste, ako predpoklad dlhodobého platenia nájomného
Zdroj: Pracovná skupina pre oblasť bývania, marec 2024	

12.2 SWOT Analýza pre oblasť zdravotnej starostlivosti

Tabuľka 25 SWOT Analýza pre oblasť zdravotnej starostlivosti

Silné stránky	Slabé Stránky
<ul style="list-style-type: none"> • (Počas pandémie COVID-19) krízové kontaktné centrum v spolupráci so SČK, dobrovoľníkmi, MVO a podnikateľský sektor • Krízové situácie (pandémia COVID-19, Vojna na UA) boli impulzom k rozvoju medzisektorovej spolupráce • Možná spolupráca so SČK • Záujem odboru sociálnych vecí a školstva o túto oblasť • Prítomnosť sociálnych sestier vo Fakultnej nemocnici v Nových Zámkoch • Projektová dokumentácia na sociálno-zdravotnícke zariadenie – Zariadenie opatrovateľskej služby • Pohotovosť reakcie a spolupráca v období „krízy“ (napr. COVID-19) • Prítomnosť fakultnej nemocnice v meste 	<ul style="list-style-type: none"> • Záchranná služba supluje sieť prednemocničnej zdravotnej starostlivosti (ambulancie všeobecných lekárov, nepoistený pacient, ambulancie pohotovostnej služby - chronické ochorenia vyžadujúce dlhodobú starostlivosť) • Opakované volanie RZP • Na LTV 155 je spracované volanie laikom, ktorý pri nahlasovaní stavu je informovaný operátorom, že tento zdravotný problém je alebo nie je na riešenie ZZS (ale kam s pacientom a kto?) • Po ošetrení ĽBD ich nie je kam „vrátiť“ (na ulicu x „držia“ miesto na nemocničných oddeleniach x nie sú miesta v ZSS) • Problematické umiestnenie ĽBD s psychiatrickými diagnózami • Chýbajúci nízkoprahový priestor pre ľudí pod vplyvom alkoholu alebo drog
Príležitosti	Ohrozenia
<ul style="list-style-type: none"> • Zazmluvňovať všeobecných lekárov, ktorí budú prijímať ĽBD • Doriešiť možnosť transportu na vyšetrenie ako: osobné auto, referenčné vozidlo a pod. • Nájsť ohniská výskytu/ miesta stretávania sa (napr. železničná stanica) – prítomnosť lekára a SČK • Zriadiť mobilné ošetrovne • Spolupráca s VÚC – krajský lekár VÚC a naštartovanie spolupráce s novými ľuďmi z VÚC • Zdroje financovania • Zriadiť sociálne lôžka • Zriadiť terénnu ošetrovateľskú starostlivosť • Ambulantní lekári pre ĽBD (úkony hradené z rozpočtu mesta) • Spolupráca s lekármi a fakultnou nemocnicou (za účelom získavania dát) • Začleniť ĽBD do pracovného procesu napr. vo forme Dohody o vykonaní práce (MsÚ NZ) 	<ul style="list-style-type: none"> • ĽBD odmietajú pomoc a riešenia/ nespolupráca zo strany ĽBD • Zle „nastavený“ systém sociálno-zdravotnej starostlivosti • Reťazenie odmietania pacienta z dôvodu, že je bez domova • Neplnenie si povinností VÚC vyplývajúcich zo zákona (pri umiestňovaní do špecializovaných zariadení) • Narušené rodinné vzťahy (u ĽBD) • Časté personálne výmeny (VÚC, vedenie Fakultnej nemocnice) • Zvýšený výskyt psychiatrických diagnóz u ĽBD
<p>Zdroj: Pracovná skupina pre oblasť zdravotnej starostlivosti, marec 2024</p>	

12.3 SWOT Analýza pre oblasť zamestnanosti

Tabuľka 26 SWOT Analýza pre oblasť zamestnanosti

Silné stránky	Slabé Stránky
<ul style="list-style-type: none"> • Tím projektu Krok za krokom (častý kontakt, sprevádzanie, záujem a venovanie času, pracovné poradenstvo, individuálna práca s klientom, nadviazanie spolupráce so zamestnávateľmi) • Sociálny podnik Kompas (práca s motiváciou, práca s vnútorným nastavením jednotlivca – Hodnotový systém) • CPP je priamo na MsÚ a pomáha s osobnými bankrotmi (2x/ mesiac; ľudia z celého okresu) • V NZ je Dlhová poradňa • Matrika mesta aktívne spolupracuje • Mesto vie financovať občianske preukazy (hľadá sa nová forma, aby ĽBD spolufinancovali OP) • Školenie „Päť peňazi“ na jeseň 2024 • Dobrá spolupráca s TSP a Krok za krokom • Zapojenie do projektu (Housing-led prístup) 	<ul style="list-style-type: none"> • Chýbajúce doklady • Nedostatočná hygiena • Chýbajú zariadenia pre mladých dospelých (ľudia sú inštitucionalizovaní) • Potreba dobre nastaviť hranice s ĽBD pri zamestnávaní • Nedostatok kapacít (personálnych, časových) na individuálnu prácu • Chýbajúci networking medzi stakeholdermi • V meste chýba nízkoprahové denné centrum • Chýba služba pre ľudí prepustených z výkonu trestu • Chýba sprevádzanie detí odchádzajúcich z CDR • Nedostatok útlukov (ktoré by pomohli stabilizovať situáciu ĽBD a pomohli by im s návykmi a následne sa zamestnať) • Príprava na zamestnávanie/ vzdelávanie (mali by to robiť úrady práce) • Nedostatok personálnych kapacít na prácu s ĽBD • Lepšia koordinácia pomoci v NZ (napr. v potravinovej pomoci)
Príležitosti	Ohrozenia
<ul style="list-style-type: none"> • Práca so zamestnávateľmi a ich príprava na zamestnancov ĽBD • Vznik APZ pre ĽBD (podporované zamestnávanie) • Čerpanie NFP pre výzvu Housing-led prístup • Spolupráca s ÚPSVaR pri práci s ľuďmi prepustenými z výkonu trestu a tiež pri práci so zamestnávateľmi • Pokračovať v projekte Krok za Krokom II. 	<ul style="list-style-type: none"> • Návykové látky • Tlak zamestnávateľov na výkon zamestnancov • Bez bývania sa to nedá (je to náročné) • ĽBD nemajú návyky na zamestnanie a nikto s nimi nepracuje • Príspevok na bývanie (nie je ŠSD) • UPSVR nemajú vytvorené podmienky pre adresnú, individuálnu prácu s klientom (dôraz na administratívnu byrokráciu)
<p>Zdroj: Pracovná skupina pre oblasť zamestnanosti, marec 2024</p>	

12.4 SWOT Analýza pre oblasť sociálnych služieb a SPO

Tabuľka 27 SWOT Analýza pre oblasť sociálnych služieb a SPO

Silné stránky	Slabé Stránky
<ul style="list-style-type: none"> • Dobrá spolupráca (založená na dobrých vzťahoch) odboru sociálnych vecí a školstva s Mestskou políciou a ÚPSVR • Odbornosť a záujem odboru sociálnych vecí a školstva zaoberať sa pomocou zraniteľným skupinám • Prítomnosť TSP v meste Nové Zámky • Predaj Nota Bene • Motivovaní ľudia (zamestnanci, spolupracujúce subjekty, podnikatelia) • Výdajňa polievok, potravín • Existencia sociálneho podniku • Dobrovoľná civilná ochrana Nové Zámky • Ubytovňa (pre matky s deťmi) -> možnosť transformácie na útulok pre matky s deťmi -> výhoda systematickej sociálnej práce 	<ul style="list-style-type: none"> • Chýba sieťovanie subjektov, ktoré pracujú s cieľovou skupinou ĽBD (absentuje systém sieťovania) • Nedostatočná rýchlosť pomoci • Absencia/ nedostatočná kapacita sociálnych služieb krízovej intervencie (útulok, domov na pol ceste, krízové centrum, stredisko osobnej hygieny) • Nedostatočná práca s verejnosťou • Opatrnosť poslancov pri tvorbe sociálnej politiky (najmä v oblasti ĽBD) • Chýba prestupné bývanie • Nedostatok nástrojov na riešenie akútnych problémov (napr. matky s deťmi, chýbajú SS: BŽD; útulok, Denné centrum) • Nízka kapacita nocľahární • Nízkoprahovosť nocľahárne môže ovplyvniť ľudský faktor
Príležitosti	Ohrozenia
<ul style="list-style-type: none"> • Sieťovanie subjektov, ktoré pracujú s cieľovou skupinou ĽBD • Scitlivovanie tém ĽBD medzi širokou verejnosťou • Akceptovať princípy nízkoprahovosti • Zriadiť univerzálnu miestnosť – Denné centrum • Zapájanie dobrovoľníkov • Využitie zdrojov z EŠIF • Naštartovať prepojenie projektov TSP a Krok za krokom (v oblasti zamestnanosti) • Ubytovňa (pre matky s deťmi) -> možnosť transformácie na útulok pre matky s deťmi -> výhoda systematickej sociálnej práce • Využívať schopnosti pracovné a mentálne ĽBD, aby sa postupne integrovali do spoločnosti • Spolupráca s Červeným krížom v meste pomáhať ĽBD formou osvety, prednášok o zdravotnom stave • ĽBD poskytovať psychoterapeutické služby formou psychologických poradní pôsobiacich v meste • Zapájanie sa do výziev vyhlásených MPSVR, ktoré by mali prospešný charakter pre ĽBD • Formou mestských služieb zapojiť ĽBD do pracovnej činnosti • Spolupráca samospráva a mimovládne organizácie 	<ul style="list-style-type: none"> • Neprijatie ĽBD a tejto témy poslancami MsZ a verejnosťou • Absencia medzisektorovej spolupráce • Neochota ĽBD meniť svoj aktuálny spôsob života • Vysoké náklady (na bývanie a služby spojené s bývaním) • Predsudky verejnosti voči ĽBD, stigmatizácia • Personálne zmeny vo vedení a ich zmena prístupov vo verejných politikách
<p>Zdroj: Pracovná skupina pre oblasť sociálnych služieb a SPO, marec 2024</p>	

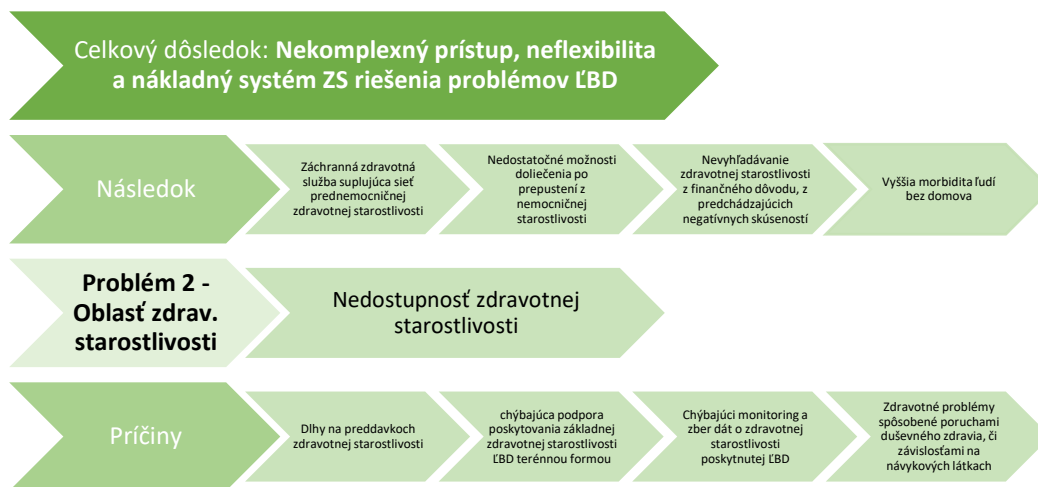
13. Stromy problémov

Obrázok 1 Strom problémov - oblasť bývania

Zdroj: Vlastné spracovanie, jún 2024

Obrázok 2 Strom problémov - oblasť zdravotnej starostlivosti

Zdroj: Vlastné spracovanie, jún 2024

Obrázok 3 Strom problémov - Oblasť zamestnanosti

Zdroj: Vlastné spracovanie, jún 2024

Obrázok 4 Strom problémov - Oblasť sociálnych služieb a SPO

Zdroj: Vlastné spracovanie, jún 2024

STRATEGICKÁ ČASŤ

14. Vízia a globálny cieľ

Vo všeobecnom ponímaní je vízia schopnosť vidieť alebo predstaviť si budúcnosť, často s určitým smerovaním alebo cieľom. V kontexte predkladaného strategického dokumentu je vízia obrazom budúcnosti, ktorú mesto Nové Zámky v otázkach riešenia problémov ľudí bez domova alebo ľudí ohrozených stratou bývania chce dosiahnuť. Vízia je pohľad do budúcnosti, ktorý je riadený určitými hodnotami, cieľmi a ambíciami. Hodnoty, na ktoré sa predkladaný strategický dokument zameriava sú **základné ľudské práva, dôstojnosť a kvalita života v každej životnej situácii**.

Aj názov samotného dokumentu obsahuje zámery a úsilie, ktoré sa bude týkať dvoch hlavných cieľových skupín:

1. **Ľudia ohrození stratou bývania** (ambíciou stratégie je zamerať sa aj na prevenciu, nielen už na dôsledky straty bývania).
2. **Ľudia bez domova** (ktorých klasifikáciu sme prebrali z harmonizovanej definície bezdomovstva pre potreby merania bezdomovstva na úrovni EÚ (ETHOS light)³³.

Tabuľka 28 Vízia mesta Nové Zámky a globálny cieľ

Vízia mesta Nové Zámky:

Každý človek bez domova a osoby ohrozené stratou bývania v meste Nové Zámky majú možnosť za poskytnutia primeranej podpory v primeranom čase riešiť svoju situáciu.

Globálny cieľ:

Komplexný, flexibilný, efektívny a dostupný systém starostlivosti o ľudí ohrozených stratou bývania a o ľudí bez domova.

15. Strom cieľov

Strom cieľov je vizuálny nástroj používaný v strategickom plánovaní na identifikáciu a usporiadanie cieľov do hierarchickej štruktúry. Tento nástroj pomáha objasniť a zviditeľniť rôzne úrovne cieľov od globálnych, strategických, špecifických až po konkrétne operatívne kroky – opatrenia a aktivity. Tento nástroj je dôležitý nielen pre plánovanie a riadenie procesu prevencie a riešenia problémov ľudí bez domova, ale aj pre komunikáciu v rámci realizačného tímu a s ostatnými zainteresovanými stranami.

Stratégia sa zameriava na štyri strategické priority so zameraním na oblasť bývania, zdravia, zamestnanosti a sociálnych služieb a sociálnoprávnej ochrany.

³³ ETHOS typológia bezdomovstva a vylúčenia z bývania: Stručná charakteristika, základné tézy a možnosti slovenskej terminológie, Ivan Lorenc, Darina Ondrušová

Strategické priority:

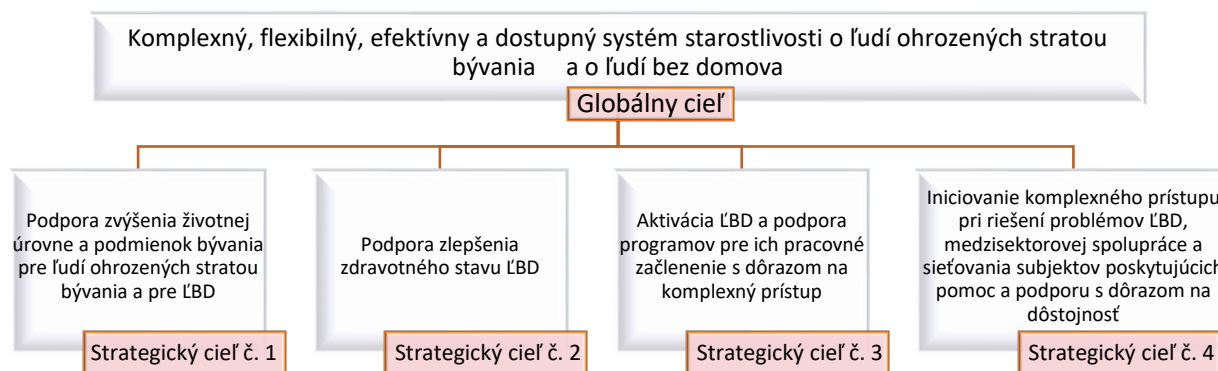
1. Zdostupnenie rôznych foriem bývania pre nízkopríjmové domácnosti a pre ĽBD.
2. Zlepšenie dostupnosti zdravotnej starostlivosti.
3. Podpora rozvoja motivačných nástrojov k zamestnávaniu.
4. Zameranie sa na nízkoprahovosť sociálnych služieb a špecifické skupiny a potreby ĽBD.

Obrázok 5 Hierarchické usporiadanie strategickej časti

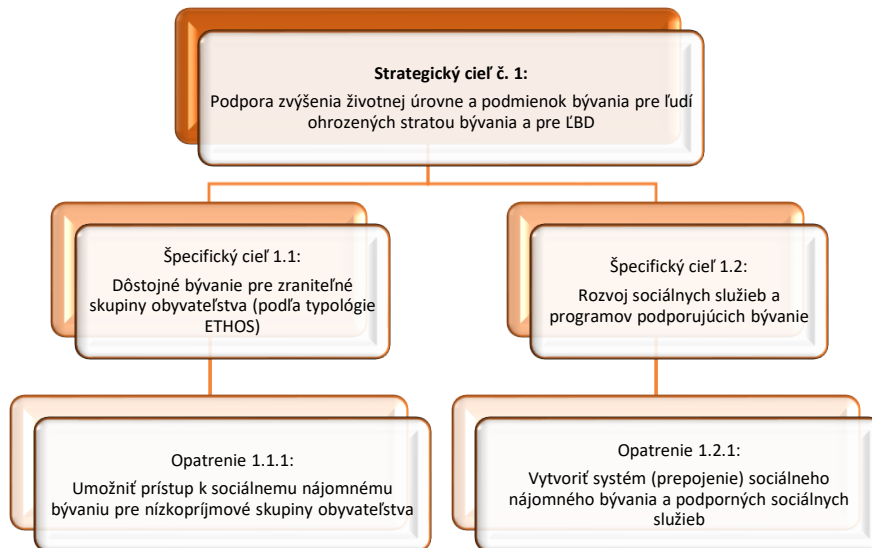
Zdroj: Vlastné spracovanie, jún 2024

Obrázok 6 Strom cieľov - Globálny a strategické ciele

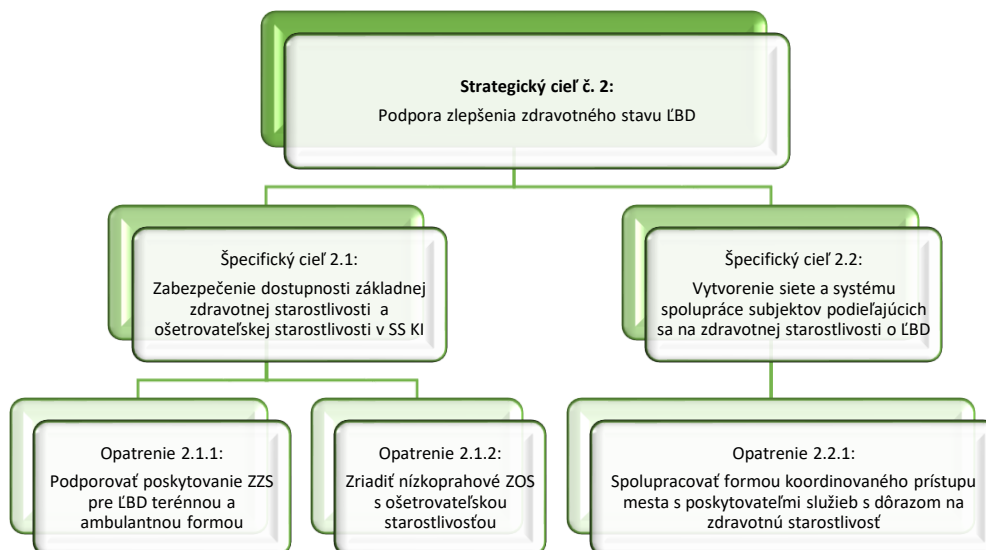
Zdroj: Vlastné spracovanie, jún 2024

Obrázok 7 Strategický cieľ č.1 – špecifické ciele a opatrenia³⁴

Zdroj: Vlastné spracovanie, júl 2024

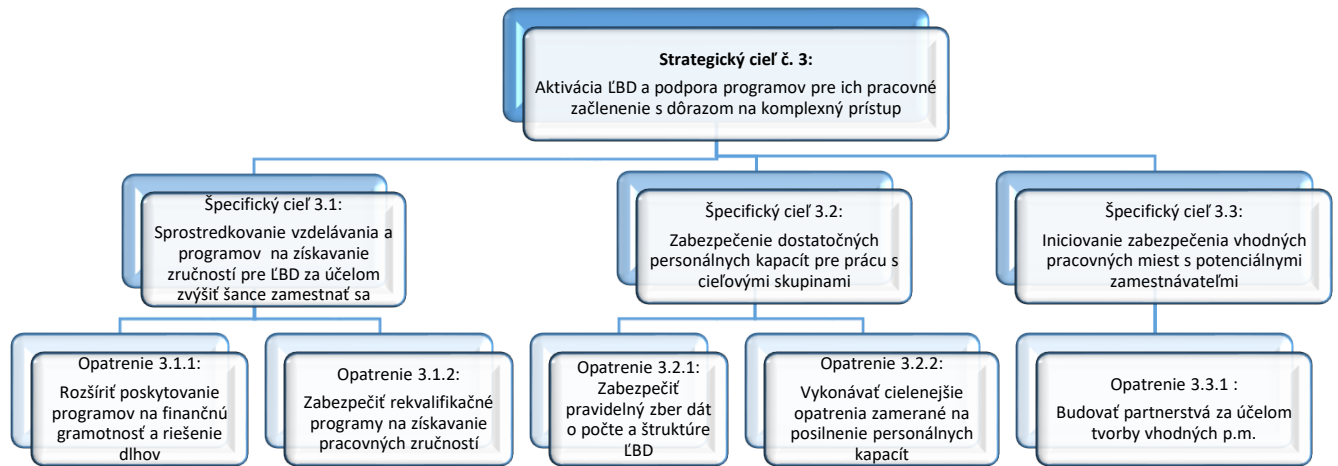
Obrázok 8 Strategický cieľ č.2 – špecifické ciele a opatrenia

Zdroj: Vlastné spracovanie, júl 2024

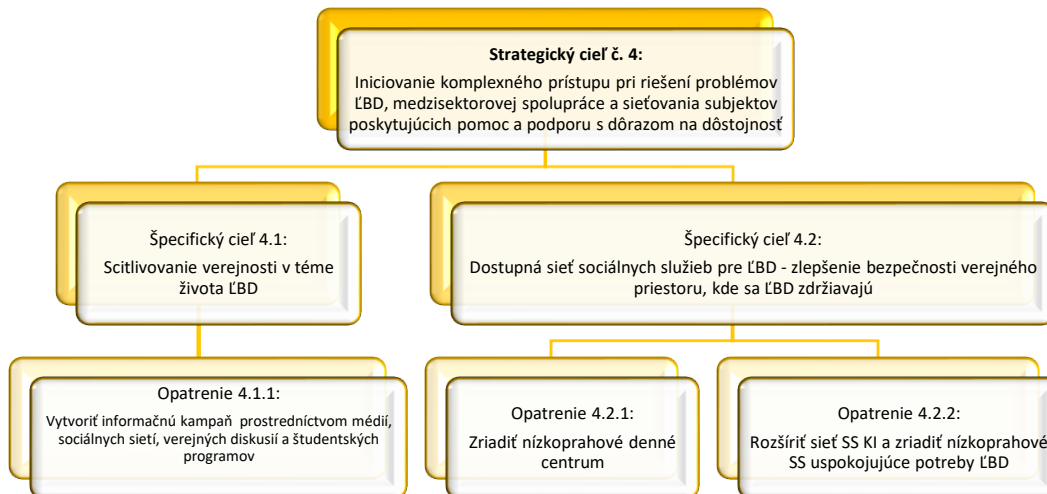
³⁴ vid'. aj Príloha č.4 – Prehľad typológie ETHOS

Obrázok 9 Strategický cieľ č.3 – špecifické ciele a opatrenia

Zdroj: Vlastné spracovanie, júl 2024

Obrázok 10 Strategický cieľ č.4 - špecifické ciele a opatrenia

Zdroj: Vlastné spracovanie, júl 2024

16. Strategické ciele, špecifické ciele, opatrenia, aktivity

Strategické a špecifické ciele predstavujú kľúčový výsledok a výstup nasmerovaný na dosiahnutie vízie a definovaných priorít.

Opatrenia – predstavujú spôsob naplnenia príslušného špecifického a strategického cieľa, ktorý je reálny a dosiahnuteľný. Opatrenia sú naviazané na disponibilné zdroje, z ktorých majú byť financované.

Aktivity – predstavujú súbor činností, ktoré sú zhrnuté pod jedno spoločné opatrenie. Aktivita pozostáva z konkrétnych činností, ktoré sú merateľné.

SMART ciele, opatrenia a aktivity sú základným kameňom efektívneho plánovania, to znamená, že majú byť špecifické, merateľné, dosiahnuteľné a časovo ohraničené.

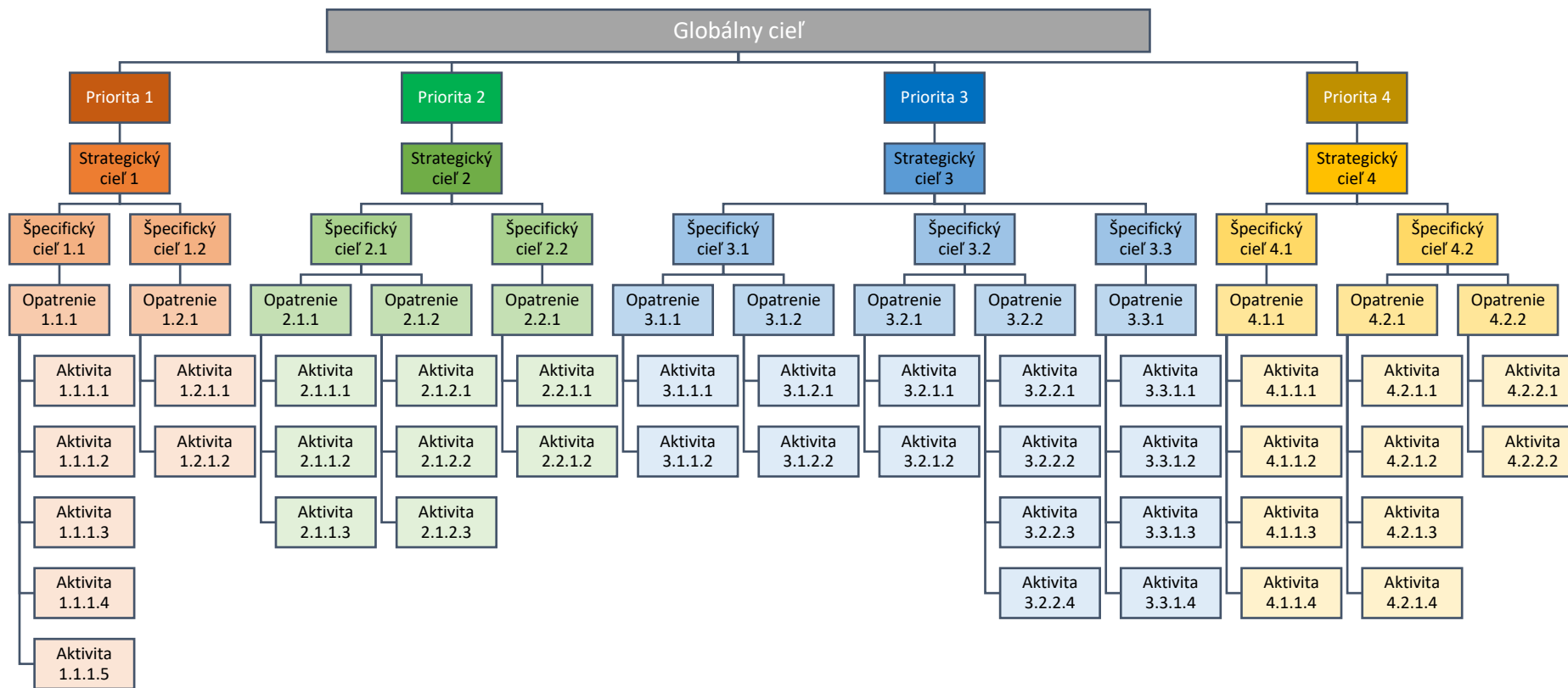
Cieľové skupiny - osoby ohrozené chudobou a sociálnym vylúčením (napr. aj osoby zažívajúce násilie; ako FO, ktorým bolo alebo malo byť trestným činom ublížené na zdraví a osoby po skončení výkonu trestu); seniori ako fyzické osoby, ktoré dovŕšili dôchodkový vek; FO v nepriaznivej sociálnej situácii; domácnosti v hmotnej núdzi; domácnosti vystavené riziku príjmovej chudoby; osoba so zdravotným postihnutím; mladí dospelí, odchádzajúci z ústavnej starostlivosti; mladí dospelí, plnoleté fyzické osoby, zotrvávajúce po ukončení ústavnej starostlivosti v CDR do času osamostatnenia sa, najdlhšie do 25 roku veku; sociálne znevýhodnené rodiny s deťmi a domácnosti ohrozené stratou bývania.

Koncepcia prevencie a riešenia problémov ľudí bez domova v meste Nové Zámky na roky 2025 – 2033.
Integrovaný systém pomoci ľuďom bez domova a ľuďom ohrozeným sociálnym vylúčením v meste Nové Zámky.

Obrázok 11 Prehľad strategickej časti: Globálny cieľ, priority, špecifické ciele, strategické ciele, opatrenia a aktivity

Zdroj: Vlastné spracovanie, júl – august 2024

16.1 Oblasť Bývania

Tabuľka 29 Oblasť bývania, strategický cieľ, špecifické ciele, opatrenia, aktivity, možné zdroje financovania, merateľné ukazovatele

PRIORITA 1	ZDOSTUPNENIE RÔZNYCH FORIEM BÝVANIA PRE NÍZKOPRÍJMOVÉ DOMÁCNOSTI A PRE ĽBD		
Strategický cieľ 1	Podpora zvýšenia životnej úrovne a podmienok bývania pre ľudí ohrozených stratou bývania a pre ĽBD		
Východisko pre SC 1	Dostupnosť bývania na Slovensku patrí medzi najhoršie v Európe. Z prieskumu IVPR realizovaného v roku 2019 v 64 okresných mestách vyplýva, že v meste NZ dostupnosť bývania v obecných nájomných bytoch nie je priaznivá z hľadiska ukazovateľa počtu bytov na 100 obyvateľov (0,7 – 48. miesto zo skúmanej vzorky). Prieskum tiež poukázal, že samosprávy „sprísňujú“ podmienky v prístupe k bývaniu zraniteľných skupín obyvateľstva nad rámec zákonom stanovených podmienok o sociálnom bývaní. Náklady na bývanie sa u nízkopríjmových domácností výrazne zvyšujú (40,1 % z disponibilného príjmu v roku 2017, kým v populácii nad hranicou chudoby to bolo necelých 18%). Za účelom z dostupnenia rôznych foriem bývania pre nízkopríjmové domácnosti a pre ĽBD sú navrhované 2 špecifické ciele a 2 opatrenia.		
Merateľný ukazovateľ	Názov	Typ	Merná jednotka
	Zvyšujúci sa podiel udržaných domácností ohrozených stratou bývania a zvyšujúci sa podiel ĽBD na počte rôznych foriem bývania (SS KI, ubytovne, nájomné byty)	Dopad	Udržané bývanie domácností ohrozených stratou bývania Nárast počtu ĽBD, ktorým boli pridelené rôzne formy bývania
Špecifický cieľ 1.1	Dôstojné bývanie pre zraniteľné skupiny obyvateľstva (podľa typológie ETHOS)³⁵		
Opatrenie	1.1.1 Umožniť prístup k sociálnemu nájomnému bývaniu pre nízkopríjmové skupiny obyvateľstva		
Merateľný ukazovateľ	Názov	Typ	Merná jednotka
	Počty revidovaných dokumentov	Výsledok	Revidovaný dokument
	Pohotovostný byt pre náhle krízové situácie súvisiace s bývaním	Výsledok	Pohotovostný byt
	Databáza „sociálnych prenajímateľov“ z komerčného prostredia	Výsledok	Sociálny prenajímateľ
Popis opatrenia	Bývanie je jednou zo základných potrieb, ktorej saturácia zásadným spôsobom ovplyvňuje kvalitu života, ako aj možnosti, ktoré sú pre človeka k dispozícii. Prieskum o dostupnosti nájomného bývania a mestských ubytovní realizovaný v roku 2019 IVPR (v okresných mestách) potvrdil nízku dostupnosť bývania pre nízkopríjmové a zraniteľné skupiny obyvateľstva. Bytová politika SR do roku 2030 identifikovala tiež prekážky v oblasti bývania na úrovni samospráv. Vyššie uvedené dokumenty poukazujú na podmienky, ktoré vytvárajú bariéry v prístupe k bývaniu (zloženie finančnej zábezpeky, neexistencia záväzkov voči obci, podmienky zisťovania výchovných pomerov v domácnosti, prínos pre obec a pod.)		
Aktivity	A 1.1.1.1 Preskúmať dokumenty a identifikácia bariér v dokumentoch súvisiacich s pridelovaním a prenajímaním bytov		

³⁵ vid'. Príloha č.4 – Prehľad typológie ETHOS

Koncepcia prevencie a riešenia problémov ľudí bez domova v meste Nové Zámky na roky 2025 – 2033.

Integrovaný systém pomoci ľuďom bez domova a ľuďom ohrozeným sociálnym vylúčením v meste Nové Zámky.

	<p>A 1.1.1.2 Analyzovať počet a príčinu neobsadených bytov</p> <p>A 1.1.1.3 Spolupracovať so správcami bytov a s inými organizáciami v oblasti prevencie straty bývania</p> <p>A 1.1.1.4 Zriadiť pohotovostný sociálny byt (15 000€)</p> <p>A 1.1.1.5 Usporiadať „Event pre ľudí, tzv. sociálnych prenajímateľov“ (inšpirácia sociálnou nájomnou agentúrou v BA) (1 000€)</p>		
Väzba opatrenia na strategické dokumenty	<p><i>Národná koncepcia prevencie a ukončovania bezdomovstva (...rýchly prístup k dlhodobému bývaniu a poskytovaniu podporných služieb...)</i></p> <p><i>Programové vyhlásenie vlády 2023 – 2027 (... vytvorí vhodné podmienky na udržateľnosť podmienok prevádzkovania dostupného nájomného bývania...)</i></p> <p><i>Koncepcia rozvoja SS v regióne NSK (dôraz na podporu programov dostupného bývania)</i></p> <p><i>PHSR mesta NZ s vŕhľadom do roku 2025 – opatrenie 2.1.B – Rozvoj sociálneho bývania</i></p>		
Aktéri zodpovední za implementáciu	<p>Mesto Nové Zámky, MVO pôsobiace v sociálnej oblasti, podnikateľské subjekty pôsobiace na trhu s bytmi, správcovia bytových domov, subjekty v sociálnych službách na území mesta</p>		
Možné zdroje financovania	<p>49 000€ / rozpočet mesta NZ</p> <p>4P5 RSO4.3_a4 Zabezpečenie infraštruktúry dostupného bývania</p> <p>EŠIF – DOP Bývanie na dosah</p> <p>ESO4.124P5 Aktívne začlenenie a dostupné služby MPSVR SR (výzva v príprave 3Q)</p>		
Ukazovatele výstupu	Názov	Typ	Merná jednotka
	Preskúmané dokumenty a identifikované bariéry v prístupe k bývaniu	Výstup	Preskúmané dokumenty a identifikované bariéry v prístupe k sociálnemu bývaniu
	Počet neobsadených bytov	Výstup	Neobsadený byt/ príčiny
	Spolupráca s organizáciami spravujúcimi bytové domy	Výstup	Spolupracujúce organizácie v oblasti bývania
	Vyčlenenie 1 bytu pre účely pohotovostného bývania	Výstup	Vyčlenený byt
Špecifický cieľ 1.2	Rozvoj sociálnych služieb a programov podporujúcich bývanie		
Merateľný ukazovateľ	Názov	Typ	Merná jednotka
	Udržané bývanie u osôb zapojených do projektu	výsledok	Udržané bývanie
	Podpora v domácnosti pred stratou bývania v rámci PSB	výsledok	Domácnosti ohrozené stratou bývania a udržané bývanie s využitím nástroja PSB
Opatrenie	1.2.1 Vytvoriť systém (prepojenie) sociálneho nájomného bývania a podporných sociálnych služieb		
Popis opatrenia	<p>V analytickej časti predkladaného materiálu bola ako výzva pre oblasť bývania v strome problémov uvedená obmedzená dostupnosť nájomného bývania pre ľudí s nízkymi príjmami a ĽBD. Ako príčiny sú uvedené: obmedzený prístup k programom bývania (Housing first) pre ĽBD a ľudí ohrozených stratou domova a nevyužívanie poskytovania podporných sociálnych služieb (podpora samostatného bývania) v sociálnom nájomnom bývaní.</p>		

Koncepcia prevencie a riešenia problémov ľudí bez domova v meste Nové Zámky na roky 2025 – 2033.

Integrovaný systém pomoci ľuďom bez domova a ľuďom ohrozeným sociálnym vylúčením v meste Nové Zámky.

Aktivity	A 1.2.1.1 Zaviesť „Housing-Led prístupy“ so sprievodnými opatreniami na zabezpečenie dostupného bývania A 1.2.1.2 Registrovať sociálnu službu – podpora samostatného bývania		
Väzba opatrenia na strategické dokumenty	<i>Národná koncepcia prevencie a ukončovania bezdomovstva</i> (... zvyšovanie fyzickej a cenovej dostupnosti bývania ľudí zo zraniteľných skupín...) <i>PHSR NSK</i> – (cieľ 4.2 – Rozvoj inkluzívneho bývania, 4.2.2 Rozvoj sociálneho bývania pre nízkopríjmové skupiny obyvateľov) <i>Koncepcia rozvoja SS v regióne NSK na roky 2024 – 2031</i> – (O 4.3.3 Rozšíriť kapacity SS podpora samostatného bývania)		
Aktéri zodpovední za implementáciu	MVO ako neverejný poskytovateľ v spolupráci s mestom Nové Zámky, NSK, ÚPSVR		
Možné zdroje financovania	EŠIF – Program Slovensko – 4P5 Aktívne začlenenie a dostupné služby (ESF +), výzva - PSK-MPSVR-020-2023-DV-ESF+ - Zavádzanie Housing-Led prístupov so sprievodnými opatreniami na zabezpečenie dostupného bývania - vyčlenené FP 9 190 000€ NSK – 24 000€/ ročne od roku 2027		
Ukazovatele výstupu a výsledku	Názov	Typ	Merná jednotka
	Počet klientov, ktorým bude projektový tím poskytovať intervencie	Výstup	Osoby v programe Housing first - led prístupy
	Počet intervencií	Výstup	Intervencia
	Počet stretnutí s vlastníckmi nehnuteľnosťí, inštitúciami a organizáciami	Výstup	Stretnutia s vlastníckmi nehnuteľnosťí
	Počet sociálnych pracovníkov v registrovanej SS PSB	Výstup	Sociálni pracovníci/ v PSB
<i>Zdroj: Vlastné spracovanie, júl 2024</i>			

16.2 Oblasť zdravotnej starostlivosti

Tabuľka 30 Oblasť zdravotnej starostlivosti, strategický cieľ, špecifické ciele, opatrenia, aktivity, možné zdroje financovania, merateľné ukazovatele

PRIORITA 2		ZLEPŠENIE DOSTUPNOSTI ZDRAVOTNEJ STAROSTLIVOSTI		
Strategický cieľ 2		Podpora zlepšenia zdravotného stavu ĽBD		
Východiská pre SC 2	Dostupnosť zdravotnej starostlivosti pre ĽBD je problematická. ĽBD čelia ťažkostiam pri získavaní zdravotnej starostlivosti z dôvodu existencie dlhov na zdravotnom poistení, straty karty poistenca, nedostatku dokumentov a finančných prostriedkov na zaplatenie niektorých zdravotníckych služieb. Chronické ochorenia, duševné poruchy a závislosti sú bežné medzi ĽBD, čo zvyšuje potrebu komplexnej a koordinovanej zdravotnej starostlivosti. ĽBD majú tiež obmedzený prístup k preventívnym zdravotným službám, ako sú očkovania, pravidelné prehliadky a skriningové testy. To vedie k neskoršiemu zisteniu zdravotných problémov, čo zhoršuje ich zdravotný stav. Za účelom zlepšenia dostupnosti zdravotnej starostlivosti sú navrhované 2 špecifické ciele a 3 opatrenia.			
Merateľný ukazovateľ:	Názov	Typ	Merná jednotka	
	% podiel ĽBD s dostupnou zdravotnou starostlivosťou z celkového počtu ĽBD	Dopad	ĽBD s dostupnou zdravotnou starostlivosťou z celkového počtu ĽBD	
Špecifický cieľ 2.1		Zabezpečenie dostupnosti základnej zdravotnej starostlivosti a ošetrovateľskej starostlivosti v SS KI		
Merateľný ukazovateľ	Názov	Typ	Merná jednotka	
	Zriadená ambulancia a poskytovanie ošetrovateľskej starostlivosti v SS KI	Výsledok	Dáta o poskytnutej ZS a OŠE úkonov v nízkoprahovej ambulancii	
	Terénna SS KI na úrovni 1.pomoci	Výsledok	Prvá pomoc v teréne	
	Zriadené nízkoprahové krízové centrum (NKC), v ktorom bude útulok s ambulatnou ošetrovňou a ZOS s ošetrovateľskou starostlivosťou s kapacitou 3 – 4 miest	Výsledok	Dáta o poskytnutej starostlivosti ZOS s OŠE starostlivosťou	
Opatrenie	2.1.1 Podporovať poskytovanie ZZS pre ĽBD terénnou a ambulatnou formou			
Popis opatrenia:	Slovensko má prísne podmienky v prístupe k zdravotnej starostlivosti pre dlžníkov. Finančná bariéra časom spôsobuje zhoršený zdravotný stav a často vedie iba k neodkladnej hospitalizácii neplatičov. Podľa sociálnych pracovníkov väčšina ĽBD dlží na zdravotnom poistení a má obmedzený prístup k zdravotnej starostlivosti. Obmedzený prístup k zdravotnej starostlivosti často krátko vedie „k nadužívaniu“ pohotovostnej zdravotnej starostlivosti a nemocničnej starostlivosti. ĽBD majú nielen viac hospitalizácií ako bežná populácia, ale aj cena jednej hospitalizácie je vyššia ako v prípade bežnej populácie. Cena jednej hospitalizácie človeka bez domova je 1,2 x viac ako hospitalizácia človeka z bežnej populácie.			
Aktivity	A 2.1.1.1 Rozšíriť terénnu sociálnu službu KI o spoluprácu s poskytovateľmi zdravotnej starostlivosti na úrovni 1. pomoci (18 000€) A 2.1.1.2 Zriadiť ambulatnú ošetrovňu pre ĽBD (v rámci útulku) (25 000€/ročne)			

Koncepcia prevencie a riešenia problémov ľudí bez domova v meste Nové Zámky na roky 2025 – 2033.

Integrovaný systém pomoci ľuďom bez domova a ľuďom ohrozeným sociálnym vylúčením v meste Nové Zámky.

Väzba opatrenia na strategické dokumenty:	A 2.1.1.3 Zabezpečiť spoluprácu so vzdelávacími inštitúciami pripravujúcimi personál pre poskytovateľov zdravotnej starostlivosti v NZ a okolí <i>Národná koncepcia prevencie a ukončovania bezdomovstva</i> (...zlepšiť prístup k ZS pre ĽBD prostredníctvom plnej zdravotnej starostlivosti, zabezpečenie rovného prístupu ĽBD k zdravotnej starostlivosti – terénna medicína, nízkoprahové ambulancie, respitná ZS....) <i>Koncepcia rozvoja sociálnych služieb v regióne NSK na roky 2024 – 2031</i> (...O 4.2.2 Vytvoriť nízkoprahové mobilné a zdieľané ambulancie a ošetrovne pre prijímateľov služieb KI)		
Aktéri zodpovední za implementáciu	Mesto Nové Zámky, MVO v oblasti sociálnych služieb, poskytovatelia zdravotnej starostlivosti, SZŠ NZ		
Možné zdroje financovania	4P5 ESO4.11_a11 Podpora zdravého životného štýlu a zlepšenie prevencie ochorení objem FP na výzvu 8 986 487 € MZ SR 4P5 RSO4.5 Doplnenie siete CIZS za účelom transformácie poskytovania ambulantnej zdravotnej starostlivosti na komunitnej úrovni v rámci IÚI, 16 500 000€, sprostredkovateľský orgán - MZ SR, oprávnení žiadatelia – obce, VÚC, NO 4P5 RSO4.5 Podpora regionálnych centier integrovaných centier zdrav. starostlivosti - združovanie všeobecných lekárov a špecialistov, 4 000 000€, sprostredkovateľský orgán - MZ SR, oprávnení žiadatelia – miestna samospráva, neziskové organizácie Granty, rozpočty mesta, VÚC		
Ukazovatele výstupu	Názov	Typ	Merná jednotka
	Počet intervencií v rámci 1. pomoci	Výstup	Intervencia v rámci prvej pomoci
	Počet ošetrovaných osôb z ĽBD v ambulancii v útulku	Výstup	Osoba
	Počet vzdelávacích subjektov so zameraním na zdravotnú starostlivosť – spolupráca	Výstup	Vzdelávacie subjekty so zameraním na zdravotnú starostlivosť
Opatrenie	2.1.2 Zriadiť nízkoprahové ZOS aj s ošetrovateľskou starostlivosťou		
Popis opatrenia:	V sieti sociálnych služieb na území mesta absentujú ľahko prístupné služby, bez formalít a zložitých administratívnych postupov (nízkoprahové), ktoré v prípade odkázanosti na pomoc pri zhoršenom zdravotnom stave u ĽBD okrem opatrovateľských úkonov poskytujú aj ošetrovateľské úkony. Nízkoprahové zariadenie uvedeného typu je dôležitou súčasťou systému sociálnej a zdravotnej starostlivosti, pretože poskytujú potrebnú podporu pre zraniteľné skupiny obyvateľstva a zároveň odľahčujú nemocnice a zariadenia s dlhodobou starostlivosťou.		
Aktivity	A 2.1.2.1 Zabezpečiť v spolupráci s poskytovateľmi zdravotných a sociálnych služieb zber dát o poskytnutej zdravotnej starostlivosti pre ĽBD za roky 2023 – 2024 a ďalšie roky (2 000€/ročne) A 2.1.2.2 Pripraviť projekt transformácie ubytovne na nízkoprahové krízové centrum (útulok, ZOS s ošetrovateľskou starostlivosťou, nízkoprahová ambulancia) – (5 000€) + KV na rekonštrukciu (N/A) A 2.1.2.3 Zabezpečiť prevádzku útulku s ošetrovateľskou starostlivosťou a nízkoprahového ZOS s ošetrovateľskou starostlivosťou s kapacitou 3 – 4 miesta (8 400€/ročne na ošetrovateľskú časť, 35 000€ KV 3 miesta ZOS)		

Koncepcia prevencie a riešenia problémov ľudí bez domova v meste Nové Zámky na roky 2025 – 2033.

Integrovaný systém pomoci ľuďom bez domova a ľuďom ohrozeným sociálnym vylúčením v meste Nové Zámky.

Väzba opatrenia na strategické dokumenty	<i>Národná koncepcia prevencie a ukončovania bezdomovstva</i> (....zlepšiť prístup k ZS pre ĽBD prostredníctvom plnej zdravotnej starostlivosti, zabezpečenie rovného prístupu ĽBD k zdravotnej starostlivosti – terénna medicína, nízkoprahové ambulancie, respitná ZS....)		
Aktéri zodpovední za implementáciu	Mesto Nové Zámky, MVO v oblasti sociálnych služieb, poskytovatelia zdravotnej starostlivosti, SZŠ NZ		
Možné zdroje financovania	<p>4P5 ESO4.11_a11 Podpora zdravého životného štýlu a zlepšenie prevencie ochorení objem FP na výzvu 8 986 487 € MZ SR</p> <p>4P5 RSO4.5 Doplnenie siete CIZS za účelom transformácie poskytovania ambulantnej zdravotnej starostlivosti na komunitnej úrovni v rámci IÚI, 16 500 000€, sprostredkovateľský orgán - MZ SR, oprávnení žiadatelia – obce, VÚC, n. o.</p> <p>4P5 RSO4.5 Podpora regionálnych centier integrovaných centier zdrav. starostlivosti - združovanie všeobecných lekárov a špecialistov, 4 000 000€, sprostredkovateľský orgán - MZ SR, oprávnení žiadatelia – miestna samospráva, neziskové organizácie</p> <p>Granty, rozpočty mesta, VÚC</p>		
Ukazovatele výstupu	Názov	Typ	Merná jednotka
	Počet spolupracujúcich subjektov pri zbere dát o zdravotnej starostlivosti ĽBD	Výstup	Spolupracujúce subjekty
	Poskytnuté úkony ZS a OŠE úkonov	Výstup	Počet intervencií v oblasti zdravia
	Projekt transformácie ubytovne na nízkoprahové krízové centrum	Výstup	Projekt transformácie
Špecifický cieľ 2.2:	Vytvorenie siete a systému spolupráce subjektov podieľajúcich sa na zdravotnej starostlivosti o ĽBD		
Merateľný ukazovateľ	Názov	Typ	Merná jednotka
	Memorandum o spolupráci	Výsledok	Memorandum
	Sieť subjektov a smernica o spolupráci pri starostlivosti o ĽBD	Výsledok	Smernica o spolupráci pri starostlivosti o ĽBD
Opatrenie	2.2.1 Spolupracovať formou koordinovaného prístupu mesta s poskytovateľmi služieb s dôrazom na zdravotnú starostlivosť		
Popis opatrenia	<p>Koordinácia sociálnej a zdravotnej starostlivosti je kľúčovým prvkom pri zabezpečovaní komplexnej a efektívnej starostlivosti jednotlivcov, najmä tých, ktorí majú zložité alebo chronické zdravotné problémy. Koordinácia starostlivosti môže viesť k lepšiemu využívaniu finančných prostriedkov a k zníženiu zbytočných resp. duplicitných nákladov. Koordinácia môže zabezpečiť, že ĽBD môžu mať lepší prístup k rôznym službám a podpore, čo je obzvlášť dôležité pre zraniteľné skupiny obyvateľstva. Výsledkom koordinovaného prístupu pri poskytovaní sociálnych a zdravotných služieb je poskytovanie alebo zabezpečenie najlepšej možnej starostlivosti v rámci dostupných zdrojov a možností.</p>		
Aktivity	A 2.2.1.1 Zriadiť pracovnú skupinu pre oblasť poskytovania a zabezpečovania zdravotnej starostlivosti pre ĽBD (ADOS, nemocnica, lekári) (1 200€/ročne)		

Koncepcia prevencie a riešenia problémov ľudí bez domova v meste Nové Zámky na roky 2025 – 2033.

Integrovaný systém pomoci ľuďom bez domova a ľuďom ohrozeným sociálnym vylúčením v meste Nové Zámky.

	A 2.2.1.2 Uzavrieť Memorandum o spolupráci pre poskytovanie a zabezpečovanie zdravotnej starostlivosti pre ĽBD na území mesta NZ (5 000€/ročne)		
Väzba opatrenia na strategické dokumenty	<i>Národná koncepcia prevencie a ukončovania bezdomovstva</i> (... Rozvoj systematickej spolupráce poskytovateľov SS KI a poskytovateľov zdravotnej starostlivosti v pomoci ĽBD, resp. integrácia zdravotných a sociálnych služieb pre ĽBD s cieľom zabezpečiť multidisciplinárnu a kontinuálnu starostlivosť vedúcu k ukončovaniu bezdomovstva....)		
Aktéri zodpovední za implementáciu	Mesto Nové Zámky, MVO v oblasti sociálnych služieb, poskytovatelia zdravotnej starostlivosti, SZŠ NZ		
Možné zdroje financovania	Rozpočet mesta NZ		
Ukazovatele výstupu	Názov	Typ	Merná jednotka
	Počet subjektov v rámci pracovnej skupiny	Výstup	Subjekt v pracovnej skupine zriadenej na poskytovanie/zabezpečenie ZS
	Počet členov pracovnej skupiny	Výstup	Člen pracovnej skupiny
<i>Zdroj: Vlastné spracovanie, júl 2024</i>			

16.3.Oblasť zamestnanosti

Tabuľka 31 Oblasť zamestnanosti, strategický cieľ, špecifické ciele, opatrenia, aktivity, možné zdroje financovania, merateľné ukazovatele

PRIORITA 3		PODPORENIE ROZVOJA MOTIVAČNÝCH NÁSTROJOV K ZAMESTNÁVANIU		
Strategický cieľ 3		Aktivácia ĽBD a podpora programov pre ich pracovné začlenenie s dôrazom na komplexný prístup		
Merateľný ukazovateľ	Názov	Typ	Merná jednotka	
	Podiel ĽBD začlenených na trh práce z celkového počtu ĽBD	Dopad	% ĽBD na trhu práce (min. 3 mesiace)	
Východiská pre SC 3:	Počet UoZ v meste NZ k 31.12 2023 bol 834, z toho viac ako jednu pätinu tvorili UoZ v evidencii ÚPSVR viac ako 1 rok. Značná časť ĽBD v produktívnom veku nie je evidovaná ako UoZ na ÚPSVR. Z hľadiska „chráneného trhu“ práce v okrese Nové Zámky je registrovaných 19 chránených dielní a 17 chránených pracovísk, ktoré zamestnávajú zraniteľné skupiny obyvateľstva. Na území mesta NZ má KC Kompas od 1.7 2021 registrovaný integračný sociálny podnik so zameraním na čistiace a upratovacie služby, poskytovanie služieb rýchleho občerstvenia a iné, ktorých cieľovou skupinou pri zamestnávaní sú aj jednotlivci z rodín s nízkym príjmom, ĽBD, bývalí väzni a iní, ktorí čelia sociálnym a ekonomickým prekážkam v integrácii na otvorený trh práce. Za účelom začlenenia ĽBD na trh práce sú navrhované 3 špecifické ciele a 5 opatrení.			
Špecifický cieľ 3.1		Sprostredkovanie vzdelávania a programov na získavanie zručností pre ĽBD za účelom zvýšiť šance zamestnať sa		
Merateľný ukazovateľ	Názov	Typ	počet	
	Počet absolventov vzdelávacích aktivít z radov ĽBD	Výsledok	Absolvent vzdelávacej aktivity z radov ĽBD	
Opatrenie	3.1.1 Rozšíriť poskytovanie programov na finančnú gramotnosť a riešenie dlhov			
Popis opatrenia	Zamestnávanie ĽBD bránia aj banálne prekážky ako napr. absencia bankového účtu, existujúce exekúcie, strata dokladu totožnosti, karty poistenca a pod. ĽBD často čelia exekúciám kvôli nesplácaným dlhom. Exekútor môže zobrať časť ich platu, čo znamená, že by mali menej finančných prostriedkov na základné životné potreby. Pri pohľade na výrazne znížený príjem kvôli exekúciám, môže byť motivácia pre prácu nižšia. Rovnako zamestnávateľia môžu mať obavy z právnych a administratívnych komplikácií spojených s exekúciami, napr. z nutnosti koordinovať platby s exekútormi. Vzhľadom na uvedené bariéry pri zamestnávaní je kľúčová zručnosť finančná gramotnosť, ktorá umožňuje robiť informované a efektívne rozhodnutia. Programy finančnej gramotnosti podporia schopnosť vyhnúť sa nadmernému zadĺženiu a pochopenie dôsledkov nesplácania dlhov.			
Aktivity	A 3.1.1.1 Zintenzívniť spoluprácu s konzultačným pracoviskom Centra právnej pomoci v NZ (Zvýšiť počet konzultačných dní) A 3.1.1.2 Rozšíriť cieľnú spoluprácu s bezplatnou dlhovou poradňou (financovanou zo zdrojov EÚ) v NZ (finančná gramotnosť – nastavenie výdavkov podľa príjmov, jednoduché princípy ako ušetriť, ako rozdeliť financie,...)			
Väzba opatrenia na strategické dokumenty	Národná koncepcia prevencie a ukončovania bezdomovstva (...zlepšenie prístupu ĽBD na pracovný trh, k aktívnym opatreniam na trhu práce a k zamestnávaniu aj v rámci sociálnej ekonomiky.....)			

Koncepcia prevencie a riešenia problémov ľudí bez domova v meste Nové Zámky na roky 2025 – 2033.

Integrovaný systém pomoci ľuďom bez domova a ľuďom ohrozeným sociálnym vylúčením v meste Nové Zámky.

Aktéri zodpovední za implementáciu	Mesto Nové Zámky, MVO v oblasti sociálnych služieb, ÚPSVR SR, APZ, sociálne podniky , zamestnávateľia, CPP, BDP		
Možné zdroje financovania	ESO4.1-PSK-MPSVR-032-2024-NP-ESF+ Zručnosti pre trh práce, vyčlenené na výzvu 38 426 342€; ESO4.1-PSK-MPSVR-021-2024-DV-ESF+ Krok za krokom II, vyčlenené na výzvu EÚ 20 350 000 €, zo ŠR 4 650 000€; ÚPSVR (Bezplatné dlhové poradne); MS SR (Centrum právnej pomoci) Rozpočet mesta (mzdy terénnych sociálnych pracovníkov)		
Ukazovatele výstupu	Názov	Typ	Merná jednotka
	Počet Intervencií, pomoc a konzultácie v spolupráci s CPP	Výstup	Intervencie a konzultácie s CPP
	Počet intervencií a pomoci ĽBD v spolupráci s BDP	Výstup	Intervencie a pomoc BDP
Opatrenie	3.1.2 Zabezpečiť rekvalifikačné programy na získavanie pracovných zručností		
Popis opatrenia	Rekvalifikačné programy ÚPSVR sú dôležitým nástrojom na zlepšovanie zamestnateľnosti. Účastníci získajú nové zručnosti a kvalifikácie, čo zvyšuje ich šance zamestnať sa. Účastníci rekvalifikačných programov majú prístup k poradenstvu a podpore, čo zahŕňa pomoc pri hľadaní práce, prípravu na pohovory a písanie životopisov.		
Aktivity	A 3.1.2.1 Motivovať ĽBD terénnymi sociálnymi pracovníkmi k účasti na rekvalifikačných programoch (1 000€) A 3.1.2.2 V spolupráci s ÚPSVR zabezpečiť v rámci prebiehajúcich výziev zameraných na podporu zamestnateľnosti znevýhodnených UoZ prístup a účasť na rekvalifikačných programoch u motivovaných ĽBD (6 000€/ročne/ z PSK)		
Väzba opatrenia na strategické dokumenty	<i>Národná koncepcia prevencie a ukončovania bezdomovstva</i> (...zlepšenie prístupu ĽBD na pracovný trh, k aktívnym opatreniam na trhu práce a k zamestnávaniu aj v rámci sociálnej ekonomiky.....)		
Aktéri zodpovední za implementáciu	Mesto Nové Zámky, MVO v oblasti sociálnych služieb, ÚPSVR SR, APZ, sociálne podniky , zamestnávateľia,		
Možné zdroje financovania	ESO4.1-4.4PSK-MPSVR-032-2024-NP-ESF+ Zručnosti pre trh práce, vyčlenené na výzvu 38 426 342€; ESO4.1-PSK-MPSVR-021-2024-DV-ESF+ Krok za krokom II, vyčlenené na výzvu EÚ 20 350 000 €, zo ŠR 4 650 000€;		
Ukazovatele výstupu	Názov	Typ	Merná jednotka
	Počet motivovaných osôb z radov ĽBD k účasti na rekvalifikačných programoch	Výstup	Osoba
	Počet osôb z radov ĽBD zapojených do rekvalifikačných programov ÚPSVR	Výstup	Osoba
Špecifický cieľ 3.2	Zabezpečenie dostatočných personálnych kapacít pre prácu s cieľovými skupinami		
Merateľný ukazovateľ	Názov	Typ	Merná jednotka

Koncepcia prevencie a riešenia problémov ľudí bez domova v meste Nové Zámky na roky 2025 – 2033.

Integrovaný systém pomoci ľuďom bez domova a ľuďom ohrozeným sociálnym vylúčením v meste Nové Zámky.

	Počet ĽBD na 1 pracovníka v KI podľa druhov a foriem sociálnych služieb	Výsledok	Osoba bez strechy nad hlavou a zamestnanec KI
	Zvýšenie a udržanie počtu osôb pracujúcich v KI	Výsledok	Osoba pracujúca v KI
	Kratšia doba riešenia krízových situácií vďaka mobilným aplikáciám	Výsledok	Doba riešenia krízovej situácie
Opatrenie	3.2.1 Zabezpečiť pravidelný zber dát o počte a štruktúre ĽBD		
Popis opatrenia	Prístup k relevantným dátam o počte a štruktúre ĽBD napomáha k lepšiemu porozumeniu ich aktuálnych potrieb a tým aj k adresnejšiemu a efektívnejšiemu nastavovaniu služieb pre túto cieľovú skupinu.		
Aktivity	3.2.1.1 Spolupracovať s inštitúciou zabezpečujúcou zber a analýzu dát o počte ĽBD (1 000 €/ ročne) 3.2.1.2 Uskutočňovať zber a analýzu dát o počte ĽBD optimálne 1x/ 2 roky		
Väzba opatrenia na strategické dokumenty	<i>Národná koncepcia prevencie a ukončovania bezdomovstva</i> (Podporovanie pravidelného komplexného zberu dát o ĽBD za účelom efektívneho nastavovania opatrení smerujúcich k ukončovaniu bezdomovstva v spolupráci... samosprávy, poskytovatelia sociálnych služieb krízovej intervencie...)		
Aktéri zodpovední za implementáciu	Mesto Nové Zámky, MVO, dobrovoľníci, vysoké školy a výskumné pracoviská		
Možné zdroje	ESO4.1-PSK-MPSVR-021-2024-DV-ESF+ Krok za krokom II, vyčlenené na výzvu EÚ 20 350 000 €, zo ŠR 4 650 000€; PSK-MPSVR-020-2023-DV-ESF+ - Zavádzanie Housing-Led prístupov so sprievodnými opatreniami na zabezpečenie dostupného bývania - vyčlenené FP 9 190 000€ Rozpočet mesta NZ		
Ukazovatele výstupu	Názov	Typ	Merná jednotka
	Počet ĽBD v meste NZ	Výstup	ĽBD
	Počet uskutočnených sčítaní ĽBD	Výstup	Sčítanie ĽBD
Opatrenie	3.2.2 Vykonávať cielenejšie opatrenia zamerané na posilnenie personálnych kapacít		
Popis opatrenia	Riešenie personálnych nedostatkov v krízovej intervencii je kľúčové pre zabezpečenie efektívnej reakcie na krízové situácie. Jedným z nástrojov sú pravidelné školenia pre existujúci personál na zlepšenie ich zručností a účasť na seminároch na špecifické témy týkajúce sa KI (napr. práca „s nemotivovaným klientom“ – ako zvýšiť ich motiváciu a pod.)		
Aktivity	A 3.2.2.1 Spolupracovať s univerzitami a vzdelávacími inštitúciami na prilákanie študentov a absolventov do tejto oblasti (1 000€/ročne) A 3.2.2.2 Zabezpečiť psychologickú podporu a preventívne programy pre zamestnancov na zvládanie stresu a vyhorenia (4 000€/ročne) A 3.2.2.3 Využitie dobrovoľníkov a komunitných pracovníkov na podporu krízových tímov A 3.2.2.4 Využiť moderné technológie (napr. mobilné aplikácie pre rýchlu komunikáciu, softvér na riadenie krízových situácií a pod.) (2 000€/ročne)		

Koncepcia prevencie a riešenia problémov ľudí bez domova v meste Nové Zámky na roky 2025 – 2033.

Integrovaný systém pomoci ľuďom bez domova a ľuďom ohrozeným sociálnym vylúčením v meste Nové Zámky.

Väzba opatrenia na strategické dokumenty	<i>Národná koncepcia prevencie a ukončovania bezdomovstva</i> (...zlepšenie prístupu ĽBD na pracovný trh, k aktívnym opatreniam na trhu práce a k zamestnávaniu aj v rámci sociálnej ekonomiky.....)		
Aktéri zodpovední za implementáciu	Mesto Nové Zámky, MVO v oblasti sociálnych služieb, ÚPSVR SR, APZ, vzdelávacie inštitúcie		
Možné zdroje financovania	ESO4.4-PSK-MPSVR-032-2024-NP-ESF+ Zručnosti pre trh práce, vyčlenené na výzvu 38 426 342€; ESO4.1-PSK-MPSVR-021-2024-DV-ESF+ Krok za krokom II, vyčlenené na výzvu EÚ 20 350 000 €, zo ŠR 4 650 000€; PSK-MPSVR-020-2023-DV-ESF+ - Zavádzanie Housing-Led prístupov so sprievodnými opatreniami na zabezpečenie dostupného bývania - vyčlenené FP 9 190 000€ Rozpočet mesta (FP vyčlenené na zvýšenie motivácie a udržanie zamestnancov)		
Ukazovatele výstupu	Názov	Typ	Merná jednotka
	Počet vzdelávacích inštitúcií, s ktorými mesto NZ spolupracuje	Výstup	Vzdelávacia inštitúcia
	Počet absolventov získaných do oblasti TSP KI	Výstup	Absolventi vzdelávacích inštitúcií
	Počet dobrovoľníkov na podporu krízových tímov	Výstup	Dobrovoľník
Špecifický cieľ 3.3	Iniciovanie zabezpečenia vhodných pracovných miest s potenciálnymi zamestnávateľmi		
Merateľný ukazovateľ	Názov	Typ	Merná jednotka
	Počet novo vytvorených a vhodných pracovných miest na trhu práce pre zraniteľné skupiny obyvateľstva	Výsledok	Novo vytvorené a vhodné pracovné miesto
Opatrenie	3.3.1 Budovať partnerstvá za účelom tvorby vhodných p.m.		
Popis opatrenia	Vytvorenie partnerstiev za účelom tvorby pracovných miest môže výrazne prispieť k vytváraniu udržateľných pracovných miest. Spolupráca verejného, mimovládneho a podnikateľského sektora môže priniesť finančnú podporu, stimuly na zamestnávanie zraniteľných skupín a podnety pre legislatívne zmeny.		
Aktivity	A 3.3.1.1 Rozšíriť spoluprácu s potencionálnymi zamestnávateľmi a informovať o využívaní verejných grantov a programov na podporu zamestnanosti zraniteľných skupín obyvateľstva (burzy práce, raňajky so zamestnávateľmi,...) (1 000€/ročne) A 3.3.1.2 Nadviazať spoluprácu s chránenými dielňami a sociálnym podnikom na území mesta NZ.(1 000€/ročne) A 3.3.1.3 Zaviesť „iniciatívy“ spoločenskej zodpovednosti pre zamestnávateľov v meste, ktorí prispievajú k zlepšeniu situácie týchto skupín – cena primátora pre spoločensky zodpovedného zamestnávateľa (3 000€/ 2roky) A 3.3.1. 4 Zverejňovať príklady dobrej praxe v oblasti začleňovania ĽBD na pracovný trh		
Väzba opatrenia na strategické dokumenty	<i>Národná koncepcia prevencie a ukončovania bezdomovstva</i> (...zlepšenie prístupu ĽBD na pracovný trh, k aktívnym opatreniam na trhu práce a k zamestnávaniu aj v rámci sociálnej ekonomiky.....)		

Koncepcia prevencie a riešenia problémov ľudí bez domova v meste Nové Zámky na roky 2025 – 2033.

Integrovaný systém pomoci ľuďom bez domova a ľuďom ohrozeným sociálnym vylúčením v meste Nové Zámky.

Aktéri zodpovední za implementáciu	Mesto Nové Zámky, MVO v oblasti sociálnych služieb, ÚPSVR SR, APZ, zamestnávateľa na území mesta NZ, chránené dielne, sociálny podnik		
Možné zdroje financovania	ESO4.4-PSK-MPSVR-032-2024-NP-ESF+ Zručnosti pre trh práce, vyčlenené na výzvu 38 426 342€; ESO4.1-PSK-MPSVR-021-2024-DV-ESF+ Krok za krokom II, vyčlenené na výzvu EÚ 20 350 000 €, zo ŠR 4 650 000€; Rozpočet mesta (FP vyčlenené na zvýšenie motivácie zamestnávateľov)		
Ukazovatele výstupu	Názov	Typ	Merná jednotka
	Počet zamestnávateľov zapojených do spolupráce	Výstup	Zamestnávateľ
	Počet chránených dielní a sociálnych podnikov zapojených do spolupráce	Výstup	Chránená dielňa/ sociálny podnik
Počet spoločensky zodpovedných zamestnávateľov zapojených do výzvy mesta	Výstup	Spoločensky zodpovedný zamestnávateľ	
<i>Zdroj: Vlastné spracovanie, júl 2024</i>			

16.4. Oblasť sociálnych služieb a SPO

Tabuľka 32 Oblasť sociálnych služieb a SPO, strategický cieľ, špecifické ciele, opatrenia, aktivity, možné zdroje financovania, merateľné ukazovatele

PRIORITA 4	ZAMERANIE SA NA NÍZKOPRAHOVOSŤ SOCIÁLNYCH SLUŽIEB A ŠPECIFICKÉ SKUPINY A POTREBY ĽBD		
Strategický cieľ 4	Iniciovanie komplexného prístupu pri riešení problémov ĽBD, medzisektorovej spolupráce a sieťovania subjektov poskytujúcich pomoc a podporu s dôrazom na dôstojnosť		
Merateľný ukazovateľ	Názov	Typ	Merná jednotka
	Zníženie počtu ĽBD a zlepšenie bezpečnosti verejného priestoru (kde sa najviac zdržiavajú napr. ŽST)	Dopad	% podiel ĽBD na celkovom počte obyvateľov mesta
Východiská pre SC 4	Sociálne služby sú popri dostupnosti bývania kľúčovým nástrojom k zmierneniu dopadov života na ulici, začleňovaniu ĽBD do spoločnosti a ukončovaniu bezdomovstva. Kľúčovým aspektom pri poskytovaní SS pre ĽBD je ich nízkoprahovosť, čo znamená, aby boli v čo najväčšej miere dostupné cenovo, časovo aj priestorovo. Ďalším dôležitým aspektom pri poskytovaní SS pre ĽBD je posilňovanie ich schopností postupne preberať zodpovednosť za ich život a vytvárať priestor pre ich začleňovanie. Vzhľadom na predpokladaný počet ĽBD na území mesta NZ (1 875) je sieť sociálnych služieb krízovej intervencie nedostatočná. Za účelom komplexnejšieho prístupu v rámci sociálnych služieb zameraného na špecifické skupiny a potreby ĽBD sú navrhované 2 špecifické ciele a 3 opatrenia.		
Špecifický cieľ 4.1	Scitlivovanie verejnosti v téme života ĽBD		
Merateľný ukazovateľ	Názov	Typ	Počet
	Verejnosť empatickejšia k problémom ĽBD	Výsledok	Prieskum (na začiatku a na konci aktivít)
Opatrenie	4.1.1 Vytvoriť informačnú kampaň prostredníctvom médií, sociálnych sietí, verejných diskusií a študentských programov		
Popis opatrenia	Členovia pracovných skupín v rámci SWOT analýzy uviedli, že verejnosť nie je dostatočne informovaná o potrebách a riešeniach pre ĽBD a poukazovali na nedostatočnú prácu s verejnosťou, ako aj na rezervovaný prístup volených zástupcov pri riešení problémov ĽBD z dôvodu chýbajúcich výsledkov a dopadov doposiaľ uskutočnených opatrení. Mnoho ľudí má nesprávne predstavy o príčinách a dôsledkoch bezdomovstva a kampane môžu prispieť k rozšíreniu objektívnych informácií. Môžu tomu pomôcť inovatívne formáty integračných stratégií, ktoré môžu aktívne pomôcť riešiť problémy vylúčenia a podporiť sociálne začlenenie ĽBD. (divadlo ako nástroj integrácie). Divadlo dáva priestor na zviditeľňovanie rôznych sociálnych tém, ktoré sú často krát „prehliadané“. Spájanie umeleckého so sociálnym pomáha narúšať stereotypy voči zraniteľným skupinám, ktoré v spoločnosti existujú.		
Aktivity	A 4.1.1.1 Zorganizovať aktivity v spolupráci s MsP s cieľom znižovať predsudky tým, že budú prezentované fakty a ukážu ĽBD s ich vlastnými príbehmi a dôstojnosťou – „Deň otvorených dverí na ulici“ (1 000€/ročne) A 4.1.1.2 Využívať divadlo a scénické umenie pri práci s ĽBD (Divadlo bez domova) (1 000€) A 4.1.1.3 Organizovať programy neformálneho vzdelávania - „formát Živé knižnice“ pre študentov prostredníctvom priameho kontaktu, počúvania životných príbehov a kladenia otázok a podporovať empatiu študentov k ĽBD, „Noc vonku“ v spolupráci s KC Kompas (1 000€/ročne)		

Koncepcia prevencie a riešenia problémov ľudí bez domova v meste Nové Zámky na roky 2025 – 2033.

Integrovaný systém pomoci ľuďom bez domova a ľuďom ohrozeným sociálnym vylúčením v meste Nové Zámky.

	A 4.1.1.4 V spolupráci so študentmi audiovizuálnej tvorby natočiť dokumentárny film o živote ĽBD v meste Nové Zámky (2 000€)		
Väzba opatrenia na strategické dokumenty	<p><i>Národná koncepcia prevencie a ukončovania bezdomovstva</i> (...zlepšenie prístupu a dostupnosti k jednotlivým nástrojom sociálnych dávok, dostupnosť sociálnych služieb, alebo opatrení sociálno-právnej ochrany a zvýšenie účinnosti systému sociálnej pomoci)</p> <p><i>Koncepcia rozvoja sociálnych služieb v regióne NSK na roky 2024 – 2031</i> – (špecifický cieľ 4.1 podpora začleňovania osôb v nepriaznivej sociálnej situácii, špecifický cieľ 4.3 podpora rozvoja druhov a foriem SS KI so špecifikáciou na rôzne krízové situácie – O 4.3.3 rozšíriť kapacity podpory samostatného bývania)</p>		
Aktéri zodpovední za implementáciu	Mesto Nové Zámky, MVO v oblasti sociálnych služieb, MsP, Divadlo bez domova, Divadlo utláčaných, Akadémia umení		
Možné zdroje financovania	ESO4.1-PSK-MPSVR-032-2024-NP-ESF+ Zručnosti pre trh práce, vyčlenené na výzvu 38 426 342€; ESO4.1-PSK-MPSVR-021-2024-DV-ESF+ Krok za krokom II, vyčlenené na výzvu EÚ 20 350 000 €, zo ŠR 4 650 000€; Rozpočet mesta (podpora programov na scitlivovanie otázok súvisiacich s bezdomovstvom)		
Ukazovatele výstupu	Názov	Typ	Merná jednotka
	Deň otvorených dverí na ulici	Výstup	DOD
	Počet podujatí	Výstup	Podujatie
	Dokumentárny film	Výstup	Dokumentárny film
Špecifický cieľ 4.2	Dostupná sieť sociálnych služieb pre ĽBD - zlepšenie bezpečnosti verejného priestoru, kde sa ĽBD zdržiavajú		
Merateľný ukazovateľ	Názov	Typ	Počet
	Zriadené NDC	Výsledok	NDC
	Zriadené Nízkoprahové centrum SS KI – útulok, ZOS a nízkoprahová ambulancia	Výsledok	Krízové centrum SS – útulok, ZOS, nízkoprahová ambulancia
Opatrenie	4.2.1 Zriadiť nízkoprahové denné centrum		
Popis opatrenia	<p>Členovia pracovných skupín (pre oblasť bývania aj oblasť zdravotnej starostlivosti) zdôrazňovali chýbajúci nízkoprahový priestor - denné centrá. Nízkoprahovosť znamená, že tieto centrá ponúkajú služby bez zložitých procedúr a bez vysokých nárokov na prijímateľov uvedenej služby (napr. osoby nemusia preukazovať svoju identitu ani spĺňať zložité podmienky pre prístup k službám, poskytujú jedlo, teplé nápoje, sprchu, práčku, oblečenie...).</p> <p>V rámci uvedených NDC sa poskytuje sociálne poradenstvo, pomoc pri vybavovaní dokladov a pod. Jednou z hlavných zásad NDC je rešpektovanie anonymity záujemcov resp. prijímateľov služby a vytvorenie bezpečného a dôveryhodného priestoru. Dôležitá je aj dostupnosť NDC – malo by sa nachádzať v lokalitách ľahko prístupných pre cieľovú skupinu, častokrát v blízkosti dopravných uzlov alebo miest s vysokou koncentráciou znevýhodnených osôb. NDC je kľúčovým prvkom sociálnej siete, poskytujúce okamžitú a bezprostrednú pomoc ľuďom v krízových situáciách.</p>		
Aktivity	A 4.2.1.1 Uskutočniť prieskum vyhovujúceho pozemku a budovy (lokality) pre zriadenie NDC A 4.2.1.2 Uskutočniť stretnutia s verejnosťou a práca s komunitou v lokalitách, kde sa uvažuje so zriadením NDC (1 000€)		

Koncepcia prevencie a riešenia problémov ľudí bez domova v meste Nové Zámky na roky 2025 – 2033.

Integrovaný systém pomoci ľuďom bez domova a ľuďom ohrozeným sociálnym vylúčením v meste Nové Zámky.

	A 4.2.1.3 Zabezpečiť finančné prostriedky na realizáciu zámeru na zriadenie NDC a na prevádzku (32 500€/ ročne prevádzka, 60 000€ KV na zriadenie NDC) A 4.2.1.4 Registrovať NDC v meste NZ		
Väzba opatrenia na strategické dokumenty	<i>Národná koncepcia prevencie a ukončovania bezdomovstva</i> (...zlepšenie prístupu a dostupnosti k jednotlivým nástrojom sociálnych dávok, dostupnosť sociálnych služieb, alebo opatrení sociálno-právnej ochrany a zvýšenie účinnosti systému sociálnej pomoci) <i>Koncepcia rozvoja sociálnych služieb v regióne NSK na roky 2024 – 2031</i> – (Špecifický cieľ 4.1 podpora začleňovania osôb v nepriaznivej sociálnej situácii, špecifický cieľ 4.3 podpora rozvoja druhov a foriem SS KI so špecifikáciou na rôzne krízové situácie – O 4.3.3 rozšíriť kapacity podpory samostatného bývania)		
Aktéri zodpovední za implementáciu	Mesto Nové Zámky, MVO v oblasti sociálnych služieb, MsP, MPSVR		
Možné zdroje financovania	ESO4.11.4P5 Aktívne začlenenie a dostupné služby, MPSVR SR, vyčlenený objem FP 62 735 796 € ESO4.12.4P5 Aktívne začlenenie a dostupné služby, MPSVR SR, vyčlenený objem FP15 977 403 € Rozpočet mesta (podpora prevádzky NDC)		
Ukazovatele výstupu	Názov	Typ	Merná jednotka
	Vytypovaná lokalita a priestor na zriadenie NDC	Výstup	Lokalita a priestor
	Počet stretnutí s verejnosťou vo vytypovanej lokalite	Výstup	Stretnutia s verejnosťou
	Zabezpečenie FP na realizáciu zámeru	Výstup	FP na zriadenie NDC
Opatrenie	4.2.2 Rozšíriť sieť SS KI a zriadiť nízkoprahové SS uspokojujúce potreby ĽBD		
Popis opatrenia	V rámci SWOT analýzy bol ako problém identifikovaný chýbajúci útulok, ktorý by mohol stabilizovať situáciu ĽBD. Útulky zohrávajú kľúčovú úlohu v sieti sociálnej pomoci pre ĽBD. Útulky zabezpečujú základné potreby ako je prístrešie, jedlo hygienické zariadenie a bezpečné miesto na spanie. Tieto služby sú nevyhnutné na prežitie. Útulky pomáhajú predchádzať zdravotným problémom spôsobeným extrémnymi poveternostnými podmienkami. Útulky fungujú ako kontaktné body, ktoré umožňujú ĽBD prístup k ďalším SS. Novela zákona o SS účinná od 1.6.2024 v §26 umožňuje poskytovať ošetrovateľskú starostlivosť aj v útulku.		
Aktivity	A 4.2.2.1 Realizovať zámer transformácie ubytovne na útulok s kapacitou cca 12 miest. V rámci útulku by boli zriadené nízkoprahová ambulancia pre ĽBD, ako aj ZOS s ošetrovateľskou starostlivosťou s kapacitou 3 – 4 miesta – zahrnuté v zdravotnej oblasti (360 000€/ročne prevádzka útulku s kapacitou 12 miest, 2 500€/prijímateľ/mesiac) A 4.2.2.2 Zriadiť SOH v spolupráci s KC Kompas (15 000€)		
Väzba opatrenia na strategické dokumenty	<i>Národná koncepcia prevencie a ukončovania bezdomovstva</i> (...zlepšenie prístupu a dostupnosti k jednotlivým nástrojom sociálnych dávok, dostupnosť sociálnych služieb, alebo opatrení sociálno-právnej ochrany a zvýšenie účinnosti systému sociálnej pomoci)		

	Koncepcia rozvoja sociálnych služieb v regióne NSK na roky 2024 – 2031 – (Špecifický cieľ 4.1 podpora začleňovania osôb v nepriaznivej sociálnej situácii, špecifický cieľ 4.3 podpora rozvoja druhov a foriem SS KI so špecifikáciou na rôzne krízové situácie – O 4.3.3 rozšíriť kapacity podpory samostatného bývania)		
Aktéri zodpovední za implementáciu	Mesto Nové Zámky, MVO v oblasti sociálnych služieb, MPSVR		
Možné zdroje financovania	ESO4.12-PSK_MPSVR_013_2023_NP-ESF+, 4P5, Aktívne začlenenie a dostupné služby - Inovácia v poskytovaní pomoci osobám ohrozeným chudobou alebo sociálnym vylúčením, vyčlenené na výzvu 15 977 403 €; Rozpočet mesta (podpora transformácie ubytovne na útulok, ZOS a nízkoprahovú ambulanciu)		
Ukazovatele výstupu	Názov	Typ	Merná jednotka
	Vytypovaná lokalita a priestor na zriadenie SOH	Výstup	Lokalita a priestor
	Počet stretnutí s verejnosťou vo vytypovanej lokalite	Výstup	Stretnutia s verejnosťou
	Zabezpečenie FP na realizáciu zámeru transformácia ubytovne na útulok, ZOS a nízkoprahovú ambulanciu + SOH	Výstup	FP na zriadenie útulku + SOH
<i>Zdroj: Vlastné spracovanie, júl 2024</i>			

17. Finančný plán

Finančný plán má kľúčovú úlohu pri komunitnom plánovaní. Poskytuje pohľad na súčasnú a budúcu potrebu finančných prostriedkov a momentálne existujúce a budúce očakávané zdroje na ich krytie. Vypracovať finančný plán vyplýva aj z § 83 zákona o sociálnych službách (§83 ods. 5d), ktorý okrem iného uvádza, že KPSS obsahuje určenie finančných podmienok, ktoré obec vytvára na realizáciu KPSS. Finančný plán nemôžeme považovať za nemenný produkt. Podľa toho ako sa menia podmienky a ciele, sa mení aj finančný plán. Vo finančnom plánovaní rozhodujúcu úlohu majú Akčné plány, ktoré sa pripravujú s previazanosťou aj na programový rozpočet samosprávy.

Príjmová časť finančného plánu v sociálnych službách krízovej intervencie je zanedbateľná, nakoľko SS KI sa poskytujú bezplatne alebo za symbolicky úhradu, ktorá má skôr výchovný charakter. Vo finančnom pláne sú zahrnuté odhadované náklady, ktoré zahrňujú náklady na prevádzku a odhadované kapitálové výdavky. Hlavné zdroje krytia sa predpokladajú finančné prostriedky z verejných zdrojov najmä z EŠIF z Programu Slovensko a z rozpočtov NSK a mesta Nové Zámky.

Tabuľka 33 Finančný plán pre strategický cieľ 1

Strategický cieľ 1: Podpora zvýšenia životnej úrovne a podmienok bývania pre ľudí ohrozených stratou bývania a pre ĽBD												
Ciele a opatrenia		Zdroje financovania	(v €)									
			2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	SPOLU
ŠC 1.1	Opatrenie 1.1.1	Mesto NZ	0	1 000	15 000	6 000	5 000	6 000	5 000	6 000	5 000	49 000
	A 1.1.1.1	Mesto NZ	** ³⁶	**	**	**	**	**	**	**	**	**
	A 1.1.1.2	Mesto NZ	**	**	**	**	**	**	**	**	**	**
	A 1.1.1.3	Mesto NZ	**	**	**	**	**	**	**	**	**	**
	A 1.1.1.4	Mesto NZ	0	0	15 000	5 000	5 000	5 000	5 000	5 000	5 000	45 000
	A 1.1.1.5	Mesto NZ	0	1 000	0	1 000	0	1 000	0	1 000	0	4 000
Špecifický cieľ 1.1		BV	0	1 000	15 000	6 000	5 000	6 000	5 000	6 000	5 000	49 000
		KV	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
ŠC 1.2	Opatrenie 1.2.1	EŠIF + NZ + VÚC	215655	122159	88866	41000	41000	41000	41000	41000	41 000	672 680
	A 1.2.1.1	EŠIF/ ESF + NZ	142800	145500	94200	17000	17000	17000	17000	17000	17 000	467 500
	A 1.2.1.2	VÚC/ NSK	0	0	24000	24000	24000	24000	24000	24000	24 000	168 000
Špecifický cieľ 1.2		BV	215655	122159	88866	41000	41000	41000	41000	41000	41 000	672 680
		KV	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Strategický cieľ 1		BV	215655	123159	103866	47000	46000	47000	46000	47000	46 000	721 680
		KV	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Zdroj: Vlastné spracovanie, júl - august 2024

Na realizáciu strategického cieľa 1 za obdobie rokov 2025 – 2033 sa uvažuje s objemom finančných prostriedkov vo výške **721 680€**, z čoho takmer **56 %** (402 685 €) je krytých zo zdrojov projektu EŠIF – Program Slovensko – 4P5 Aktívne začlenenie a dostupné služby (ESF +), výzva - PSK-MPSVR-020-2023-DV-ESF+ Zavádzanie housing-led prístupov so sprievodnými opatreniami na zabezpečenie dostupného bývania, 21 % zo zdrojov rozpočtu mesta NZ a 23 % zo zdrojov NSK. Realizácia strategického cieľa 1 neobsahuje kapitálové výdavky.

³⁶ Prázdne tabuľky (označené **) predpokladajú realizáciu aktivít zamestnancami OSVaŠ v rámci ich činnosti a z uvedených dôvodov nevyčíslujeme výšku FP

Tabuľka 34 Finančný plán pre strategický cieľ č.2

Strategický cieľ 2: Podpora zlepšenia zdravotného stavu ĽBD													
Ciele a opatrenia		Zdroje financovania	(v €)										
			2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	SPOLU	
ŠC 2.1	Opatrenie 2.1.1	Mesto NZ	18 000	18 000	43 000	43 000	43 000	43 000	43 000	43 000	43 000	43 000	337 000
	A 2.1.1.1	Mesto NZ	18 000	18 000	18 000	18 000	18 000	18 000	18 000	18 000	18 000	18 000	162 000
	A 2.1.1.2	Mesto NZ	0	0	25 000	25 000	25 000	25 000	25 000	25 000	25 000	25 000	175 000
	A 2.1.1.3	Mesto NZ	** ³⁷	**	**	**	**	**	**	**	**	**	**
	Opatrenie 2.1.2	mesto NZ + MPSVR	7 000	2 000	10 400	10 400	10 400	10 400	10 400	10 400	10 400	10 400	81 800
	A 2.1.2.1	mesto NZ	2 000	2 000	2 000	2 000	2 000	2 000	2 000	2 000	2 000	2 000	18 000
	A 2.1.2.2	mesto NZ	5 000	0	0	0	0	0	0	0	0	0	5 000
	A 2.1.2.3	mesto NZ + MPSVR	0	0	8 400	8 400	8 400	8 400	8 400	8 400	8 400	8 400	58 800
Špecifický cieľ 2.1		BV	25 000	20 000	53 400	53 400	53 400	53 400	53 400	53 400	53 400	53 400	418 800
		KV	0	35 000	0	0	0	0	0	0	0	0	35 000
ŠC 2.2	Opatrenie 2.2.1	Mesto NZ	1 200	6 200	6 200	6 200	6 200	6 200	6 200	6 200	6 200	6 200	50 800
	A 2.2.1.1	Mesto NZ	1 200	1 200	1 200	1 200	1 200	1 200	1 200	1 200	1 200	1 200	10 800
	A 2.2.1.2	Mesto NZ	0	5 000	5 000	5 000	5 000	5 000	5 000	5 000	5 000	5 000	40 000
Špecifický cieľ 2.2		BV	1 200	6 200	6 200	6 200	6 200	6 200	6 200	6 200	6 200	6 200	50 800
		KV	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Strategický cieľ 2		BV	26 200	26 200	59 600	59 600	59 600	59 600	59 600	59 600	59 600	59 600	469 600
		KV	0	35 000	0	0	0	0	0	0	0	0	35 000

Zdroj: Vlastné spracovanie, júl - august 2024

Na realizáciu strategického cieľa 2 v rokoch 2025 až 2033 sa predpokladá objem finančných prostriedkov na bežné výdavky vo výške 469 600 € a cca 35 000€ kapitálové výdavky na rekonštrukciu priestorov v transformovanej ubytovni na nízkoprahovú ambulanciu a 3 miesta v ZOS s ošetrovateľskou starostlivosťou aj s prístrojovým vybavením. Navrhované výdavky sa predpokladajú kryť z rozpočtu mesta NZ, od roku 2027 cca vo výške 60 000€/ročne na ich prevádzku. Na krytie týchto výdavkov môžu prispieť aj

³⁷ Prázdne tabuľky (označené **) predpokladajú realizáciu aktivít zamestnancami OSVaš v rámci ich činnosti a z uvedených dôvodov nevyčíslujeme výšku FP

Koncepcia prevencie a riešenia problémov ľudí bez domova v meste Nové Zámky na roky 2025 – 2033.

Integrovaný systém pomoci ľuďom bez domova a ľuďom ohrozeným sociálnym vylúčením v meste Nové Zámky.

zdravotné poisťovne, pokiaľ bude mať mesto Nové Zámky uzavretú zmluvu na financovanie ošetrovateľskej starostlivosti v ZOS a na poskytované zdravotné výkony v ambulancii.

Tabuľka 35 Finančný plán pre strategický cieľ č.3

Strategický cieľ 3: Aktivácia ĽBD a podpora programov pre ich pracovné začlenenie s dôrazom na komplexný prístup												
Ciele a opatrenia		Zdroje financovania	(v €)									
			2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	SPOLU
ŠC 3.1	Opatrenie 3.1.1	CPP + BDP	15 000	15 000	15 000	15 000	15 000	15 000	15 000	15 000	15 000	135 000
	A 3.1.1.1	CPP	5 000	5 000	5 000	5 000	5 000	5 000	5 000	5 000	5 000	45 000
	A 3.1.1.2	BDP	10 000	10 000	10 000	10 000	10 000	10 000	10 000	10 000	10 000	90 000
	Opatrenie 3.1.2	Mesto NZ + UPSVR	7 000	7 000	7 000	7 000	7 000	7 000	7 000	7 000	7 000	63 000
	A 3.1.2.1	Mesto NZ	1 000	1 000	1 000	1 000	1 000	1 000	1 000	1 000	1 000	9 000
	A 3.1.2.2	UPSVR	6 000	6 000	6 000	6 000	6 000	6 000	6 000	6 000	6 000	54 000
Špecifický cieľ 3.1		BV	22 000	22 000	22 000	22 000	22 000	22 000	22 000	22 000	22 000	198 000
		KV	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
ŠC 3.2	Opatrenie 3.2.1	Mesto NZ	1 000	1 000	1 000	1 000	1 000	1 000	1 000	1 000	1 000	9 000
	A 3.2.1.1	Mesto NZ	1 000	1 000	1 000	1 000	1 000	1 000	1 000	1 000	1 000	9 000
	A 3.2.1.2	Mesto NZ	** ³⁸	**	**	**	**	**	**	**	**	**
	Opatrenie 3.2.2	Mesto NZ	8 000	8 000	8 000	8 000	8 000	8 000	8 000	8 000	8 000	72 000
	A 3.2.2.1.	Mesto NZ	1 000	1 000	1 000	1 000	1 000	1 000	1 000	1 000	1 000	9 000
	A 3.2.2.2	Mesto NZ	4 000	4 000	4 000	4 000	4 000	4 000	4 000	4 000	4 000	36 000
	A 3.2.2.3	Mesto NZ	1 000	1 000	1 000	1 000	1 000	1 000	1 000	1 000	1 000	9 000
A 3.2.2.4	Mesto NZ	2 000	2 000	2 000	2 000	2 000	2 000	2 000	2 000	2 000	18 000	
Špecifický cieľ 3.2		BV	9 000	9 000	9 000	9 000	9 000	9 000	9 000	9 000	9 000	81 000
		KV	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
ŠC 3.3	Opatrenie 3.3.1	Mesto NZ	5 000	2 000	5 000	2 000	5 000	2 000	5 000	2 000	5 000	33 000
	A 3.3.1.1	Mesto NZ	1 000	1 000	1 000	1 000	1 000	1 000	1 000	1 000	1 000	9 000
	A 3.3.1.2	Mesto NZ	1 000	1 000	1 000	1 000	1 000	1 000	1 000	1 000	1 000	9 000
	A 3.3.1.3	Mesto NZ	3 000	0	3 000	0	3 000	0	3 000	0	3 000	15 000
	A 3.3.1.4	Mesto NZ	**	**	**	**	**	**	**	**	**	0
Špecifický cieľ 3.3		BV	5 000	2 000	5 000	2 000	5 000	2 000	5 000	2 000	5 000	33 000

³⁸ Prázdne tabuľky (označené **) predpokladajú realizáciu aktivít zamestnancami OSVaŠ v rámci ich činnosti a z uvedených dôvodov nevyčíslujeme výšku FP

Koncepcia prevencie a riešenia problémov ľudí bez domova v meste Nové Zámky na roky 2025 – 2033.

Integrovaný systém pomoci ľuďom bez domova a ľuďom ohrozeným sociálnym vylúčením v meste Nové Zámky.

	KV	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Strategický cieľ 3	BV	36 000	33 000	36 000	33 000	36 000	33 000	36 000	33 000	36 000	312 000
	KV	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Zdroj: Vlastné spracovanie, júl - august 2024

Na realizáciu strategického cieľa 3 v rokoch 2025 až 2033 sa predpokladá objem finančných prostriedkov na bežné výdavky vo výške **312 000 €**, z ktorých 63 % bude krytých zo zdrojov EŠIF prostredníctvom NP, ktoré realizuje ÚPSVR (BDP, rekvalifikačné programy alebo MS SR CPP).

Tabuľka 36 Finančný plán pre strategický cieľ 4

Strategický cieľ 4: Iniciovanie komplexného prístupu pri riešení problémov ĽBD, medzisektorovej spolupráce a sieťovania subjektov poskytujúcich pomoc a podporu s dôrazom na dôstojnosť												
Ciele a opatrenia		Zdroje financovania	(v €)									
			2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	SPOLU
ŠC 4.1	Opatrenie 4.1.1	Mesto NZ	3 000	3 000	3 000	3 000	5 000	3 000	3 000	3 000	3 000	29 000
	A 4.1.1.1	Mesto NZ	1 000	1 000	1 000	1 000	1 000	1 000	1 000	1 000	1 000	9 000
	A 4.1.1.2	Mesto NZ	1 000	1 000	1 000	1 000	1 000	1 000	1 000	1 000	1 000	9 000
	A 4.1.1.3	Mesto NZ	1 000	1 000	1 000	1 000	1 000	1 000	1 000	1 000	1 000	9 000
	A 3.1.1.4	Mesto NZ	0	0	0	0	2 000	0	0	0	0	2 000
Špecifický cieľ 4.1	BV		3000	3000	3000	3000	5000	3 000	3000	3000	3 000	29 000
	KV		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
ŠC 4.2	Opatrenie 4.2.1	Mesto NZ	1 000	1 000	33 500	32 500	32 500	32 500	32 500	32 500	32 500	230 500
	A 4.2.1.1	Mesto NZ	**	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	A 4.2.1.2	Mesto NZ	1 000	1 000	1 000	0	0	0	0	0	0	3 000
	A 4.2.1.3	Mesto NZ	0	0	32 500	32 500	32 500	32 500	32 500	32 500	32 500	227 500
	A 4.2.1.4	Mesto NZ	0	**	0	0	0	0	0	0	0	0
	Opatrenie 4.2.2	Mesto NZ	0	15 000	15 000	375000	375000	375000	375000	375000	375000	2 280 000
	A 4.2.2.1	VÚC/ NSK	0	0	0	360000	360000	360000	360000	360000	360000	2 160 000
A 4.2.2.2	Mesto NZ	0	15 000	15 000	15 000	15 000	15 000	15 000	15 000	15 000	120 000	
Špecifický cieľ 4.2	BV		1 000	16 000	48500	407500	407500	407500	407500	407500	407500	2 510 500
	KV		60 000	110 000	100 000	0	0	0	0	0	0	270 000
Strategický cieľ 4	BV		4 000	19 000	51 500	410500	412500	410500	410500	410500	410500	2 539 500
	KV		60 000	110 000	100 000	0	0	0	0	0	0	270 000

Zdroj: Vlastné spracovanie, júl - august 2024

Koncepcia prevencie a riešenia problémov ľudí bez domova v meste Nové Zámky na roky 2025 – 2033.

Integrovaný systém pomoci ľuďom bez domova a ľuďom ohrozeným sociálnym vylúčením v meste Nové Zámky.

Na realizáciu **strategického cieľa 4** je potrebných v priebehu rokov 2025 – 2033 objem finančných prostriedkov **na bežné výdavky 2 539 500 €**, z ktorých cca 85 % financuje NSK. Ide o prevádzkové náklady na financovanie útulku s kapacitou 12 miest od roku 2028 (375 000€/ročne). Pre uskutočnenie cieľa 4 je potrebných zabezpečiť **kapitálové zdroje v objeme 270 000€**, z čoho 60 000€ je na rekonštrukciu priestorov pre účely NDC a 210 000€ je na rekonštrukciu ubytovne na nízkoprahové krízové centrum, v ktorom budú registrované sociálne služby: útulok s kapacitou 12 miest, zariadenie opatrovateľskej služby pre ĽBD s kapacitou 3 – 4 miest a nízkoprahová ambulancia.

Tabuľka 37 Finančný plán - bežné a kapitálové výdavky na roky 2025 – 2033

(v €)		2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	Spolu
Strategický cieľ 1	BV	215655	123159	103866	47000	46000	47000	46000	47000	46 000	721 680
	KV	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Strategický cieľ 2	BV	26 200	26 200	59 600	59 600	59 600	59 600	59 600	59 600	59 600	469 600
	KV	0	35 000	0	0	0	0	0	0	0	35 000
Strategický cieľ 3	BV	36 000	33 000	36 000	33 000	36 000	33 000	36 000	33 000	36 000	312 000
	KV	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Strategický cieľ 4	BV	4 000	19 000	51 500	410500	412500	410500	410500	410500	410500	2 539 500
	KV	60 000	110 000	100 000	0	0	0	0	0	0	270 000
Strategické ciele spolu	BV	281 855	201 359	250 966	550 100	554 100	550 100	552 100	550 100	552 100	4 042 780
	KV	60 000	145 000	100 000	0	0	0	0	0	0	305 000

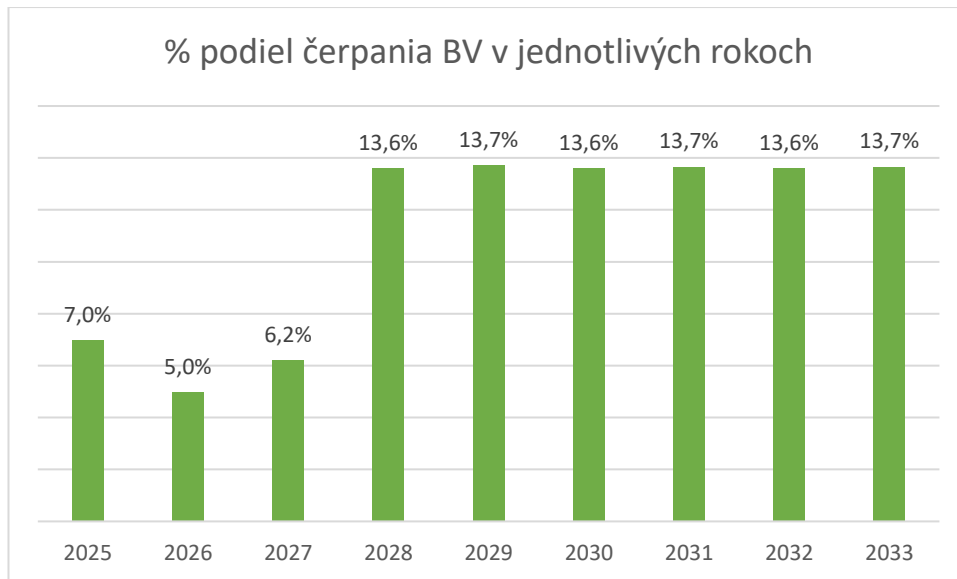
Zdroj: Vlastné spracovanie, júl – august 2024

Na realizáciu **stratégie** prevencie a ukončovania bezdomovstva v meste Nové Zámky sa predpokladá objem finančných prostriedkov na **bežné výdavky 4 042 780 €** na roky 2025 až 2033 a **kapitálové výdavky v objeme 305 000€**.

Čerpanie BV je rozložené na jednotlivé roky vo výške od 5 % do 13,7 %

Graf 10 Podiel čerpania BV (v %) za jednotlivé roky

Zdroj: Vlastné spracovanie, júl 2024

18. Programy a finančné nástroje na podporu riešenia problémov ĽBD

Eurofondy - Program Slovensko, v ktorom sú vyčlenené prostriedky z rozpočtu EÚ a zo ŠR. V rámci programu Slovensko cieľ 4 – Sociálnejšie a inkluzívnejšie Slovensko, kde sú vyčlenené finančné prostriedky na získavanie zručností pre lepšiu adaptabilitu a inklúziu na základe potrieb trhu práce, na aktívne začlenenie a podporu dostupných sociálnych služieb pre znevýhodnené a najodkázanejšie skupiny obyvateľstva.

Možné zdroje čerpania z vyhlásených alebo pripravovaných výziev pre cieľovú skupinu koncepcie:

Doplnenie centier IZS za účelom transformácie poskytovania ambulantnej zdravotnej starostlivosti na komunitnej úrovni v rámci IÚI - cieľom výzvy je rozvíjať miestnu infraštruktúru v oblasti ambulantnej zdravotnej starostlivosti za účelom združovania všeobecných lekárov a špecialistov, vďaka čomu sa zabezpečí dostupnosť v oblasti prevencie, diagnostiky, liečby a starostlivosti o pacientov na lokálnej, resp. komunitnej úrovni a vytvorí sa podmienky pre poskytovanie najmä základného sociálneho poradenstva pre klientov zariadenia.

Finančné stimuly pre zamestnanosť (ESF+) - Národný projekt Finančné stimuly pre zamestnanosť bude zabezpečovať ústredie prostredníctvom 46 úradov na celom Slovensku. Zámerom výzvy je prispieť k zvýšeniu zamestnanosti a zamestnateľnosti znevýhodnených uchádzačov o zamestnanie (ZUoZ) a mladých uchádzačov o zamestnanie (UoZ) vo veku do 30 rokov poskytovaním príspevkov. Cieľovými skupinami projektu sú ZUoZ, ako aj mladí ľudia vo veku do 30 rokov, ktorí sú UoZ.

Poskytovanie finančných príspevkov integračným podnikom - Prínosom projektu bude zlepšenie pracovnej integrácie znevýhodnených a zraniteľných osôb a ich následné umiestnenie na pracovnom trhu. Integračné podniky svojou činnosťou vytvárajú určitý medzitrh práce, v rámci ktorého môžu zamestnanci získavať pracovné návyky, ktoré im uľahčujú následné hľadanie trvalého zamestnania na otvorenom trhu práce.

Zručnosti pre trh práce (NP) - cieľom výzvy je zabezpečiť poskytovanie finančných príspevkov na podporu nadobúdania alebo zmeny zručností potrebných pre aktívnu účasť, zotrvanie alebo zlepšenie postavenia na trhu práce pre uchádzačov o zamestnanie a záujemcov o zamestnanie. Na základe posúdenia individuálnej možnosti predpokladaného uplatnenia sa alebo zotrvanie na trhu práce je cieľom podporiť zamestnanosť, zamestnateľnosť a adaptabilitu osôb z cieľovej skupiny prostredníctvom rekvalifikácie a vzdelávania.

Krok za krokom II (DOP) - cieľom výzvy je priblížiť neaktívne osoby, ktoré nie sú zamestnané ani evidované na úrade práce, k trhu práce intervenčnými aktivitami priamo v teréne. Intervencie bude zamerané na podporu a pomoc pri hľadaní, získaní a udržaní si zamestnania, vrátane zabezpečenia prístupu k pracovnoprávnemu, finančnému poradenstvu, zisťovanie osobnostných predpokladov, schopností a zručností a rozpoznanie prekážok ich vstupu na trh práce, a to na dennej báze, na rôznej úrovni. Následne budú organizácie implementujúce výzvu vyhľadávať vhodné zamestnanie, jeho sprostredkovanie, vrátane sprevádzania počas skúšobnej doby.

Poskytovanie potravinovej a/alebo základnej materiálnej pomoci najodkázanejším osobám (NP) - realizáciou výzvy sa prispeje ku kontinuálnemu zabezpečeniu potravinovej a základnej materiálnej pomoci pre najodkázanejšie osoby. Cieľom projektu je zabezpečiť pomoc a podporu skupinám obyvateľov postihnutých materiálnou a potravinovou depriváciou vrátane detí a zmierniť extrémne formy chudoby s najväčším vplyvom na sociálne vylúčenie, ako sú bezdomovstvo, chudoba detí a potravinová a materiálna deprivácia.

Individualizovaný a komplexný prístup so zameraním na poradenské činnosti/ Poradenstvom k zamestnaniu (NP) - bude zabezpečovať Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny prostredníctvom 46 úradov práce, sociálnych vecí a rodiny na celom Slovensku. Projekt sa zameriava na zvýšenie šancí na zamestnanie pre znevýhodnených UoZ (ZUoZ) a mladým NEET (not in employment, education or training - nie sú zamestnaní, nepokračujú v procese vzdelávania, ani sa nezúčastňujú odbornej prípravy), ktorí sú UoZ (mladým UoZ) a jeho cieľom je zabezpečiť dostupnosť individualizovaného prístupu a poradenskej činnosti, vrátane profesijného poradenstva. Cieľovými skupinami projektu sú najmä dlhodobo nezamestnané osoby, osoby s nízkym vzdelaním, osoby so zdravotným postihnutím, migranti, rodičia malých detí v evidencii úradov, ako aj mladí ľudia vo veku do 30 rokov v situácii NEET, ktorí sú UoZ, a UoZ starší ako 50 rokov.

Zavádzanie housing-led prístupov so sprievodnými opatreniami na zabezpečenie dostupného bývania (DOP) - cieľom výzvy je zabezpečenie dostupného nájomného bývania so sprievodnými opatreniami ohrozeným skupinám obyvateľov, ako sú najmä ľudia bez domova, osoby s nízkym príjmom, jednočlenné rodiny s deťmi, zdravotne postihnutí, mladí pracujúci, mladí dospelí odchádzajúci z ústavnej starostlivosti a zraniteľné skupiny obyvateľov. Cieľom zavádzania housing-led prístupov (napr. housing first, rapid re-housing) so sprievodnými opatreniami je sprostredkovať štandardné, cenovo dostupné, udržateľné a samostatné bývanie vybranej cieľovej skupine spolu s vykonávaním sociálnych intervencií a odbornej pomoci (napr. právna, psychologická atď.), ako preventívneho opatrenia na ochranu zdravia a života ľudí, ktorí nemajú alebo stratili prístup k vlastnému bývaniu.

Inštitút sociálnej ekonomiky II (NP) - realizáciou výzvy sa zabezpečí poskytovanie odborných, informačných a konzultačných činností na podporu sociálneho podnikania v kontexte Zákona č. 112/2018 o sociálnej ekonomike a sociálnych podnikoch Z.z prostredníctvom siete regionálnych centier sociálnej ekonomiky a centra znalostí. Aktivity Inštitútu sociálnej ekonomiky prispievajú k osвете a zvýšeniu povedomia o sociálnej ekonomike a sociálnom podnikaní a podporia vznik a fungovanie spoločensky prospešných a udržateľných sociálnych podnikov.

Inovácia v poskytovaní pomoci osobám ohrozeným chudobou a sociálnym vylúčením (NP) - hlavným cieľom výzvy je zabezpečenie dostupnosti pomoci osobám cieľovej skupiny prostredníctvom vytvárania a rozvoja sietí pomoci na lokálnej a regionálnej úrovni, metodického vedenia výkonu terénnej práce v oblasti sieťovania na UPSVR, rozvoja profesionality zamestnancov úradov práce, sociálnych vecí a rodiny vykonávajúcich prácu v prirodzenom prostredí osôb cieľovej skupiny a posilnenia multidisciplinárnej spolupráce. Realizáciou výzvy sa prispeje k správne nasmerovaniu procesu sieťovania, aby sa vytvoril jeden otvorený, dostupný a fungujúci systém pomoci. Výzva sa bude zameriavať aj na zabezpečenie odborného sociálneho poradenstva pre domácnosti vystavené riziku príjmovej chudoby.

Bezplatné poradenské činnosti v oblasti riadenia dlhov (NP) - hlavným cieľom je zabezpečenie dostupnosti odborných služieb pre osoby ohrozené chudobou alebo sociálnym vylúčením, formou poskytovania bezplatných poradenských činností v zriadených 46-tich bezplatných dlhových poradniach prostredníctvom hlavnej aktivity „Podpora poskytovania bezplatných poradenských činností“. Zároveň budú aktivity projektu prispievať aj k podpore sociálnej integrácie, čím sa prispeje k fungujúcemu úverovému prostrediu spájaním záujmov dlžníkov a veriteľov, zvyšovaním šancí dlžníkov na získanie pôžičky a šancí veriteľov na ich splatenie. Komplexné dlhové poradenstvo v existujúcich dlhových poradniach je zacielené na individuálnu odbornú pomoc jednotlivcovi/rodine zbaviť sa dlhov, zmeniť jeho celkové postoje, správanie a úroveň individuálnej finančnej gramotnosti a tiež rozpočtovej zodpovednosti tak, aby opakovaniu nadmerného zadlženia aktívne predchádzal.

Podpora a profesionalizácia odborných kapacít v oblasti sociálneho začlenenia (NP) - hlavným cieľom výzvy bude prostredníctvom plánovaných aktivít projektu vychádzajúcich zo schváleného zámeru národného projektu t. j. zaistenia odborných kapacít pre subjekty v oblasti sociálneho začlenenia a poskytovania finančných príspevkov na individuálne vzdelávanie prispieť k tvorbe funkčného systému rezortného vzdelávania a k podpore profesionalizácie výkonu odborných činností v oblasti sociálneho začlenenia. Zvyšovanie odbornosti a posilňovanie zručností zamestnancov v oblasti sociálnej inklúzie bude taktiež prispievať ku skvalitneniu služieb poskytovaných klientom rezortu, ktorí sa ocitli v nepriaznivej sociálnej situácii a sú ohrození sociálnym vylúčením.

Vykonávanie komunitnej osvedy zdravia najmä pre príslušníkov MRK a znevýhodnené skupiny na podporu zdravia a prevenciu ochorení (NP) - cieľom výzvy je zlepšovanie rovného a včasného prístupu ku kvalitným, udržateľným a cenovo dostupným službám starostlivosti vrátane zdravotnej starostlivosti pre znevýhodnené skupiny obyvateľstva s dôrazom na marginalizované rómske komunity.

Šanca na návrat 2 (NP) - cieľom projektu je inovatívna, komplexná a systémová podpora cieľovej skupiny fyzických osôb v nepriaznivej sociálnej situácii, so zameraním na zníženie rizika ich sociálneho vylúčenia a zlepšenie predpokladov na ich aktívne začlenenie na trhu práce. Projekt bude realizovaný prostredníctvom hlavnej aktivity „Resocializácia, posilnenie kľúčových kompetencií a aktívne začlenenie fyzických osôb v nepriaznivej životnej situácii do spoločnosti, na trh práce a zlepšenie ich prístupu k sociálnym službám“. V rámci projektu sa vytvoria a prostredníctvom partnerov (ústavy na výkon trestu odňatia slobody, ÚPSVAR a MS SR) overia inovatívne aktivity ako súčasť systému komplexnej podpory, najmä v prípade znevýhodnených skupín klientov. K inovatívnym aktivitám patria informačno-poradenské služby, ktoré pre osoby v nástupných oddieloch budú zamerané na diagnostiku sociálnych problémov, rizík a potrieb po nástupe do výkonu trestu odňatia slobody. Na základe získaných údajov budú stanovené programy pre zachovanie a udržanie sociálnej kondície klientov. Pre osoby vo výstupných oddieloch budú služby zamerané na komplexnú sociálnu podporu pri prechode do spoločnosti a v edukatívnej oblasti budú smerovať k uplatneniu sa na trhu práce, riešeniu závislostí, k podpore finančnej gramotnosti a sociálneho ukotvenia prostredníctvom práce s rodinnými príslušníkmi či blízkymi osobami.

Terénna sociálna práca a komunitné centrá - národný projekt Terénna sociálna práca a komunitné centrá (*“NP Spolu pre komunitu”*) realizovaný prostredníctvom Implementačnej agentúry MPSVR SR, zabezpečí individualizované poskytovanie podpory osobám pri riešení zložitých životných situácií a aktivizáciu osôb ohrozených chudobou a sociálnym vylúčením, so zámerom zlepšenia ich sociálneho začlenenia. Projekt prispeje k zmierňovaniu dopadov chudoby a sociálneho vylúčenia na život ľudí, ktorí majú obmedzený prístup ku zdrojom a službám majoritnej spoločnosti.

Plán Obnovy

Finančná podpora pre poskytovateľov všeobecnej ambulantnej starostlivosti na zriadenie nových všeobecných ambulancií v nedostatkových oblastiach – cieľom výzvy je zvýšenie potrebnej kapacity verejnej minimálnej siete poskytovateľov všeobecnej ambulantnej starostlivosti v nedostatkových okresoch prostredníctvom finančnej kompenzácie nákladov na zriadenie a prevádzkovanie novej všeobecnej ambulancie.

Nitriansky samosprávny kraj

Dotácie v zmysle VZN NSK č. 1/2024 poskytnutí **dotácií** z rozpočtu NSK na **podporu a rozvoj zdravotníctva**. Dotačný program – **Podpora sociálne a zdravotne znevýhodnených občanov na území NSK v zmysle VZN NSK č. 9/2023** o poskytovaní dotácií z rozpočtu NSK.

MPSVR SR

Dotácie na podporu rozvoja sociálnych služieb a dotácia na podporu vykonávania opatrení SPO a SK (§3 zákona č. 544/2010 Z.z. vznp. o dotáciách v pôsobnosti MPSVR SR)

19. Monitorovanie a hodnotenie

Monitorovanie a hodnotenie sú procesy, ktoré zahŕňajú systematické sledovanie výkonu a hodnotenie úspešnosti implementovaných stratégií.

Monitorovanie je priebežný proces, v ktorom sa pravidelne zhromažďujú informácie o vykonávaní aktivít a dosahovaní cieľov. Porovnáva sa v rámci tohto procesu aktuálny stav s plánovaným a identifikujú sa prípadné odchýlky. V rámci monitorovania sa pripravujú pravidelné správy (monitorovacie správy), ktoré sa predkladajú vedeniu mesta a zainteresovaným stranám popr. do mestského zastupiteľstva **1x ročne**.

Hodnotenie tiež prebieha v určitých intervaloch a na konci implementačného obdobia, kde sa už posudzujú výsledky (či boli ciele dosiahnuté a do akej miery), robí sa kvalitatívne aj kvantitatívne hodnotenie a identifikujú sa faktory, ktoré prispeli k úspechu alebo zlyhaniu niektorých častí stratégie. V hodnotiacej správe sa navrhujú úpravy a zmeny na základe získaných poznatkov resp. zmenených podmienok. Predkladanie Hodnotiacich správ sa **navrhuje za trojročné obdobie** (v roku 2028, v roku 2030 a v roku 2032 + záverečná hodnotiacia správa). Monitorovacie a hodnotiace správy sú východiskom pri príprave **Akčných plánov**, ktoré obsahujú konkrétne úlohy, určenie zodpovednosti jednotlivcov alebo tímov za realizáciu konkrétnych úloh a s konkrétnym rozpočtom, ktorého krytie bude premietnuté v návrhu rozpočtu na príslušný rok. Termíny predkladania monitorovacích a hodnotiacich správ, ako aj akčných plánov je potrebné zosúladiť s časovým harmonogramom prípravy programového rozpočtu mesta na príslušný rok. Bez úzkej prepojenosti uvedených dokumentov (monitorovacie, hodnotiace správy, akčné plány) na programový rozpočet je dosahovanie navrhovaných cieľov nereálne.

20. Merateľné ukazovatele

Tabuľka 38 Merateľné ukazovatele pre strategické ciele, špecifické ciele a opatrenia na roky 2025 – 2033/ dopadové, výstupové, výsledkové ukazovatele

Typ	Názov MU	Merná jednotka	Východiskový stav	Cieľový stav
DOPAD	Strategický cieľ 1			
	Zvyšujúci sa podiel udržaných domácností ohrozených stratou bývania a zvyšujúci sa podiel ĽBD na počte rôznych foriem bývania (SS KI, ubytovne, nájomné byty)	Udržané bývanie domácností ohrozených stratou bývania Nárast počtu ĽBD, ktorým boli pridelené rôzne formy bývania	2	30
VÝSLEDOK	Špecifický cieľ 1.1			
	Počty revidovaných dokumentov	Revidovaný dokument	0	2
	Pohotovostný byt pre náhle krízové situácie súvisiace s bývaním	Pohotovostný byt	0	1
	Databáza „sociálnych prenajímateľov“ z komerčného prostredia	Sociálny prenajímateľ	0	1
VÝSTUP	Opatrenie 1.1.1			
	Preskúmané dokumenty a identifikované bariéry v prístupe k bývaniu	Preskúmané dokumenty a identifikované bariéry v prístupe k sociálnemu bývaniu	0	2
	Počet neobsadených bytov	Neobsadený byt/príčiny	N/A	podľa analýzy
	Spolupráca s organizáciami spravujúcimi bytové domy	Spolupracujúce organizácie v oblasti bývania	1	3
	Vyčlenenie 1 bytu pre účely pohotovostného bývania	Vyčlenený byt	0	1
VÝSLEDOK	Špecifický cieľ 1.2			
	Udržané bývanie u osôb zapojených do projektu	Udržané bývanie	2	30
	Podpora domácností pred stratou bývania v rámci PSB	Domácnosti ohrozené stratou bývania a udržané bývanie s využitím nástroja PSB	2	30
VÝSTUP	Opatrenie 1.2.1			
	Počet klientov, ktorým bude projektový tím poskytovať intervencie	Osoby v programe Housing first-led prístupy	8	130
	Počet intervencií	Intervencia	60	2 300
	Počet stretnutí s vlastníckmi nehnuteľnosťí, inštitúciami a organizáciami	Stretnutia s vlastníckmi nehnuteľnosťí	3	50

Koncepcia prevencie a riešenia problémov ľudí bez domova v meste Nové Zámky na roky 2025 – 2033.

Integrovaný systém pomoci ľuďom bez domova a ľuďom ohrozeným sociálnym vylúčením v meste Nové Zámky.

	Počet sociálnych pracovníkov v registrovanej SS PSB	Sociálni pracovníci/v PSB	0	2
DOPAD	Strategický cieľ 2			
	% podiel ĽBD s dostupnou zdravotnou starostlivosťou z celkového počtu ĽBD	ĽBD s dostupnou zdravotnou starostlivosťou z celkového počtu ĽBD	N/A	15 - 20 %
VÝSLEDOK	Špecifický cieľ 2.1			
	Zriadená ambulancia a poskytovanie ošetrovateľskej starostlivosti v SS KI	Dáta o poskytnutej ZS a OŠE úkonov v nízkoprahovej ambulancii	0	1
	Terénna SS KI na úrovni 1.pomoci	Prvá pomoc v teréne	0	1
	Zriadené nízkoprahové krízové centrum (NKC), v ktorom bude útulok s ambulatnou ošetrovňou a ZOS s ošetrovateľskou starostlivosťou s kapacitou 3 – 4 miest	Dáta o poskytnutej starostlivosti ZOS s OŠE starostlivosťou	0	1
VÝSTUP	Opatrenie 2.1.1			
	Počet intervencií v rámci 1. pomoci	Intervencia v rámci prvej pomoci	0	200/rok
	Počet ošetrovaných osôb z ĽBD v ambulancii v nocľahárni	osoba	0	70 % z kapacity útulku
	Počet vzdelávacích subjektov so zameraním na zdravotnú starostlivosť – spolupráca	Vzdelávacie subjekty so zameraním na zdravotnú starostlivosť	1	3
VÝSTUP	Opatrenie 2.1.2			
	Počet spolupracujúcich subjektov pri zbere dát o zdravotnej starostlivosti ĽBD	Spolupracujúce subjekty	1	2 + obvodní lekári
	Poskytnuté úkony ZS a OŠE úkonov	Počet intervencií v oblasti zdravia	0	500/rok
	Projekt transformácie ubytovne na nízkoprahové krízové centrum	Projekt transformácie	0	1
VÝSLEDOK	Špecifický cieľ 2.2			
	Memorandum o spolupráci	Memorandum	0	2
	Sieť subjektov a smernica o spolupráci pri starostlivosti o ĽBD	Smernica o spolupráci pri starostlivosti o ĽBD	0	1
VÝSTUP	Opatrenie 2.2.1			
	Počet subjektov v rámci pracovnej skupiny	Subjekt v pracovnej skupine zriadenej na poskytovanie/ zabezpečenie ZS	0	6
	Počet členov pracovnej skupiny	Člen pracovnej skupiny	0	11

Koncepcia prevencie a riešenia problémov ľudí bez domova v meste Nové Zámky na roky 2025 – 2033.

Integrovaný systém pomoci ľuďom bez domova a ľuďom ohrozeným sociálnym vylúčením v meste Nové Zámky.

DOPAD	Strategický cieľ 3			
	Podiel ĽBD začlenených na trh práce z celkového počtu ĽBD	% ĽBD na trhu práce (min. 3 mesiace)	N/A	10 %
VÝSLEDOK	Špecifický cieľ 3.1			
	Počet absolventov vzdelávacích aktivít z radov ĽBD	Absolvent vzdelávacej aktivity z radov ĽBD	N/A	11
VÝSTUP	Opatrenie 3.1.1			
	Počet Intervencií, pomoc a konzultácie v spolupráci s CPP	Intervencie a konzultácie s CPP	N/A	100/rok
	Počet intervencií a pomoci ĽBD v spolupráci s BDP	Intervencie a pomoc BDP	N/A	50/rok
VÝSTUP	Opatrenie 3.1.2			
	Počet motivovaných osôb z radov ĽBD k účasti na rekvalifikačných programoch	Osoba	N/A	20
	Počet osôb z radov ĽBD zapojených do rekvalifikačných programov ÚPSVR	Osoba	N/A	20
VÝSLEDOK	Špecifický cieľ 3.2			
	Počet ĽBD na 1 pracovníka v KI podľa druhov a foriem sociálnych služieb	Osoba bez strechy nad hlavou a zamestnanec KI	TSP: 130 klientov/1 pracovník	Podľa personálnych štandardov jednotlivých sociálnych služieb
	Zvýšenie a udržanie počtu osôb pracujúcich v KI	Osoba pracujúca v KI	3	11
	Kratšia doba riešenia krízových situácií vďaka mobilným aplikáciám	Doba riešenie krízovej situácie	N/A	Do 30 dní
VÝSTUP	Opatrenie 3.2.1			
	Počet ĽBD v meste NZ	ĽBD	N/A	Podľa sčítania
	Počet uskutočnených sčítaní ĽBD	Sčítanie ĽBD	0	3
VÝSTUP	Opatrenie 3.2.2			
	Počet vzdelávacích inštitúcií, s ktorými mesto NZ spolupracuje	Vzdelávacia inštitúcia	1	3
	Počet absolventov získaných do oblasti TSP KI	Absolventi vzdelávacích inštitúcií	N/A	3

Koncepcia prevencie a riešenia problémov ľudí bez domova v meste Nové Zámky na roky 2025 – 2033.

Integrovaný systém pomoci ľuďom bez domova a ľuďom ohrozeným sociálnym vylúčením v meste Nové Zámky.

	Počet dobrovoľníkov na podporu krízových tímov	dobrovoľník	5	20
VÝSLEDOK	Špecifický cieľ 3.3			
	Počet novo vytvorených a vhodných pracovných miest na trhu práce pre zraniteľné skupiny obyvateľstva	Novo vytvorené a vhodné pracovné miesto	N/A	40
VÝSTUP	Opatrenie 3.3.1			
	Počet zamestnávateľov zapojených do spolupráce	zamestnávateľ	0	50
	Počet chránených dielní a sociálnych podnikov zapojených do spolupráce	Chránená dielňa/ sociálny podnik	1	5
	Počet spoločensky zodpovedných zamestnávateľov zapojených do výzvy mesta	Spoločensky zodpovedný zamestnávateľ	0	5
DOPAD	Strategický cieľ 4			
	Zníženie počtu ĽBD - zlepšenie bezpečnosti verejného priestoru (kde sa najviac zdržiavajú napr. ŽST)	% podiel ĽBD na celkovom počte obyvateľov mesta	N/A	4 %
VÝSLEDOK	Špecifický cieľ 4.1			
	Verejnnosť empatickejšia k problémom ĽBD	Prieskum (na začiatku a na konci aktivít)	N/A	10 % zlepšenie
VÝSTUP	Opatrenie 4.1.1			
	Deň otvorených dverí na ulici	DOD	0	9
	Počet podujatí	Podujatie	1	10
	Dokumentárny film	Dokumentárny film	0	1
VÝSLEDOK	Špecifický cieľ 4.2			
	Zriadené NDC	NDC	0	1
	Zriadené Nízkoprahové centrum SS KI – útulok, ZOS a nízkoprahová ambulancia	Krízové centrum SS – útulok, ZOS, nízkoprahová ambulancia	0	1
VÝSTUP	Opatrenie 4.2.1			
	Vytypovaná lokalita a priestor na zriadenie NDC	Lokalita a priestor	0	1
	Počet stretnutí s verejnťou vo vytypovanej lokalite	Stretnutia s verejnťou	0	2
	Zabezpečenie FP na realizáciu NDC	FP na zriadenie NDC	0	60 000 €

Koncepcia prevencie a riešenia problémov ľudí bez domova v meste Nové Zámky na roky 2025 – 2033.
Integrovaný systém pomoci ľuďom bez domova a ľuďom ohrozeným sociálnym vylúčením v meste Nové Zámky.

Opatrenie 4.2.2				
VÝSTUP	Vytypovaná lokalita a priestor na zriadenie SOH	Lokalita a priestor	0	1
	Počet stretnutí s verejnosťou vo vytypovanej lokalite	Stretnutia s verejnosťou	0	2
	Zabezpečenie FP na realizáciu SOH	FP na zriadenie útulku + SOH	0	15 000€

Zdroj: Vlastné spracovanie, júl – august 2024

V rámci Koncepcie prevencie a riešenia problémov ľudí bez domova v meste Nové Zámky na roky 2025 – 2033 sú navrhované:

- 4 dopadové ukazovatele,
- 18 výsledkových ukazovateľov a
- 36 výstupových ukazovateľov.

Zoznam príloh

Príloha č.1 – Organizačná štruktúra procesu prípravy Koncepcie PRP ĽBD

Príloha č.2 – Fokusová skupina s ľuďmi bez domova

Príloha č.3 – Vyhodnotenie pripomienok

Príloha č.4 – Prehľad typológie ETHOS

Zoznam obrázkov

Obrázok 2 Strom problémov - oblasť bývania.....	58
Obrázok 3 Strom problémov - oblasť zdravotnej starostlivosti	58
Obrázok 4 Strom problémov - Oblasť zamestnanosti	59
Obrázok 5 Strom problémov - Oblasť sociálnych služieb a SPO.....	59
Obrázok 6 Hierarchické usporiadanie strategickej časti.....	61
Obrázok 7 Strom cieľov - Globálny a strategické ciele	61
Obrázok 8 Strategický cieľ č.1 – špecifické ciele a opatrenia	62
Obrázok 9 Strategický cieľ č.2 – špecifické ciele a opatrenia	62
Obrázok 10 Strategický cieľ č.3 – špecifické ciele a opatrenia	63
Obrázok 11 Strategický cieľ č.4 - špecifické ciele a opatrenia	63

Zoznam grafov

Graf 1 Index rozvodovosti v okrese NZ, NSK a SR medzi rokmi 2016 - 2023.....	24
Graf 2 Rozvody v okrese NZ podľa príčin rozpadu manželstva, 2023	25
Graf 3 Počet maloletých detí umiestnených v CDR, Nové Zámky, stav k aprílu 2024	26
Graf 4 Počet maloletých detí a mladistvých umiestnených (NZ, 2024) v CDR podľa roku dovŕšenia 18 rokov.....	27
Graf 5 Počet UoZ v meste Nové Zámky, 2021 - 2023, stav k 31.12.	28
Graf 6 Počet obyvateľov v okrese NZ umiestnených v ÚVTOS podľa miesta umiestnenia, stav k 11.03.2024	30
Graf 7 Počet obyvateľov v okrese NZ umiestnených v ÚVTOS-ÚVV podľa miesta umiestnenia, stav k 11.03.2024	30
Graf 9 Financovanie sociálnych služieb KI (v €) v rokoch 2020 – 2023	51
Graf 10 Financovanie sociálnych služieb vo vzťahu k SS krízovej intervencie 2020 - 2023	51
Graf 11 Podiel čerpania BV (v %) za jednotlivé roky	87

Zoznam tabuliek

Tabuľka 1 Základné informácie o Koncepcii prevencie a riešenia problémov ľudí bez domova v meste Nové Zámky	9
Tabuľka 2 Kompetenčné východiská	10

Tabuľka 3 Počet sekundárnych ľudí bez domova na Slovensku, podľa pohlavia a vekovej skupiny, 2021	21
Tabuľka 4 Počet ľudí bez domova na Slovensku, podľa krajov a pohlavia, 2021	22
Tabuľka 5 Počet ľudí bez domova na Slovensku, podľa okresov NSK a pohlavia, 2021	22
Tabuľka 6 Príčiny prvej straty bývania – Výskum a sčítanie, Bratislava, 2016	23
Tabuľka 7 Centrá pre deti a rodiny v gescii Ústredia práce, sociálnych vecí a rodiny v NSK a počet osôb z NZ, 2024	26
Tabuľka 8 Miera evidovanej nezamestnanosti (%) v okrese NZ, NSK a SR medzi rokmi 2019 - 2022	27
Tabuľka 9 Počet uchádzačov o zamestnanie (vr. počtu osôb so ZP) v okrese NZ, NSK, SR medzi rokmi 2019 - 2022	28
Tabuľka 10 CHD a CHP podľa právnej formy ,okres NZ, 2024	29
Tabuľka 11 Dáta o nájomnom bývaní v meste Nové Zámky (rok 2019)	32
Tabuľka 12 Vybrané údaje o vývoji v oblasti bývania v meste Nové Zámky za roky 2015 – 2023	36
Tabuľka 13 Vybrané údaje o počte podaných žiadostí o sociálne byty a o počte pridelených bytov v rokoch 2015 - 2023	37
Tabuľka 14 štatistické údaje o indikácií k ošetrovaniu, 2020 - 2023	39
Tabuľka 15 ADOS a mobilné hospice v okrese NZ podľa miest	42
Tabuľka 16 Vyhodnotenie terénnej sociálnej práce v meste Nové Zámky za roky 2022 a 2023	45
Tabuľka 17 Sociálne služby krízovej intervencie (vrátane neregistrovaných SS) v meste Nové zámky (kapacita/ priemerný počet prijímateľov SS), 2021 - 2023	45
Tabuľka 18 Finančné príspevky krízovej intervencie (v €) v meste Nové Zámky v rokoch 2022 a 2023	46
Tabuľka 19 Bilancia ľudí bez domova v Nových Zámkoch podľa kategórie ETHOS	47
Tabuľka 20 Nocľaháreň	49
Tabuľka 21 Terénna sociálna služba krízovej intervencie	49
Tabuľka 22 Vybrané podprogramy zo ZÚ mesta Nové Zámky zamerané na aktivity a sociálne udalosti súvisiace s krízovou intervenciou (financovanie KI z rozpočtu mesta), 2020 - 2023 , v €	50
Tabuľka 23 Výstupy z fokusovej skupiny s ľuďmi bez domova, 2024	52
Tabuľka 24 SWOT Analýza pre oblasť bývania	54
Tabuľka 25 SWOT Analýza pre oblasť zdravotnej starostlivosti	55
Tabuľka 26 SWOT Analýza pre oblasť zamestnanosti	56
Tabuľka 27 SWOT Analýza pre oblasť sociálnych služieb a SPO	57
Tabuľka 28 Vízia mesta Nové Zámky a globálny cieľ	60
Tabuľka 29 Oblasť bývania, strategický cieľ, špecifické ciele, opatrenia, aktivity, možné zdroje financovania, merateľné ukazovatele	66
Tabuľka 30 Oblasť zdravotnej starostlivosti, strategický cieľ, špecifické ciele, opatrenia, aktivity, možné zdroje financovania, merateľné ukazovatele	69
Tabuľka 31 Oblasť zamestnanosti, strategický cieľ, špecifické ciele, opatrenia, aktivity, možné zdroje financovania, merateľné ukazovatele	73

Tabuľka 32 Oblasť sociálnych služieb a SPO, strategický cieľ, špecifické ciele, opatrenia, aktivity, možné zdroje financovania, merateľné ukazovatele	78
Tabuľka 33 Finančný plán pre strategický cieľ 1.....	82
Tabuľka 34 Finančný plán pre strategický cieľ č.2	83
Tabuľka 35 Finančný plán pre strategický cieľ č.3	84
Tabuľka 36 Finančný plán pre strategický cieľ 4.....	85
Tabuľka 37 Finančný plán - bežné a kapitálové výdavky na roky 2025 – 2033	86
Tabuľka 38 Merateľné ukazovatele pre strategické ciele, špecifické ciele a opatrenia na roky 2025 – 2033/ dopadové, výstupové, výsledkové ukazovatele	92